

วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี

CHIANTABURI POLYTECHNIC COLLEGE

วิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะครูศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ภาควิชาครูศาสตร์อุตสาหกรรม

คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2534

A020543

เอกสารนี้เป็นเอกสารเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีนำไปใช้

เลขหมู่.....
 เลขทะเบียน..... ๐๒๐๕๔๓.....
 วัน เดือน ปี..... 27.๑๒.๒๕๓๕

วิทยานิพนธ์เรื่อง

วิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี

ชื่อนักศึกษา

นางสาวพรจิต นีระพัฒน์กุล

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

นายธีรรัตน์ อิศรัตน์

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ กรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ได้ตรวจพิจารณาและเห็นชอบแล้วจึงอนุมัติ
ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ตรีศาสตรบัณฑิต สาขาการประถมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2534

(รศ.ดร.ปรีชานร วงศ์อนุตรวิโรจน์)

คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ โครงการวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี นี้สำเร็จจุล่งไปได้ตามความประสงค์
นี้ เนื่องมาจากได้รับความกรุณาจากบุคคลต่าง ๆ ดังนี้

1. นางบุญเรือน พิระพัฒนกุล เป็นผู้ให้การสนับสนุนทางการเงิน
2. อาจารย์ชัยรัตน์ อัครรัตน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ
3. อาจารย์อนันต์ สุขล้วน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี
4. เจ้าหน้าที่ของการประปาส่วนภูมิภาค
5. ศึกษาธิการจังหวัดจันทบุรี

และยังมีอีกหลาย ๆ ท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ซึ่งข้าพเจ้าต้องขอภัยมา ณ ที่นี้ด้วย
ที่จำชื่อท่านเหล่านั้นไม่ได้

ผู้จัดทำ

นางสาวพรจิต พิระพัฒนกุล

บทคัดย่อ

1. ความเป็นมาของโครงการ (คานา)

การศึกษาด้านวิชาชีพพบว่า มีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นพื้นฐานของการที่สามารถประกอบอาชีพอิสระได้เป็นอย่างดี เนื่องจากภาวะ เศรษฐกิจของประเทศปัจจุบันนี้มีผลกระทบกระเทือนต่อการดำรงชีวิตของประชากรเป็นอย่างมาก แรงงานส่วนใหญ่ที่อยู่กันทั้งถิ่นยังขาดแคลนวิชาชีพ กรมอาชีวศึกษา จึงเห็นสมควรจัดตั้งวิทยาลัยสารพัดช่างขึ้น เพื่อเป็นแหล่งวิชาชีพเพิ่มขึ้นในท้องถิ่น ตามแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) คาดว่าให้การฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นให้แก่ประชาชนได้ไม่ต่ำกว่า 3,000 คนต่อแห่งต่อปี ซึ่งจะสามารถที่จะแก้ปัญหาความยากจนในชนบท โดยใช้เวลาเรียนสั้น และเสียค่าใช้จ่ายต่ำ กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมอาชีวศึกษาได้มอบเป็นนโยบายให้ "วิทยาลัยสารพัดช่าง" เป็นผู้ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย และนโยบายที่มอบให้ ซึ่งปัจจุบันนี้ วิทยาลัยสารพัดช่างทุกแห่งกำลังดำเนินการ เปิดสอนอยู่ มีทั้งหมด 25 แห่ง ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการทางสังคมอยู่ดี จึงสมควรที่จะต้องทำการจัดตั้ง เพิ่มขึ้นในเขตภาคเหนือได้มีการเปิดสอนอยู่ 4 แห่ง สมควรอย่างยิ่งที่จะดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้สืบต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

1. เพื่อศึกษาหาแนวทางและความเป็นไปได้ของการจัดตั้ง วิทยาลัยสารพัดช่าง
2. เพื่อศึกษาอาชีพ และงานของประชาชนในระดับภาค จังหวัด และระดับชุมชนได้
3. เพื่อศึกษาจำนวนประชากรในระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับชุมชนว่ามีความเป็นอยู่ประกอบอาชีพอย่างไร
4. เพื่อศึกษาถึงแนวทางการใช้พื้นที่ในการจัดตั้ง วิทยาลัยสารพัดช่าง

3. ขอบเขตของวิทยานิพนธ์

3.1 ขอบเขตของโครงการ

1. ศึกษาทางด้านนโยบาย เศรษฐกิจ สังคม และกายภาพที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับชุมชน
2. ศึกษาค้นคว้าหลักสูตร การเรียนการสอน องค์ประกอบโครงสร้าง การบริหาร โดยทั่วไปของวิทยาลัยสารพัดช่าง
3. ศึกษาค้นคว้าสถิติจำนวนอาจารย์ สถิติที่จะรับนักเรียนได้ และแนวโน้มอนาคต 5 ปีข้างหน้า
4. ศึกษาถึงการกำหนดขอบเขต กิจกรรม ขนาด การใช้สอย ทั้งทางด้านการศึกษาด้านการบริหาร บริการ และความสะอาดในการติดต่อ

3.2 ขอบเขตของการออกแบบ

1. ส่วนบริหาร
2. ส่วนบริการ
3. ส่วนเรียน

4. วิธีการดำเนินงานวิทยานิพนธ์

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล
2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล
3. ขั้นการสังเคราะห์ และประเมินแนวความคิด
4. ขั้นเสนอแนะและการออกแบบ
5. ขั้นนำเสนอ

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากวิทยานิพนธ์

1. ข้อมูลและแนวทางในการออกแบบอาจเป็นประโยชน์ต่อทางราชการและหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เพิ่มประสิทธิภาพในการออกแบบและวางผัง
3. สามารถนำแนวทางปรับปรุงด้านวิชาชีพ ให้ตรงกับตลาดแรงงานเสมอ

6. ผลของการทำโครงการ

1. เป็นวิทยาลัยสารพัดช่างสำหรับประชาชนโดยทั่วไป
2. เป็นการบริการประชาชนในด้านการศึกษา ในระดับอาชีวศึกษา
3. เป็นการพัฒนาทางการศึกษาอีกแบบหนึ่ง
4. สามารถกระจายการศึกษาด้านวิชาชีพของหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นอย่างมีประสิทธิภาพ

7. สรุปและเสนอแนะ การออกแบบวางผังการใช้ที่ดิน

1. ขั้นตอนของการออกแบบวางผังการใช้ที่ดิน
2. โปรแกรม การออกแบบ แนวความคิดในการออกแบบในการวางผังบริเวณ
3. การออกแบบอาคาร และสภาพแวดล้อม
4. ขั้นตอนการออกแบบอาคารเรียน อาคารปฏิบัติการ ที่ทำการของวิทยาลัยสารพัดช่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
- บทคัดย่อ	ข
- กิตติกรรมประกาศ	จ
- สารบัญ	
- สารบัญตาราง	
- สารบัญภาพประกอบ	
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความจำเป็นของโครงการ	1
1.2 ระยะเวลาการเสนอวิทยานิพนธ์	2
1.3 ที่มาของปัญหา	3
1.4 แนวทางดำเนินการแก้ปัญหา	3
1.5 วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิทยานิพนธ์	4
1.6 ขอบเขตของวิทยานิพนธ์	5
- ขอบเขตของการศึกษา	5
- ขอบเขตของโครงการ	6
1.7 วิสัยทัศน์ทางการศึกษา	8
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	16
1.9 ลัทธิฐานศัพท์	17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทที่ 2 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านนโยบาย สังคม เศรษฐกิจ ภายภายใน ระดับประเทศ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และอาเซียน	
2.1 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านนโยบาย สังคม เศรษฐกิจ ภายภายใน ระดับประเทศ	18
2.1.1 การศึกษาด้านนโยบาย ระดับประเทศ	18
1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	18
2) แผนพัฒนาเมืองหลัก	22
2.1.2 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านสังคม ระดับประเทศ	32
1) สภาพสังคม	32
2) ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย	32
3) สถานการณ์การเงินในประเทศไทย	33
4) นโยบายของรัฐบาล	34
5) ขบวนการเปลี่ยนแปลงและโครงสร้าง	34
6) ศาสนาและการนับถือศาสนาของประชากร	35
7) การศึกษา	35
8) วัฒนธรรมประชากร	37
9) การปกครอง	38
2.1.3 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ ระดับประเทศ	38
1) นโยบายการพัฒนาประเทศไทย	38
2) ภาวะการลงทุนของภาครัฐบาลและเอกชน	38
3) การศึกษารายได้ประชาชาติ	44

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

2.1.4 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านกายภาพ ระดับประเทศ	48
1) สภาพทางภูมิศาสตร์	48
2) ลักษณะภูมิประเทศ	48
3) ลักษณะภูมิอากาศ	50
4) พลังงานธรรมชาติ	50
5) การใช้ประโยชน์ที่ดิน	51
6) การคมนาคม	51
7) สถานที่ท่องเที่ยว	53
2.2 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านนิเวศ สิ่งแวดล้อม กายภาพ ระดับภาคตะวันออกเฉียง	53
2.2.1 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านนิเวศ ระดับภาคตะวันออกเฉียง	53
1) นโยบายการพัฒนาระบบและระบบชุมชน	53
2) แผนพัฒนาโครงสร้างระบบชุมชนในอนาคต	57
3) แนวทางการพัฒนา	57
2.2.2 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านสิ่งแวดล้อม ระดับภาคตะวันออกเฉียง	58
1) ลักษณะประชากร	58
- ขนาดประชากร	58
2) การกระจายตัวของประชากรและความหนาแน่น	58
3) การเปลี่ยนแปลงประชากร	59

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

2.2.3 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ ระดับภาคตะวันออกเฉียง	59
1) ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจ	59
2) อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	60
3) โครงสร้างทางเศรษฐกิจ	60
4) รายได้เฉลี่ย	60
2.2.4 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านเทคโนโลยี ระดับภาคตะวันออกเฉียง	61
1) ที่ตั้งและเขตการปกครอง	61
2) ลักษณะภูมิประเทศ	62
3) ภูมิอากาศ	63
4) ลักษณะทางสมุทรศาสตร์ของบริเวณชายฝั่งทะเล	65
5) ทรัพยากรธรรมชาติ	66
6) โครงสร้างพื้นฐาน	68
7) การท่องเที่ยว	80
2.3 เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	96
2.3.1 คำนิยามของวิทยาลัยสารพัดช่าง	96
2.3.2 วิวัฒนาการของการศึกษาวิชาชีพวิทยาลัยสารพัดช่าง	96
2.3.3 ประวัติวิทยาลัยสารพัดช่าง	105
2.3.4 ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรระยะสั้น	109
2.3.5 โครงการจัดตั้งวิทยาลัยสารพัดช่าง จังหวัดจันทบุรี	117
2.4 การศึกษาอาคารตัวอย่าง	137

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทที่ 3 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านนโยบาย สังคม เศรษฐกิจ ภายภาพ
ระดับจังหวัดจันทบุรี และระดับเทศบาลเมืองจังหวัดจันทบุรี และการศึกษาข้อมูล
ทางด้านสถาปัตยกรรม 148

3.1 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านนโยบาย สังคม เศรษฐกิจ ภายภาพ
ระดับจังหวัดจันทบุรี 148

3.1.1 ประวัติความเป็นมาของจังหวัดจันทบุรี 148

3.1.2 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านนโยบาย ระดับจังหวัดจันทบุรี 149

3.1.3 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านสังคม ระดับจังหวัดจันทบุรี 152

1) จำนวนประชากร 152

2) การเมืองการบริหาร 153

3) โครงสร้างด้านแรงงาน 153

4) ลักษณะการประกอบอาชีพ 155

5) การแบ่งเขตการปกครอง 158

6) การศึกษา 159

7) สถานทางศาสนา 161

8) สถานการวัฒนธรรม 162

9) สัญลักษณ์ของเมืองจันทบุรี 163

3.1.4 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ ระดับจังหวัดจันทบุรี 164

1) อาชีพที่สำคัญของประชากร 164

2) โรงงานอุตสาหกรรม 164

3) ผลผลิต 164

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปะสิ่งเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

3.1.5 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านกายภาพ ระดับจังหวัด จันทบุรี	164
1) สภาพทั่วไป	164
2) ลักษณะภูมิประเทศ	165
3) ลักษณะภูมิอากาศ	165
4) ทรัพยากรธรรมชาติ	165
5) การทำประมงที่ติด	166
6) การคมนาคม	167
7) การสื่อสาร	168
8) การสาธารณสุข	169
9) การศึกษา	169
10) สถานการณ์อื่น ๆ	170
3.2 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านนโยบาย สังคม เศรษฐกิจ กายภาพ ระดับเทศบาลเมือง จันทบุรี	179
3.2.1 ประวัติความเป็นมาของเทศบาลเมือง จันทบุรี	179
3.2.2 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านนโยบาย ระดับเทศบาลเมือง จันทบุรี	179
3.2.3 การศึกษาและรวบรวมข้อมูล ทางด้านสังคม ระดับเทศบาลเมือง จันทบุรี	185
1) ลักษณะทั่วไปทางประชากร	185
2) การนับถือศาสนา	185
3) การศึกษา	185

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

4) การบริการด้านสาธารณสุข	185
5) การเมืองการบริหาร	186
3.2.4 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ ระดับเทศบาล เมือง จันทบุรี	187
3.2.5 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านเกษตรกรรม ระดับเทศบาล เมือง จันทบุรี	187
1) ที่ตั้งและอาณาเขต	187
2) ลักษณะภูมิประเทศ	187
3) ลักษณะภูมิอากาศ	188
4) การคมนาคมขนส่ง	188
5) การติดต่อสื่อสาร	189
6) การสาธารณสุข	189
7) สถานที่ท่องเที่ยว	189
3.3 การศึกษาข้อมูลเชิงสถิติโดยกรม	193
3.3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของอาคารวิทยาลัยสารพัดช่าง	193
3.3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทและการดำเนินงานทั่วไปของ วิทยาลัยสารพัดช่าง	204
3.3.3 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้อาคารวิทยาลัยสารพัดช่าง จันทบุรี	225
1) ผู้ใช้อาคาร	225
2) พฤติกรรมผู้ใช้อาคาร	226
3) การศึกษารูปแบบผู้ใช้อาคาร	227

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

3.3.4	ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของวิทยาลัยสารพัดช่างทั่วไป	227
1)	องค์ประกอบพื้นฐานของโครงการโดยทั่วไป	227
2)	การศึกษาองค์ประกอบของวิทยาลัยสารพัดช่างทั่วไป	227
3)	การศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายขององค์ประกอบที่สำคัญ	230
3.3.5	การศึกษาค่ามูลเชิงเทคนิค	234
1)	ระบบโครงสร้าง	234
2)	ระบบสุขาภิบาล	235
3)	ระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง	236
4)	ระบบปรับอากาศ	239
5)	ระบบป้องกันอัคคีภัยและป้องกันฟ้าผ่า	244
6)	ระบบโทรคมนาคม	246
7)	ระบบเก็บมูลฝอย	249
8)	ระบบน้ำดื่ม	251

บทที่ 4	วิเคราะห์ข้อมูล	253
---------	-----------------	-----

4.1	การวิเคราะห์ข้อมูลด้านกายภาพ	253
-----	------------------------------	-----

4.2	การวิเคราะห์ข้อมูลด้านสังคม	254
-----	-----------------------------	-----

4.3	การวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	256
-----	--------------------------------	-----

4.4	การวิเคราะห์ข้อมูลด้านสภาพแวดล้อม	257
-----	-----------------------------------	-----

4.4.1	การวิเคราะห์เกี่ยวกับรายรับที่เกินขนาด	259
-------	--	-----

4.4.2	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและรายละเอียดโครงการ	262
-------	---	-----

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสภาพโดยรวม	263
4.5.1 โครงสร้างขององค์กร	263
4.5.2 การศึกษาแบบผู้รู้เล่า	264
4.5.3 พฤติกรรมผู้รู้เล่า	268
4.5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบของวิทยาลัยสารพัดช่าง	269
1) องค์ประกอบพื้นฐานของโครงการโดยทั่วไป	269
2) องค์ประกอบของวิทยาลัยสารพัดช่าง	274
3) รายละเอียดของพื้นที่อาศัยขององค์ประกอบที่สำคัญ	296
4.6 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเทคนิค	301
4.6.1 ระบบโครงสร้าง	301
4.6.2 ระบบสุขอนามัย	302
4.6.3 ระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง	302
4.6.4 ระบบปรับอากาศ	303
4.6.5 ระบบป้องกันอัคคีภัยและป้องกันฟ้าผ่า	303
4.6.6 ระบบโทรศัพท์	304
4.6.7 ระบบการขนส่ง	305
4.6.8 ระบบกำจัดขยะ	305

บทที่ 5 การออกแบบทางสถาปัตยกรรม	306
---------------------------------	-----

5.1 แนวความคิดในการออกแบบ	306
---------------------------	-----

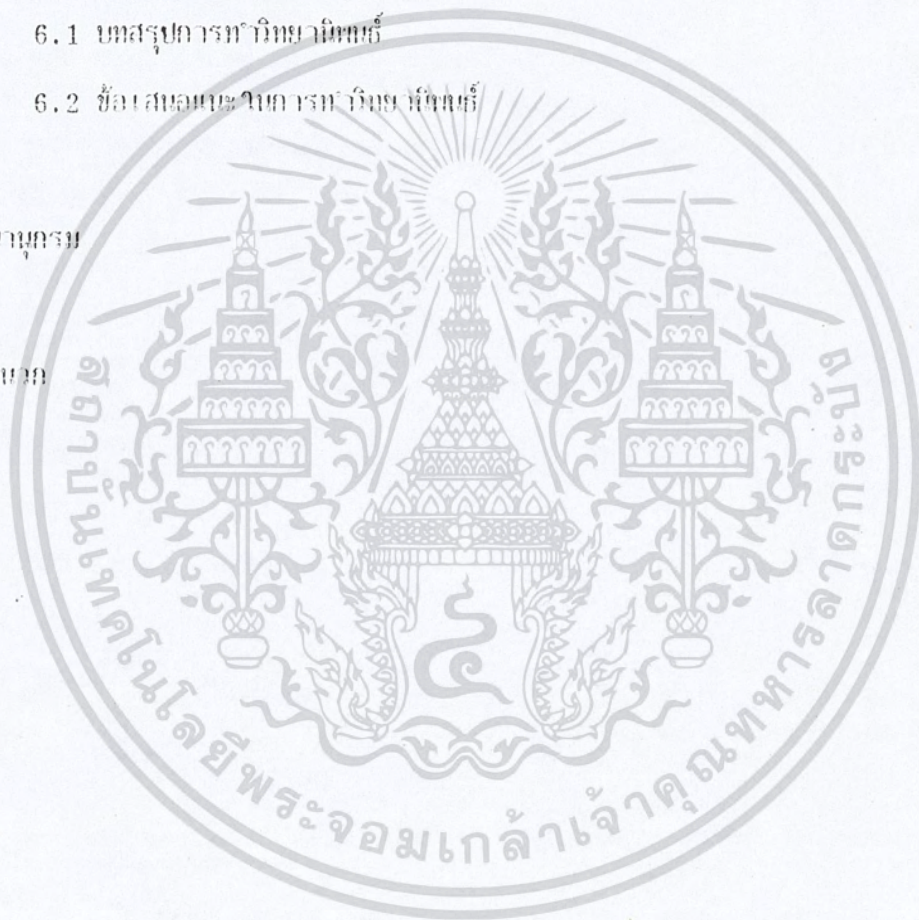
5.2 แนวทางการวางผังและการออกแบบ	306
---------------------------------	-----

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	336
6.1 บทสรุปการทบทวนวิทยานิพนธ์	336
6.2 ข้อเสนอแนะในการทบทวนวิทยานิพนธ์	337
บรรณานุกรม	338

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

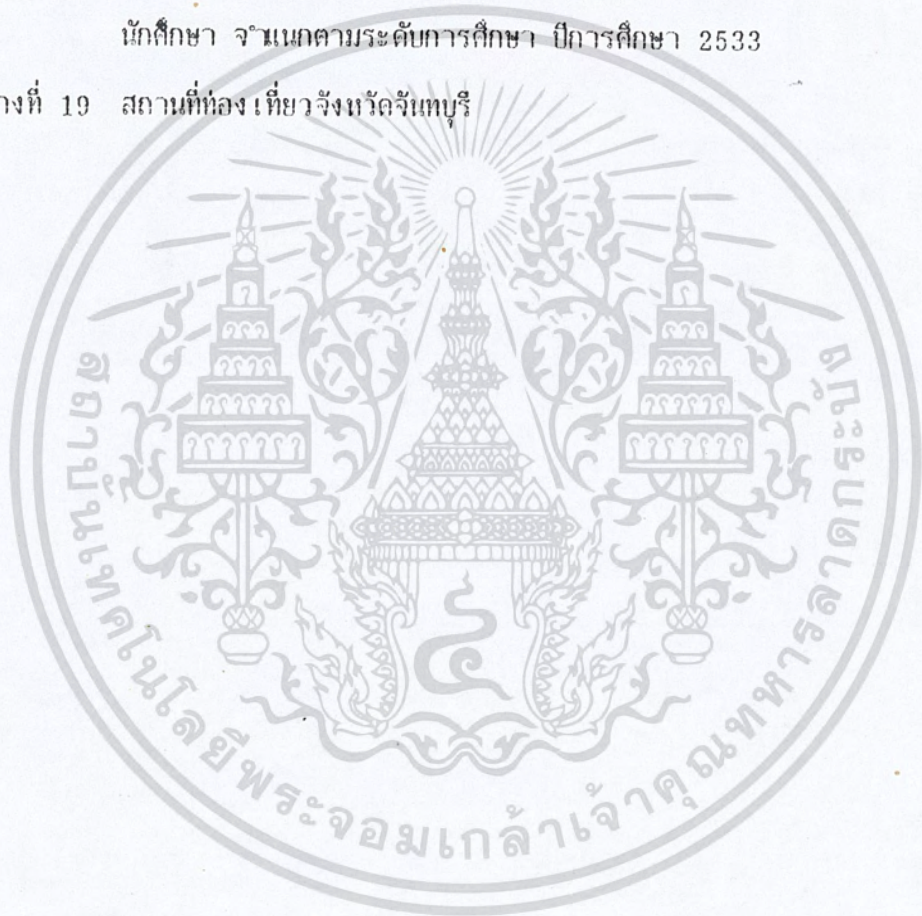
สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	33
ตารางที่ 2	35
ตารางที่ 3	36
ตารางที่ 4	37
ตารางที่ 5	44
ตารางที่ 6	74
ตารางที่ 7	75
ตารางที่ 8	76
ตารางที่ 9	77
ตารางที่ 10	78
ตารางที่ 11	83
ตารางที่ 12	86
ตารางที่ 13	87
ตารางที่ 14	90
ตารางที่ 15	92
ตารางที่ 16	93
ตารางที่ 17	95

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 18 จำนวนโรงเรียน/สถานศึกษา ห้องเรียนครู-อาจารย์และนักเรียน นักศึกษา จำนวนตามระดับการศึกษา ปีการศึกษา 2533	160
ตารางที่ 19 สถานที่ท่องเที่ยวจังหวัดจันทบุรี	170

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

		หน้า
รูปภาพที่ 1	ทางเข้าด้านหน้าของวิทยาลัยสารพัดช่างพิจิตร	140
รูปภาพที่ 2	บริเวณด้านหน้าของวิทยาลัยสารพัดช่างพิจิตร	140
รูปภาพที่ 3	บริเวณภายในวิทยาลัยสารพัดช่างพิจิตร	141
รูปภาพที่ 4	สภาพอาคารเรียนเก่า (ปรับปรุงใหม่) แผนกช่างเสริมสวย	141
รูปภาพที่ 5	อาคารเรียนปฏิบัติการ 4 ชั้น ของวิทยาลัยสารพัดช่างพิจิตร โดยมองจากถนนด้านหน้าเข้าไป	142
รูปภาพที่ 6	อาคารโรงฝึกงานแผนกช่างยนต์ และมอเตอร์ไซด์ อยู่ด้านหลัง อาคารปฏิบัติการ 4 ชั้น ของวิทยาลัยสารพัดช่างพิจิตร	142
รูปภาพที่ 7	สภาพอาคารเรียนปฏิบัติการ 3 ชั้น ของวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่	144
รูปภาพที่ 8	สภาพอาคารเรียนปฏิบัติการ 5 ชั้น ของวิทยาลัยสารพัดช่างเชียงใหม่	145
รูปภาพที่ 9	สภาพที่ดินของ โครงการ	261
รูปภาพที่ 10	แสดงขั้นตอนการทำงาน	307
รูปภาพที่ 11	แสดงความเป็นแนวของ โครงการ	307
รูปภาพที่ 12	แสดง เป้าหมายของ โครงการ	308
รูปภาพที่ 13	แสดงการวิเคราะห์ที่ด้านนโยบาย	308
รูปภาพที่ 14	แสดงการวิเคราะห์ที่ด้านสังคม	309
รูปภาพที่ 15	แสดงการวิเคราะห์ที่ด้านเศรษฐกิจ	309
รูปภาพที่ 16	แสดงการวิเคราะห์ที่ด้านกายภาพ	310
รูปภาพที่ 17	แสดงแผนภูมิองค์กร	310
รูปภาพที่ 18	แสดงผู้ใช้	311
รูปภาพที่ 19	แสดงหลักสูตร	312

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

หน้า

รูปภาพที่ 20	แสดงหลักสูตร	312
รูปภาพที่ 21	แสดงหลักสูตร	313
รูปภาพที่ 22	แสดงตารางการเรียนการสอน	313
รูปภาพที่ 23	แสดงองค์ประกอบโครงการ	314
รูปภาพที่ 24	แสดงองค์ประกอบโครงการ	314
รูปภาพที่ 25	แสดงสถิติ	315
รูปภาพที่ 26	แสดงสถิติ	315
รูปภาพที่ 27	แสดงเหตุการณ์ผู้ใช้	316
รูปภาพที่ 28	แสดงค่าสหสัมพันธ์	316
รูปภาพที่ 29	แสดงค่าสหสัมพันธ์	317
รูปภาพที่ 30	แสดงค่าสหสัมพันธ์	317
รูปภาพที่ 31	แสดงค่าสหสัมพันธ์	318
รูปภาพที่ 32	แสดงค่าสหสัมพันธ์	318
รูปภาพที่ 33	แสดงเส้นทางสัญญาณ	319
รูปภาพที่ 34	แสดงค่าพื้นที่องค์ประกอบ	319
รูปภาพที่ 35	แสดงค่าพื้นที่องค์ประกอบ	320
รูปภาพที่ 36	แสดงค่าพื้นที่องค์ประกอบ	320
รูปภาพที่ 37	แสดงการเลือกที่ตั้ง	321
รูปภาพที่ 38	แสดงการเลือกที่ตั้ง	321
รูปภาพที่ 39	แสดงการวิเคราะห์ที่ตั้ง	322
รูปภาพที่ 40	แสดงการจัดวางองค์ประกอบ	322

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

	หน้า
รูปภาพที่ 41 แสดงการจัดวางองค์ประกอบ	323
รูปภาพที่ 42 แสดงการจัดวางองค์ประกอบ	323
รูปภาพที่ 43 แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ	324
รูปภาพที่ 44 แสดงลักษณะสามมิติขององค์ประกอบ	324
รูปภาพที่ 45 แสดงการวิเคราะห์ระบบเทคนิค	325
รูปภาพที่ 46 แสดงการวิเคราะห์ระบบเทคนิค	325
รูปภาพที่ 47 แสดงแนวคิดในการออกแบบ	326
รูปภาพที่ 48 แสดงผังบริเวณ	326
รูปภาพที่ 49 แสดงแปลนชั้นล่าง	327
รูปภาพที่ 50 แสดงแปลนชั้น 2	327
รูปภาพที่ 51 แสดงแปลนชั้น 3, ชั้น 4	328
รูปภาพที่ 52 แสดงรูปด้าน 1, รูปด้าน 2	328
รูปภาพที่ 53 แสดงรูปด้าน 3, รูปด้าน 4	329
รูปภาพที่ 54 แสดงรูปตัด A , รูปตัด B	329
รูปภาพที่ 55 แสดงทัศนียภาพภายนอก	330
รูปภาพที่ 56 แสดงทัศนียภาพภายใน	330
รูปภาพที่ 57 แสดงหุ่นจำลอง	331
รูปภาพที่ 58 แสดงหุ่นจำลอง	331
รูปภาพที่ 59 แสดงหุ่นจำลอง	332
รูปภาพที่ 60 แสดงหุ่นจำลอง	332
รูปภาพที่ 61 แสดงหุ่นจำลอง	333

รูปภาพที่ 62 แสดงหุ่นจำลอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

	หน้า
รูปภาพที่ 63 แสดงหุ่นจำลอง	334
รูปภาพที่ 64 แสดงหุ่นจำลอง	334
รูปภาพที่ 65 แสดงหุ่นจำลอง	335

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น. ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น. อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

บทนำ

ในช่วงปลายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 6 ได้เกิดความขาดแคลนช่างกึ่งฝีมือ ช่างฝีมือ และวิศวกรอย่างรุนแรงขึ้นในประเทศ ทั้งนี้ เนื่องจากได้มีการขยายตัวในด้านการลงทุนจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงมีความต้องการแรงงานในระดับต่าง ๆ อย่างมากมาย ในส่วนของการผลิตวิศวกรนั้น ทางทบวงมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการรับสมัครในส่วนนี้ ในด้านช่างฝีมือ กรมอาชีวศึกษาและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลก็ได้วางแผนอย่างรีบเร่งในส่วนนี้อยู่ ซึ่งในการผลิตในประเด็นนี้ จะใช้เวลานาน 3-5 ปี สำหรับแรงงานในระดับช่างกึ่งฝีมือ หรือแรงงานกึ่งฝีมือเฉพาะอย่าง ในปัจจุบันนี้มีความขาดแคลนสูงมาก ทั้งนี้ เพราะแรงงานในส่วนนี้จะ เปลี่ยนสภาพจากเกษตรกรมาสู่การเป็นช่างกึ่งฝีมือ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องได้รับการฝึกหัดให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานและงานเฉพาะ โดยใช้ระยะเวลาในการฝึกสั้น ๆ และสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างรวดเร็ว และตรงกับความต้องการของโรงงานและสถานประกอบการกรมอาชีวศึกษา จึงเห็นสมควรจัดตั้งโรงเรียนสารพัดช่างขึ้น เพื่อเป็นแหล่งวิชาชีพเพิ่มขึ้นในท้องถิ่น อันจะตอบสนองความต้องการดังกล่าวข้างต้นเป็นอย่างดี ตลอดระยะเวลาในการดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) คาดว่าจะให้การฝึกอบรมวิชาอาชีวพระยะสั้นให้แก่ประชาชนทั่วไปได้ไม่ต่ำกว่า 3,000 คน ต่อแห่งต่อปี และให้การสอนวิชาเลือกให้แก่นักเรียนมัธยมศึกษา ได้ไม่ต่ำกว่า 500 คน ต่อแห่งต่อปี โดยเสียค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งตามระยะ 5 ปี ของโครงการประมาณ 31.3 ล้านบาท ในกรณีที่มีการก่อสร้างใหม่ทั้งหมด และ เมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้วสามารถเป็นแหล่งฝึกวิชาชีพของประชากรในท้องถิ่นได้อย่างต่อเนื่องตลอดไปตามแนวนโยบายหลักของแผนฯ ที่จะแก้ปัญหาความยากจนในชนบท ทั้งนี้ ได้มุ่งให้ประชากรสามารถนำเอาวิชาชีพออกไปประกอบอาชีพ หรือปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้อย่างดี โดยใช้ระยะเวลาเรียนสั้น และเสียค่าใช้จ่ายต่ำในการศึกษาวิชาชีพตามหลักการดังกล่าวข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมอาชีว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศึกษาได้มอบเป็นนโยบายให้ "โรงเรียนสารพัดช่าง" เป็นผู้ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายและนโยบายที่มอบให้

ในขณะที่เดียวกันการขยายตัวด้านการลงทุนในอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ ที่หลังไหลมาสู่จังหวัดต่าง ๆ ในช่วง 2-3 ปี ที่ผ่านมาเห็นรุนแรงมาก มีความต้องการแรงงานกึ่งฝีมือเฉพาะอย่าง จำนวนสูงมาก ดังนั้น เพื่อตอบสนองความเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานและการลงทุนในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่มีความต้องการแรงงานกึ่งฝีมือ และเฉพาะสาขาเป็นอย่างมากนี้ กรมอาชีวศึกษาจึงได้พิจารณาขยายการจัดตั้งโรงเรียนสารพัดช่างเพิ่มขึ้นจากเดิม เพื่อทำหน้าที่จัดฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นขึ้นในจังหวัดนี้

ซึ่งในปัจจุบันโรงเรียนสารพัดช่าง ทุกแห่งกำลังดำเนินการเปิดสอนอยู่โดยในส่วนกลางมีเปิดสอนอยู่ 4 แห่ง ส่วนภูมิภาคมีเปิดสอนอยู่ 24 แห่ง ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ดังนั้นจึงจัดตั้งโรงเรียนสารพัดช่างที่จังหวัดจันทบุรีขึ้น เพื่อประโยชน์สูงสุดที่คืนให้เกิดประโยชน์สูงสุด แรงแบบศาลาใจที่หาโครงการ "โรงเรียนสารพัดช่าง จังหวัดจันทบุรี" นี้ คือ ต้องการที่จะศึกษาถึงลักษณะของการวางแผนอาคารทางการศึกษา และเป็นโครงการจริงที่มีความเป็นไปได้สูงมาก โครงการนี้มีเลขรหัสโครงการ 0211 หน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ กองการศึกษาอาชีวกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ระยะเวลาของโครงการนี้ คือ พ.ศ. 2535-2539 ซึ่งเป็นเวลาที่ประจวบเหมาะที่จะทำโครงการนี้ขึ้นมา

เหตุผลในการเสนอวิทยานิพนธ์

1. เป็นการสนองนโยบายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 7 จำเป็นต้องมีการผลิตฝีมือแรงงานให้ทันต่อสภาพพัฒนาประเทศ ควรให้มีการจัดตั้งโรงเรียนสารพัดช่างขึ้น เพื่อความมั่นคงของชาติและ เป็นการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค
2. ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาความยากจนในชนบทนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีวิชาชีพ และสามารถประกอบอาชีพที่ตนเองถนัดได้ เพื่อยกระดับรายได้และความเป็นอยู่ของตนเองให้สูงขึ้น จึงมีความจำเป็นในการที่จะให้ความรู้ทางวิชาชีพแก่ประชาชนเหล่านี้

จนสามารถนำไปประกอบวิชาชีพได้
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ผู้ที่ประกอบอาชีพอยู่แล้ว หรือผู้ที่ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ ควรได้รับการส่งเสริมให้
ความรู้ความสามารถ ตลอดจนนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้กับการประกอบอาชีพ เพื่อ
พัฒนาและปรับปรุงตนเองหรือกิจกรรมของตนให้ก้าวหน้าต่อไป

4. การเรียนวิชาชีพเลือกของนักเรียนมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรใหม่ไม่สามารถ
ทำได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากการลงทุนสูง จึงจำเป็นต้องจัดแหล่งวิชาการขึ้น เพื่อลดต้นทุน และ
ตอบสนองการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมด้วย โรงเรียนสารพัดช่างจะสามารถแก้ปัญหานี้ได้
เป็นอย่างดี

ที่มาของปัญหา

1. ขาดแคลนช่างฝีมือแรงงานในระดับจังหวัด ซึ่งทำให้เกิดการดำเนินงานตาม
เป้าหมายแห่งนโยบายของรัฐบาลไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร
2. ประชากรในระดับจังหวัด ส่วนใหญ่ยังไม่มีอาชีพที่มั่นคง ที่จะสามารถประกอบ
อาชีพอิสระได้ ทำให้ไม่สามารถยกระดับความมั่นคงทางเศรษฐกิจแก่ชุมชนนั้น ๆ ได้ ซึ่งส่งผล
ต่อการพัฒนาประเทศตามนโยบายแห่งรัฐ
3. ประชากรในจังหวัดยังขาดแคลนในการให้บริการชุมชนทางการศึกษาด้านอาชีพ
เผยแพร่ความรู้ในอาชีพต่าง ๆ อย่างทั่วถึง
4. ประชากรในระดับจังหวัด ยังไม่มีสถานศึกษาเล่าเรียนในวิชาชีพที่ได้ระดับ
มาตรฐานให้เพียงพอ ในปัจจุบันของท้องถิ่นนั้น

แนวทางการแก้ปัญหา

1. จัดตั้งโรงเรียนสารพัดช่างในระดับจังหวัดขึ้น โดยอาศัยความร่วมมือจากหน่วย
งานราชการของรัฐบาล อันได้แก่ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนหน่วยงานอื่น ๆ
2. ศึกษาถึงความเหมาะสม ให้ประชากรได้มีอาชีพที่ตรงกับความต้องการของตนเอง
และตลาดแรงงานให้มากที่สุด เพื่อประกอบอาชีพอิสระได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกรนำไปใช้

3. ศึกษาสภาพของการให้บริการชุมชนด้วยอาชีพให้เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น มีสถานที่ และระบบบริหารงานเป็นของตนเอง สามารถดำเนินงานร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่อยู่ในจังหวัดเดียวกันได้

4. จัดสร้างสถานที่ตั้งที่เหมาะสมกับกายภาพ เพื่อเสริมสร้างของการศึกษาวิชาชีพให้ไว้ระดับมาตรฐานเสมือนการปฏิบัติงานอาชีพที่แท้จริง

วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

เพื่อศึกษาแนวทางการจัดตั้งโรงเรียนสารพัดช่าง จันทบุรี ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 จึงมีวัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.1 เพื่อเป็นแหล่งฝึก-อบรมวิชาชีพระยะสั้นสาขาต่าง ๆ ให้แพร่หลายสู่ประชาชนมากยิ่งขึ้น ตามแนวพัฒนาการศึกษาระยะที่ 7

1.2 เพื่อเป็นแหล่งวิชาการด้านการสอนวิชาชีพ แก่นักเรียนมัธยมตามหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่ โดยเปิดโอกาสให้เลือกเรียนวิชาชีพได้หลายสาขาตามต้องการ และสามารถนำไปประกอบอาชีพอิสระหรือใช้ในชีวิตประจำวัน หรือหน่วยการเรียนที่ได้สมทบกับสถานศึกษาสังกัดเดิมต่อไป

1.3 เพื่อเป็นแหล่งฝึกอบรมวิชาชีพแก่ประชาชนตามความต้องการของท้องถิ่นตามแนวนโยบายพัฒนาชนบทของโครงการอาชีวศึกษา เพื่อแก้ปัญหาความยากจนในชนบท

2. วัตถุประสงค์ของการเสนอวิทยานิพนธ์

2.1 เพื่อศึกษาหาแนวทางและความเป็นไปได้ของการจัดตั้งโรงเรียนสารพัดช่าง โดยคำนึงถึงหลักการทางนโยบาย เหตุผลต่าง ๆ ตลอดจนเป้าหมายการพัฒนา ทั้งนี้ เพื่อจะสร้างรูปแบบของโรงเรียนสารพัดช่าง ที่มีความเหมาะสมทางด้านประโยชน์ใช้สอย (การบริหารงาน การปฏิบัติงาน จัดหาวัสดุ ครุ อาจารย์และเจ้าหน้าที่) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 เพื่อศึกษาอาชีพและรายได้ของประชากรในระดับภาค ระดับจังหวัดและระดับ

ชุมชน เพื่อที่จะได้เกิดผลดีจากการจัดตั้งโรงเรียนสารพัดช่าง เพื่องานอาชีพนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 เพื่อศึกษาจำนวนของประชากรในระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับชุมชนว่ามีความเป็นอยู่ ประกอบอาชีพอย่างไร เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงการให้บริการด้านอาชีพแก่ชุมชนได้อย่างทั่วถึง

2.4 เพื่อศึกษาถึงแนวทางให้การช่วยเหลือพื้นที่ในการจัดตั้งโรงเรียนสารพัดช่าง โดยพิจารณาจากปัญหา ผลกระทบและความเหมาะสม อันอาจจะเกิดขึ้น จากการจัดตั้งโรงเรียนสารพัดช่างดังกล่าวที่มีผลต่อชุมชนนั้น ๆ ทั้งก่อนและหลังการตั้งโครงการ

ขอบเขตของวิทยานิพนธ์

1. ศึกษาทางด้านนโยบาย ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับชุมชน
2. ศึกษาทางด้านเศรษฐกิจ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งในระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับชุมชน
3. ศึกษาทางด้านสังคม ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั้งในระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับชุมชน
4. ศึกษาทางด้านกายภาพ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทั่วไปในระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับชุมชน
5. ศึกษาค้นคว้าหลักสูตร การเรียนการสอน องค์ประกอบโครงสร้างทั่วไปของโรงเรียนสารพัดช่าง
6. ศึกษาค้นคว้าสถิติที่จะรับนักเรียนได้ และแนวโน้มอนาคต 5 ปีข้างหน้า
7. ศึกษาค้นคว้าสถิติจำนวนอาจารย์ และแนวโน้มอนาคต 5 ปีข้างหน้า
8. ศึกษาค้นคว้าด้านสถาปัตยกรรม ที่เกี่ยวข้องกับอาคาร เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบ
9. ศึกษาถึงการกำหนดขอบเขต กิจกรรม ขนาด การใช้จ่ายทั้งทางด้านการศึกษาด้านการบริหาร บริการ และความสะดวกในการติดต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขตของโครงการ

1. ส่วนบริหารของโครงการ

- ห้องอาจารย์ใหญ่
- ห้องผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ, ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา
ฝ่ายกิจกรรมนักเรียน, ฝ่ายวางแผน
- ส่วนติดต่อประชาสัมพันธ์
- โถงพักคอย
- ส่วนธุรการ-การเงิน
- ส่วนห้องทะเบียนและวัดผล
- ส่วนพัสดุ-เก็บของ
- ห้องประชุม

2. ส่วนบริหารทางวิชาการ

- ห้องสมุด
- ห้องบรรยาย-สาธิต
- ห้องประชุม

3. ส่วนปฏิบัติการและฝึกงานอาชีพ

- วิชาเย็บจักรอุตสาหกรรม
- วิชาช่างอัญมณี
- วิชาประกอบชิ้นส่วนอุตสาหกรรม
- วิชาช่างเดินสายไฟฟ้าในระบบอุตสาหกรรม
- วิชาช่างประปาและสุขภัณฑ์
- วิชาช่างเคาะฟันสิรยนต์และเพอร์นิเจอร์
- วิชาช่างเครื่องยนต์
- วิชาช่างไฟฟ้า
- วิชาช่างเครื่องทำความเย็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- วิชาช่างวิทยุ-โทรทัศน์
- ช่างยนต์
- ช่างกลโรงงาน
- ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น
- ช่างไฟฟ้ากำลัง
- ช่างอิเล็กทรอนิกส์
- ช่างก่อสร้าง
- ช่างเทคนิคพื้นฐาน
- คหกรรม
- วิชาช่างเชื่อมโลหะ
- วิชาช่างตัดเสื้อสตรี และช่างตัดเสื้อชาย
- วิชาช่างเสริมสวย
- วิชาอาหาร-ขนม
- วิชาพิมพ์ดีด-บัญชี
- วิชาช่างก่อสร้าง
- วิชาช่างศิลปประยุกต์
- วิชาช่างซ่อมจักรเย็บผ้า
- วิชาศิลปประดิษฐ์
- ห้องเก็บอุปกรณ์ เครื่องมือและพัสดุ
- ส่วนเปลี่ยนเครื่องแต่งตัว ห้องน้ำ-ห้องส้วม

4. ส่วนอาคารสถานที่

- ห้องเก็บเครื่องมืออุปกรณ์ซ่อมแซม
- ส่วนเติมน้ำมัน
- ที่เบิกจ่ายพัสดุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในสถานศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ส่วนพัสดุ

- ที่เบิกจ่ายพัสดุ
- ที่ทำงานพนักงานเจ้าหน้าที่และหัวหน้าพัสดุ

6. ส่วนบริการ

- โรงอาหารหรือหอประชุม
- ส่วนสหการ
- ครุ
- ที่พักผ่อน

7. ส่วนพักอาศัย

- บ้านพักครู-อาจารย์ และพนักงานเจ้าหน้าที่

8. ส่วนที่จอดรถ

- ที่จอดรถครู-อาจารย์ และพนักงานเจ้าหน้าที่
- ที่จอดรถนักเรียน และผู้มาติดต่อราชการ

วิธีดำเนินการศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูล

ก. ศึกษาข้อมูลภาคเอกสาร เป็นการศึกษาจากข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏในหนังสือ รายงานการสำรวจและวิจัยจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ กรมแผนที่ทหาร สำนักผังเมือง เทศบาลเมือง ลักษณะข้อมูลเป็นข้อมูลทุติยภูมิ

ข. ศึกษาจากการสำรวจและสังเกตการณ์เป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจโดยผู้ทำการศึกษา เป็นข้อมูลปฐมภูมิ

- การสัมภาษณ์
- การส่งแบบสอบถาม
- การสำรวจด้วยตัวเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลที่ต้องการ

การศึกษาและรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น ในระดับประเทศ ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระดับจังหวัด
จันทบุรี ระดับอำเภอและ เขตเทศบาล เมืองจันทบุรี

ข้อมูลค่านโยบาย

ระดับประเทศ

1. นโยบายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7
2. นโยบายของแผนพัฒนาเมืองและพื้นที่เฉพาะ

ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. นโยบายการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระดับจังหวัดจันทบุรี

1. นโยบายพัฒนาเมืองจันทบุรี

ระดับอำเภอและ เขตเทศบาลเมืองจันทบุรี

1. แผนพัฒนาเมืองจันทบุรี
2. แผนพัฒนาเทศบาลเมืองจันทบุรี

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ระดับประเทศ

1. ผลิตภัณฑ์มวลรวม
2. อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ
3. ปัจจัยส่งเสริมการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

ระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. ผลิตภัณฑ์มวลรวม
2. อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. โครงสร้างทางเศรษฐกิจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับจังหวัดจันทบุรี

1. ผลิตภัณฑ์มวลรวม
2. อัตราการขยายตัวทาง เศรษฐกิจของจังหวัดจันทบุรี
3. โครงสร้างทาง เศรษฐกิจของจังหวัดจันทบุรี
4. รายได้ประชากร
5. รายได้ของเทศบาลต่าง ๆ
6. รายได้และจำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี

ระดับอำเภอและ เขตเทศบาลเมืองจันทบุรี

1. โครงสร้างทาง เศรษฐกิจ
2. ความเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจ
3. รายได้ประชากร
4. ลักษณะกิจกรรมทาง เศรษฐกิจ

ข้อมูลด้านสังคมและประชากร

ระดับประเทศ

1. ประชากร
 - จำนวน, โครงสร้าง, การเปลี่ยนแปลงประชากร
2. สภาพสังคม
 - การแบ่ง เขตการปกครอง
 - การศึกษา
 - การสาธารณสุข
 - การสื่อสาร

ระดับภาคตะวันออก

1. ประชากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการแข่งขันเพียงอย่างเดียว การเปลี่ยนแปลงประชากรไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. สภาพสังคม

- การแบ่ง เขตการปกครอง
- การศึกษา
- การสาธารณสุข
- การสื่อสาร

ระดับจังหวัดจันทบุรี

1. ประชากร

- จำนวน, การกระจายตัว, ความหนาแน่น, การเปลี่ยนแปลงประชากร
- ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงประชากร

2. สภาพสังคม

- การปกครอง
- การศึกษา
- การสาธารณสุข
- สถิติคดีของจังหวัด
- ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม
- การบริการสังคม
- ปัญหาสังคม

ระดับอำเภอและ เทศบาลเมืองจันทบุรี

1. ประชากร

- ขนาด, การกระจายตัว, ความหนาแน่น, โครงสร้างประชากร
- การคาดคะเนจำนวนประชากรในอนาคต

2. สภาพสังคม

- ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี
- การศึกษา
- การแพทย์และสาธารณสุข

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สถิติคดีของอำเภอเมืองจันทบุรี
- การปกครอง
- การบริการสังคม
- ปัญหาสังคม

ข้อมูลด้านกายภาพ

ระดับประเทศ

1. สภาพทางภูมิศาสตร์
2. ลักษณะภูมิศาสตร์
3. ลักษณะภูมิประเทศ
4. การคมนาคม

ระดับภาคตะวันออก

1. สภาพทางภูมิศาสตร์
2. ลักษณะภูมิอากาศ
3. ลักษณะภูมิประเทศ
4. ทรัพยากรธรรมชาติ
5. การใช้ประโยชน์ที่ดิน
6. การคมนาคม
7. การสาธารณสุข

ระดับจังหวัดจันทบุรี

1. ประวัติความเป็นมาของเมืองจันทบุรี
2. สภาพภูมิศาสตร์
3. ลักษณะภูมิประเทศ
4. ลักษณะภูมิอากาศ
5. แหล่งน้ำใต้ดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. การชลประทาน
 7. การไร่ที่คืน
 8. ระบบชุมชน และการตั้งถิ่นฐาน
 9. การตั้งถิ่นฐานของชุมชน
 10. แนวโน้มและทิศทางการขยายตัวของชุมชน
 11. การคมนาคม
 12. การสาธารณสุข
 13. แหล่งท่องเที่ยว
 14. ปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนา
- ระดับอำเภอและ เขตเทศบาล เมืองจันทบุรี
1. ประวัติความเป็นมาของชุมชน
 2. สภาพภูมิศาสตร์
 3. ลักษณะภูมิประเทศ
 4. ลักษณะภูมิอากาศ
 5. ลักษณะชุมชนในอดีตและปัจจุบัน
 6. ลักษณะการไร่ที่คืนปัจจุบัน
 7. แนวโน้มการขยายตัวของชุมชน
 8. การคมนาคมขนส่งและสื่อสาร
 9. การสาธารณสุข

การศึกษาและรวบรวมข้อมูล ในสภาพของสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี
 ด้านนโยบาย

ศึกษาแนวนโยบายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เศรษฐกิจ

1. ลักษณะกิจกรรมทางการศึกษา
2. อาชีพและรายได้
3. การจ้างงาน
4. ราคาค่าก่อสร้าง
5. ราคาค่าขนส่ง
6. แหล่งน้ำ, พลังงาน, น้ำมันเชื้อเพลิง และการกำจัดของเสีย
7. การเก็บภาษี

ด้านสังคมและประชากร

1. ลักษณะประชากร
 - ประชากรที่พักอาศัยในพื้นที่
 - ประชากรที่เดินทางผ่าน
2. สภาพสังคม
 - การศึกษา
 - สวนสาธารณะ และที่พักผ่อนหย่อนใจ
 - การบริการทางด้านสังคม
 - ลักษณะทางอาชญากรรม

ด้านกายภาพ

1. ที่ตั้งและขนาดของพื้นที่
2. สภาพทางภูมิศาสตร์
3. ลักษณะภูมิประเทศ
4. ลักษณะภูมิอากาศ
5. ลักษณะทางธรณีวิทยา
6. ลักษณะทางอุคณิยมวิทยาและน้ำท่วม
7. ลักษณะการใช้ที่ดินปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร.พ.
พ.๖๖๑
๕๕๓๔

- 8. การขนส่งและสิ่งอำนวยความสะดวก
- 9. กรรมสิทธิ์ที่ดิน

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1. ข้อมูลด้านนโยบาย
 - ใช้พิจารณาการแก้ปัญหา โดยคำนึงถึงเป้าหมายที่นโยบายนั้น ๆ ได้กำหนดขึ้น
- 2. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ
 - พิจารณาจากค่าสถิติและแนวโน้ม
- 3. ข้อมูลด้านสังคมและประชากร
 - ใช้การคาดการณ์ล่วงหน้าโดยยึดแนวโน้มด้านการขยายตัว ตามลักษณะ โครงการ ที่มีผลต่อชุมชน
 - พิจารณาจากความต้องการ ตลอดจนแนวทางสำหรับมาตรฐานทางด้านกฎหมาย
- ระเบียบ ข้อบังคับ
- 4. ข้อมูลด้านกายภาพ
 - พิจารณาเลือกที่ตั้ง โครงการตามทาง เลือกที่เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการเสนอแนะและการออกแบบ

- 1. โปรแกรมการศึกษา
- 2. แนวความคิดในการศึกษา
- 3. ข้อกำหนด, ผัง, พ.ร.บ.ที่เกี่ยวข้อง
- 4. การออกแบบสภาพทางกายภาพ

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนนำเสนอ

- 1. ภาคข้อมูลและบทวิเคราะห์
 - วิทยานิพนธ์, ทุนจำลอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่นใด
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๗๒๒๐๒๐๕๔๓

2. กระบวนการและวิธีการศึกษา
 - แผนภูมิ, แผนที่, ภาพถ่าย, ตาราง
3. ตัวอย่างการออกแบบเสนอแนะการวางผังอาคาร
 - ผังบริเวณ, ทักษะภาพ, มุมจำลอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากวิทยานิพนธ์เรื่องนี้

การสร้างวิทยาลัยสารพัดช่างจันทบุรี จะมีประโยชน์ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. สามารถพัฒนากำลังคนในท้องถิ่นนั้น ๆ จากไม่มีความรู้ในเรื่องวิชาชีพจนมีความรู้ในทางวิชาชีพ สามารถประกอบอาชีพทั้งรับจ้างและประกอบอาชีพส่วนตัวได้
2. จะเป็นแนวทางในการพัฒนาครอบครัว เพื่อให้เกิดการกินดีอยู่ดี โดยการนำวิชาชีพมาใช้ในชีวิตประจำวันและหารายได้เพิ่มพูนให้แก่ครอบครัว
3. ผู้ที่ประกอบอาชีพอยู่แล้ว สามารถที่จะพัฒนาตนเอง โดยการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ในเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงหรือพัฒนางานในหน้าที่ของตนเองให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น
4. เป็นแนวทางให้ผู้ที่มิงานทำอยู่แล้ว ได้พิจารณาหาแนวทางประกอบอาชีพที่เหมาะสม และมีรายได้ดีกว่าเดิม เช่น การเดินทางไปประกอบอาชีพต่างประเทศ
5. เป็นการพัฒนาท้องถิ่น เพราะก่อให้เกิดสถานประกอบการและบริการในด้านต่าง ๆ เช่น อยู่ซ่อมรถยนต์ ร้านบริการมอเตอร์ไซด์ ร้านตัดเสื้อ เป็นต้น ทำให้การพัฒนาอาชีพในท้องถิ่นเจริญรุ่งเรือง
6. เป็นการนำเทคโนโลยีและวิชาการใหม่ ๆ ไปปรับปรุงท้องถิ่นได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อภิธานศัพท์

โรงเรียนสารพัดช่างจันทบุรี

ความหมาย คือ สถานศึกษาที่ทางกรมอาชีวศึกษา จัดตั้งขึ้น เพื่อให้บุคคลทั่วไป สามารถเรียนวิชาชีพที่ตนเองถนัด ตามหลักสูตรวิชาชีพพระยาลิ้น 225 ชั่วโมง ใช้ระยะเวลาเรียนสั้นและเสียค่าใช้จ่ายน้อย

การศึกษานอกระบบโรงเรียน

ความหมาย คือ การศึกษาที่จัดขึ้นนอกเหนือไปจากการศึกษาในระบบโรงเรียน ไม่ว่าการศึกษานั้นจะจัดเป็นกิจกรรมการศึกษาโดยเฉพาะ หรือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมอื่น

ผู้บริหาร

ความหมาย คือ อาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ 4 ฝ่าย
สถานศึกษา

ความหมาย คือ โรงเรียนสารพัดช่างจันทบุรี ที่เปิดรับทั้งชายและหญิงที่มีความสนใจในวิชาชีพ และยินดีปฏิบัติตามระเบียบของทางโรงเรียนโดยเคร่งครัด

บทที่ 2

การศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านนโยบาย สังคม เศรษฐกิจ ภายภาพ
ระดับประเทศ ภาคตะวันออกเฉียง และอาคารตัวอย่าง

2.1 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านนโยบาย สังคม เศรษฐกิจ ภายภาพระดับประเทศ

2.1.1 การศึกษาด้านนโยบาย ระดับประเทศ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1

เริ่มขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2505 ในแผนฯ นี้ วัตถุประสงค์หลักของแผน คือ การเสริมสร้าง
บริการขั้นพื้นฐานทาง เศรษฐกิจ มีการสร้างถนนหลวง เชื่อมโยงกันทั่วประเทศ มีเขื่อนชลประทาน
ที่ผลิตไฟฟ้า ซึ่งความสำเร็จของแผนนี้ ทำให้รายได้รวมของประเทศขยายตัวเฉลี่ยถึงร้อยละ 8
ต่อปี

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510-2514)

ได้มีการเน้นถึงการพัฒนาลังคมเป็นแนวหลักควบคู่ไปกับการวางแผนเศรษฐกิจ ในช่วง
นี้ภาวะทาง เศรษฐกิจเริ่มผันผวน อันเนื่องมาจากผลกระทบจากราคาสินค้าเกษตรหลัก ๆ ของ
ประเทศไทยตกต่ำและขณะเดียวกันผลผลิตทางการเกษตรต่ำกว่าเป้าหมาย โดยสรุปแล้วเศรษฐกิจ
ของประเทศขยายตัวร้อยละ 7.5 ต่อปี ในขณะที่รายได้ต่อบุคคลปรากฏว่า มีความแตกต่างหรือมี
ช่องว่าง เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519)

เป็นช่วงที่ประเทศก้าวหน้ามาถึงระยะที่โครงการพื้นฐานต่าง ๆ ได้แก่ ถนนหนทาง
การชลประทาน ไฟฟ้า สำเร็จตามแผน ยังขาดแต่โครงการต่าง ๆ ที่จะเชื่อมโยงให้เข้าถึง
ประชาชน ในแผนนี้จึง เป็นแผนที่พยายามประสานทั้งแผนพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมเข้าด้วยกัน

ให้กระชับขึ้น ในทางด้านเศรษฐกิจเน้นการใช้ประโยชน์จากโครงการพื้นฐานต่าง ๆ เพื่อให้
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์ทาง เศรษฐกิจกระจายออกสู่ประชาชนอย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตาม ในปลายแผนนี้
เกิดวิกฤตการณ์น้ำมันครั้งแรก ทำให้การขยายตัวทาง เศรษฐกิจเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 6.2 ต่อปี

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524)

มีนโยบายหลัก 2 ประการคือ

ประการที่ 1 เน้นการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ โดยมุ่งขยายการผลิตสาขาเกษตร
และปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมให้สามารถขยายการผลิตเพื่อส่งออก และเพื่อการกระจาย
รายได้ตลอดจนการมีงานทำในส่วนภูมิภาค

ประการที่ 2 คือ เร่งบูรณะและปรับปรุงการบริหารทรัพยากรหลักของชาติผลของการ
พัฒนานั้นแม้จะมีปัญหาและอุปสรรคเกิดขึ้นมากก็ตาม แต่การขยายตัวทางเศรษฐกิจยังคงสูงถึง
ร้อยละ 7 ต่อปี

ปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหาการขาดดุลการค้า ช่องว่างระหว่างชนบทและ เมืองเพิ่ม
มากขึ้น

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529)

เน้นการรักษาเสถียรภาพทาง เศรษฐกิจการเงินการ เงินของประเทศเป็นพิเศษ รวมทั้ง
ทั้ง เน้นความสมดุลในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยมุ่งกระจายรายได้และ
ความเจริญไปสู่ภูมิภาค โดยให้ความสำคัญต่อกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งยังไม่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนา
เน้นการแก้ปัญหาความยากจนในชนบทแล้วหลัง โดยการกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาไว้
263 อำเภอ เป็นต้น

สำหรับผลการพัฒนานั้น อัตราการขยายตัวทาง เศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 4.9 ต่อปี ซึ่ง
ต่ำกว่าเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ร้อยละ 6.6 ต่อปี เพราะสถานการณ์เศรษฐกิจของโลกในช่วง
เวลานี้ผันผวนรุนแรงกว่าที่คาดไว้ นอกจากนั้นยังเกิดการแข่งขัน การกีดกันการค้า และความ
ไม่แน่นอนขึ้นอย่างมาก แต่ก็เห็นว่าประเทศไทยยังสามารถขยายตัวทาง เศรษฐกิจดีกว่าอัตรา

การขยายตัวของ เศรษฐกิจโลกในระยะ เวลาเดียวกัน คือ ประมาณร้อยละ 21.5 ต่อปี เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างไรก็ดีในช่วงปลายแผนฯ 5 นั้น ภาวะเศรษฐกิจก็เริ่มดีขึ้น เนื่องจากราคาน้ำมันลดลง และการส่งออกมีแนวโน้มดีขึ้น

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534)

มีจุดมุ่งหมายหลักจะยกระดับการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต ควบคู่ไปกับการแก้ไขปัญหาทาง เศรษฐกิจและสังคมที่สะสมมาตั้งแต่อดีต เพื่อให้ประชาชนชาวไทยมีรายได้ คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ และสภาพจิตใจที่ดีขึ้น โดยคำนึงถึง เสถียรของ เศรษฐกิจ การเงิน การคลัง เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา การขาดดุลการค้าและการคลัง ตลอดจนให้มีการเพิ่ม การจ้างงาน แก้ไขปัญหาความเลื่อมล้ำของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตลอดจนสร้างความเป็นธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชนชาวไทยให้ทั่วถึงอีกด้วย

วัตถุประสงค์ทางด้านเศรษฐกิจ จะต้องรักษาระดับการขยายตัวให้ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 ต่อปี เพื่อรองรับกำลังแรงงานใหม่ที่จะ เข้าสู่ตลาดแรงงานไม่น้อยกว่า 3.9 ล้านคน ส่วนทางด้าน สังคมนั้น แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 จะมุ่งพัฒนาคุณภาพคนเพื่อให้สามารถ พัฒนาสังคมให้ก้าวหน้า มีความสงบสุข เกิดความเป็นธรรม สอดคล้อง และสนับสนุน การพัฒนา ประเทศส่วนรวมพร้อม ๆ กับการธำรงไว้ซึ่ง เอกลักษณ์ของชาติ ค่านิยมอันดีและยกระดับมาตรฐาน คุณภาพชีวิตของคนในชนบท และในเมืองให้ได้ตามเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน แนวทางสำคัญ ๆ คือ

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาประเทศ โดยยึดหลักการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และครบวงจรและหันมาเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในการพัฒนาประเทศ
2. ปรับปรุงระบบการผลิต การตลาด และยกระดับคุณภาพปัจจัยพื้นฐานทาง เศรษฐกิจ เพื่อให้สินค้าไทยสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ดียิ่งขึ้น
3. มุ่งกระจายรายได้และความเจริญไปสู่ภูมิภาคและชนบทให้มากขึ้น ประกอบด้วย 10 แผนงาน ดังนี้ คือ
 1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจส่วนรวม

2. แผนพัฒนาคน สังคม และวัฒนธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. แผนพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. แผนพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
5. แผนปรับปรุงการบริหาร และทบทวนบทบาทของรัฐในการพัฒนาประเทศ
6. แผนพัฒนารัฐวิสาหกิจ
7. แผนพัฒนางานการผลิต การตลาด และการสร้างงาน
8. แผนพัฒนาระบบบริการพื้นฐาน
9. แผนพัฒนาเมือง และพื้นที่เฉพาะ
10. แผนพัฒนาชนบท

เป้าหมายหลัก ๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม คือ รายได้ประชาชาติจะสูงขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี ขณะที่เงินเฟ้อจะอยู่ในระดับต่ำถึงร้อยละ 2.3 และอัตราเพิ่มของประชากรจะลดลงเหลือเพียงร้อยละ 21.3 ในปี 2534 ซึ่งจะทาให้รายได้เฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5.5 ต่อปี (ปัจจุบัน 2530 = 20,400 บาท/คน/ปี) การขยายตัวทางเศรษฐกิจจะมีเสถียรภาพมั่นคงขึ้น มูลค่าการส่งออกสินค้าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 11 (ในแผนฯ 5 เพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 8)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539)

แนวทางการพัฒนาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 มีวัตถุประสงค์หลักที่จะพัฒนาประเทศให้สามารถรักษาอัตราการเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจ ควบคู่ไปกับการรักษาเสถียรภาพทาง เศรษฐกิจการเงินการคลัง และมุ่ง เน้นให้ลักษณะการขยายตัวทาง เศรษฐกิจของประเทศ ให้เอื้ออำนวยต่อการกระจายรายได้และการกระจายผลของการพัฒนาไปสู่กลุ่มเป้าหมายที่ยังต้องรอโอกาสอยู่อย่างทั่วถึง พร้อมกับการที่จะต้องยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นตามไปด้วย

ส่วนแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในช่วงแผนฯ 7 นั้น ได้กำหนดวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนา ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การอพยพของแรงงานจากชนบทสู่เมือง เพื่อหางานทำยังมีต่อไป และมีความสำคัญต่อการขยายตัวและการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตของฐานเศรษฐกิจของเมืองไทยในภูมิภาค การกระจายอำนาจและขีดความสามารถด้านการคลังท้องถิ่นมีอยู่จำกัดที่จะสนองต่อการลงทุนขยายบริการพื้นฐานให้แก่ท้องถิ่น

เป้าหมายการพัฒนาภาค

การพัฒนาเมืองในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 และพื้นที่เขตเศรษฐกิจใหม่บริเวณ ผังทะเลตะวันออก และภาคกลางตอนบนมุ่งพัฒนาเมืองศูนย์กลางความเจริญในส่วนภูมิภาค ให้เป็นฐานเศรษฐกิจหลักของแต่ละภาค ตลอดทั้งจะเริ่มพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจใหม่เพิ่มขึ้น โดยใช้ศักยภาพและโอกาสที่มีอยู่ของแต่ละภาคเพื่อจะรองรับการกระจายพัฒนาไปสู่ภูมิภาคและลดความแออัดให้กรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งให้เมืองศูนย์กลางในแต่ละภาคเป็นฐานส่งทอดความเจริญออกสู่เมืองบริวารได้โดยรอบอย่างเป็นระบบ

แนวทางการพัฒนาเมืองในส่วนภูมิภาค

1. แนวทางการพัฒนาภาคและพื้นที่เขตเศรษฐกิจใหม่

ภาคเหนือ

1. วางแนวทางการพัฒนาในเรื่องหลัก ๆ ที่สำคัญดังนี้

- ส่งเสริมการพัฒนาท่องเที่ยว
- ส่งเสริมการผลิตสินค้าหัตถกรรม
- สนับสนุนการผลิตทางการเกษตรให้ครบวงจรยิ่งขึ้น

2. สนับสนุนการพัฒนาเมืองศูนย์กลางความเจริญของภาค คือ

- พัฒนาเชียงใหม่ให้เป็นศูนย์กลางด้านธุรกิจการค้าบริการคมนาคมขนส่งทาง

อากาศและท่องเที่ยวภาคเหนือตอนบน

- พัฒนาพิษณุโลกให้เป็นศูนย์กลางการค้าบริการและอุตสาหกรรมแปรรูปวัตถุดิบ

ท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- พัฒนานครสวรรค์ให้เป็นศูนย์กลางขนส่งสินค้าทางบกและทางน้ำของภาคเหนือตอนล่าง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. วางแนวทางการพัฒนาในเรื่องหลัก ๆ ที่สำคัญ ดังนี้
 - ส่งเสริมการพัฒนาเขตนิคมอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบในภาคและวัตถุดิบจากประเทศเพื่อนบ้าน
 - สนับสนุนการค้าและบริการของภาคโดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวแหล่งประวัติศาสตร์ศิลปวัฒนธรรม
2. สนับสนุนการพัฒนาเมืองศูนย์กลางความเจริญของภาค คือ
 - พัฒนาขอนแก่นให้เป็นศูนย์กลางการค้าบริการการค้า การคมนาคม และการศึกษา
 - พัฒนาอุดรธานีให้เป็นศูนย์กลางการค้าชายและบริการที่ติดต่อกับกลุ่มประเทศอินโดจีนและกระจายสินค้าของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
 - พัฒนานครราชสีมาให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมของภาคที่เชื่อมโยงกับพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก และเมืองศูนย์กลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ภาคตะวันตก

1. วางแนวทางการพัฒนาในเรื่องหลัก ๆ ที่สำคัญ ดังนี้
 - ใช้ประโยชน์จากศักยภาพของทรัพยากรน้ำที่มีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์ในลุ่มน้ำแม่กลอง
 - ส่งเสริมให้เป็นศูนย์กลางการค้าบริการทางด้านอุตสาหกรรม
2. สนับสนุนการพัฒนาเมืองศูนย์กลางความเจริญของภาค
 - จังหวัดราชบุรี เป็นศูนย์กลางการค้า บริการและบริหารและเขตอุตสาหกรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคใต้

1. วางแนวทางในการพัฒนาเรื่องหลัก ๆ ที่สำคัญ ดังนี้

- กำหนดมาตรการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาวะสิ่งแวดล้อมด้านทรัพยากรธรรมชาติ

ให้เชื่อมโยง

- เร่งรัดการขยายบริการพื้นฐานโดยเฉพาะโครงข่ายระบบคมนาคมขนส่งให้

เชื่อมโยงกับโครงข่ายของประเทศ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยว

2. สนับสนุนการพัฒนาเมืองเป็นศูนย์กลางความเจริญของภาค

- พัฒนาสุราษฎร์ธานีให้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมการค้า
- พัฒนาภูเก็ตให้เป็นเมืองท่า และศูนย์กลางธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ การ

ท่องเที่ยว การบริการและอุตสาหกรรมของภาคใต้ตอนบน

- พัฒนาสงขลา-หาดใหญ่ให้เป็นศูนย์กลางหลักด้านการค้า บริการ การท่องเที่ยว

การบริหารของภาคใต้ตอนล่าง

แนวทางการกระจายบริการพื้นฐานไปสู่ส่วนภูมิภาค

พัฒนาบริการพื้นฐานระดับภาคเพื่อเชื่อมโยงฐานเศรษฐกิจ

1. การขนส่ง

การขนส่งทางบก

- พัฒนาโครงข่ายระบบทางด่วนระหว่าง เมืองหรือทางหลวงพิเศษที่ควบคุมทางเข้า-ออก เป็นระบบที่สมบูรณ์

- พัฒนาการขนส่งทางบกเพื่อที่เชื่อมติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน

- ปรับปรุง บูรณะทางหลวงชนบททางหลวงท้องถิ่น

- ปรับปรุงกิจการรถไฟให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ

- ให้ความสำคัญกับการควบคุม ดูแลการค้า เน้นการขนส่งให้เป็นไปตามกฎหมาย

การขนส่งทางบกอย่างเคร่งครัด

- ให้รัฐหรือเอกชนดำเนินการก่อสร้างสถานีรถไฟโดยสภาให้ครบทุกจังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การขนส่งทางอากาศ

- พัฒนาศักยภาพและยกระดับมาตรฐานทางอากาศยานภูมิภาคในประเทศ
- รักษาระดับบริการการบินสู่ภูมิภาคให้ได้มาตรฐานสากล

2. การสื่อสาร

- เร่งดำเนินการขยายโครงข่ายบริการวิทยุ-โทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง

3. น้ำประปา

- เร่งรัดขยายระบบประปาไปยังพื้นที่ชนบทอย่างทั่วถึง

4. ไฟฟ้าและพลังงาน

- กระจายบริการไฟฟ้าทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพไปสู่พื้นที่ เขตเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมใหม่ในภูมิภาคและพื้นที่ชนบทที่ยังขาดแคลนการบริการไฟฟ้าอยู่
- พัฒนาพลังงานในภูมิภาคเพื่อชักนำให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรม

5. การพัฒนาที่อยู่อาศัย

- การกระจายอำนาจการออกใบอนุญาตจัดสรรที่ดินไปสู่หน่วยงานท้องถิ่น

พัฒนาโครงข่ายบริการพื้นฐานระดับเมือง

1. การจัดการดูแลสิ่งแวดล้อมและผังเมือง

- เร่งรัดการขยายเขตเทศบาลเมืองให้สอดคล้องกับเขตพัฒนาเมืองตามผังเมืองรวม

เมืองรวม

- ให้ส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบเฉพาะเทศบาลที่เป็นเป้าหมายของแผนพัฒนา ฉบับที่ 7

ปรับปรุงผังเมืองรวมและเร่งวางผังเมืองเฉพาะ เพื่อส่งเสริมอนุรักษ์บริเวณที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์

- เร่งจัดทำแผนหลักบำบัดน้ำเสียและดำเนินการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย
- จัดทำแผนหลักการควบคุมมลภาวะทางน้ำ และการบำบัดน้ำเสียระดับชาติ
- เร่งรัดการกำหนดมาตรฐานน้ำทิ้งจากอาคารและชุมชนให้สอดคล้องกับความสามารถทางเศรษฐกิจและการบริหารด้านสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. จัดทำมีโครงการขยายบริการพื้นฐานระดับเมือง ดังนี้

- การจราจรและขนส่งในเมือง เร่งรัดการก่อสร้างถนนวงแหวนรอบเมืองและทางเลี่ยงเมือง
- การบริการประปาและการจัดแหล่งน้ำดิบ
- การสื่อสารและการไฟฟ้า จัดระบบโครงข่ายการสื่อสารโทรคมนาคมของเมือง ศูนย์กลางให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพสูง

เร่งกระจายอุตสาหกรรมสู่เมืองศูนย์กลาง

1. ให้ความสำคัญต่อเมืองศูนย์กลางอุตสาหกรรม 9 แห่ง คือ เชียงใหม่ พิษณุโลก นครสวรรค์ นครราชสีมา สระบุรี ราชบุรี สุราษฎร์ธานี และสงขลา-หาดใหญ่ โดยจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมพร้อมบริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการต่าง ๆ
2. พัฒนาผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในท้องถิ่นในด้านประสิทธิภาพ การจัดการและเทคโนโลยี
3. พิจารณากำหนดเขตอุตสาหกรรมที่มีมลพิษขึ้นเป็นการเฉพาะ

การกระจายอำนาจ การเงิน การคลัง ท้องถิ่น

1. ปรับระบบการบริหารรายจ่ายของท้องถิ่นโดยควบคุมรายจ่าย เพื่อการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพ
 2. ขยายโอกาสส่วนท้องถิ่นในการกู้เงินมาลงทุนพัฒนาบริการพื้นฐานต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น
 3. แนวทางการพัฒนาอาชีพและสภาพแวดล้อมคนยากจนในเมือง
 - ส่งเสริมการประกอบอาชีพส่วนตัวขนาดเล็ก
 - ส่งเสริมการจัดหาและปรับปรุงที่อยู่อาศัยของคนยากจนในเมืองให้มีความมั่นคง
- ในที่อยู่อาศัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ส่ง เสริมความเข้มแข็งขององค์กรประชาชนในชุมชนแออัดให้มีบทบาทในการพัฒนาชุมชนตนเองมากขึ้น
- ส่ง เสริมการฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของผู้ด้อยโอกาสให้มีความรู้
- ส่ง เสริมการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับสวัสดิการสังคม

4. แนวทางการกระจายบริการพื้นฐานทางสังคมสู่ชนบท

บริการด้านการศึกษาและฝึกอบรม

1. ขยายบริการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- ขยายชั้นเด็กเล็ก
- จัดการศึกษาภาคบังคับ (2 ปี)
- ขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน จาก 6 ปี เป็น 9 ปี
- พัฒนากำลังคนระดับกลางและระดับสูง
- จัดการศึกษาตลอดชีวิต
- ส่ง เสริมการฝึกอาชีพระยะสั้น

บริการด้านสาธารณสุข

- จัดสรรทรัพยากรด้านสาธารณสุข ด้านบุคลากรและอุปกรณ์ทางการแพทย์

รวมทั้ง เชื้อกัมภ์

- พัฒนากฎมีปัญญาทางการรักษาพยาบาลแบบพื้นบ้าน
- พัฒนาและขยายบริการพื้นฐานด้านสาธารณสุขให้สามารถรองรับการ

เปลี่ยนแปลงของพื้นที่เศรษฐกิจใหม่

- พัฒนาระบบการประกันสุขภาพที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น ระบบ ประกันสุขภาพ

โดยสมัครใจ

- เสริมสร้าง ความอยู่ดีกินดีของ ประชาชนชนบทให้มีที่อยู่อาศัยที่ถูกต้องสุขลักษณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริการสวัสดิการสังคมและยกระดับคุณภาพชีวิต

- ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในชนบท
- สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มเยาวชนและค่ายเยาวชน
- ให้การฝึกอาชีพและทักษะในการประกอบอาชีพแก่สตรีในชนบท
- จัดบริการด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและ เสริมสร้าง

ความสงบสุขในสังคม

- เสริมสร้างการรวมกลุ่มของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตาหรือเกื้อกูลกันในการประกอบอาชีพและพัฒนาท้องถิ่น

แผนพัฒนาอุตสาหกรรม

สามารถแบ่งช่วงของการพัฒนาได้เป็น 4 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 ตั้งแต่ปี 2504 ซึ่งเป็นปีแรกของการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (2504-2509) และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 2 (2510-2514) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะใช้อุตสาหกรรมเป็นตัวนำในการพัฒนาเศรษฐกิจ ในระยะแรกได้เลือกนโยบายการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า

ช่วงที่ 2 เป็นช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 (2514-2519) และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 (2520-2524) เป็นช่วงที่รัฐบาลเริ่มหันมาใช้นโยบายการส่งเสริมการส่งออกควบคู่ไปกับการนำเข้า โดยใช้มาตรการด้านภาษีเป็นตัวนำ

ช่วงที่ 3 เป็นช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 (2525-2529) ซึ่งรัฐได้วางแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ โดยเน้นการปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรม ที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ เร่งรัดและส่งเสริมการส่งออก และการพัฒนาอุตสาหกรรมพื้นฐานในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก ทั้งนี้ เพื่อรักษาฐานะทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ ก่อให้เกิดการจ้าง

ช่วงที่ 4 เป็นช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 (2530-2534) ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมโดยทั่วไปและอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเป้าหมาย

เน้นอุตสาหกรรม 3 ประเภท ที่มีโอกาสก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่อง การกระจายรายได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อผู้ใช้ได้เห็นใบแจ้งลิขสิทธิ์ในการค้า
ไม่มีการผลิตหรือจำหน่ายออกให้ถึงมือประชาชน กล่าวคืออุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก โดยการพัฒนา

อุตสาหกรรมเกษตร และจากากรดำเนินนโยบายเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทยเป็นลำดับนั้น ทำให้ผลผลิตภาคอุตสาหกรรม มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 13.6 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GNP) ในปี 2509 ซึ่งเป็นระยะสิ้นสุดของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 เป็นร้อยละ 21.5 ของ GDP ในปี 2529 ซึ่งเป็นระยะสิ้นสุดของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 และร้อยละ 23.8 ของ GDP ในปี 2532 ส่วนการส่งออกผลผลิตอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 3.8 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด ในปี 2509 เป็นร้อยละ 55.3 ในปี 2529 และเป็นร้อยละ 68.6 ในปี 2532

กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งสมควรจะได้รับการศึกษาสภาพเป็นอันดับแรกก่อน จำนวน 12 สาขา คือ

1. อุตสาหกรรมอาหาร
2. อุตสาหกรรมสิ่งทอ-สิ่งถัก
3. อุตสาหกรรมหนังและผลิตภัณฑ์หนัง
4. อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์ไม้
5. อุตสาหกรรมเครื่องจักร ส่วนประกอบ หรืออุปกรณ์เครื่องจักร
6. อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ (รวมทั้งเครื่องปรับอากาศ)
7. อุตสาหกรรมยานยนต์
8. อุตสาหกรรมอุปกรณ์การขนส่ง
9. อุตสาหกรรมอัญมณี
10. อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า
11. อุตสาหกรรมปิโตรเคมี
12. อุตสาหกรรมปิโตรเคมี

นโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (ตั้งแต่ปี 2535-2539) โดยเฉพาะในเรื่องของอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร อุตสาหกรรมสิ่งทอ-เครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล อุตสาหกรรมเหล็ก และอุตสาหกรรมปิโตรเคมี จึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นการวางแผนและกำหนดทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ชัดเจน เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นพื้นฐานได้ยาวต่อเนื่อง และช่วยให้ออกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์โดยไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคเอกชน สามารถกำหนดแนวนโยบายการตัดสินใจและดำเนินมาตรการต่าง ๆ ได้อย่าง
สอดคล้อง ซึ่งจะมีผลให้มีประสิทธิภาพการผลิตในประเทศเพิ่มขึ้น รวมถึงการรักษาฐานะการ
แข่งขันในตลาดต่างประเทศได้อย่างต่อเนื่องต่อไปด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านสังคม ระดับประเทศ

1) สภาพสังคม จำนวนประชากรและการสมรส

แม้ว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรไทยจะมีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 2.49 ในปี พ.ศ. 2513 เป็นอัตราร้อยละ 1.65 ในปี พ.ศ. 2532 แต่จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นจาก 41.62 ล้านคนในปี พ.ศ. 2513 เป็น 55.45 ล้านคนในปี พ.ศ. 2532 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เป็น 56.34 ล้านคนในปี 2533 และ 64.49 ล้านคนในปี 2543 สัดส่วนของประชากรที่มีอายุ ตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นวัยที่มีความต้องการที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 36.66 ของประชากรทั้งหมด เมื่อสภาพสังคมและจำนวนประชากรจึงมีบทบาทกำหนดแนวโน้มการขยายตัวของธุรกิจ และการก่อสร้างอีกด้านหนึ่งที่สำคัญโดยในปัจจุบันจำนวนของประชากรในประเทศไทยมีจำนวนมากขึ้นกว่า 55 ล้านคน ทั่วประเทศและคาดว่าจะถึง 60 ล้านคนในอนาคต จากเหตุผลดังกล่าวธุรกิจที่ดินและการก่อสร้างของประเทศจึงมีผลกระทบตามไปด้วย

2) ภาวะเศรษฐกิจของประเทศ

ภาคก่อสร้าง เป็นภาคที่มีความสำคัญต่อพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ขณะเดียวกันการขยายตัวของภาคเศรษฐกิจรวมก็มีส่วนช่วยให้อำนาจซื้อของประชาชนมีมากขึ้น และส่งผลให้ความต้องการของที่ดินและที่อยู่อาศัยของประชาชนเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ในช่วงที่เศรษฐกิจมีการขยายตัวนี้ไม่เพียงแต่ธุรกิจภายในประเทศเท่านั้นเติบโต การลงทุนของนักลงทุนต่างชาติที่เล็งเห็นว่า เมืองไทยเอื้ออำนวยทางการลงทุน จึงได้เกิดกระแสการไหลเข้าของนักลงทุนต่างชาติอย่างมาก ความต้องการที่อยู่อาศัยอาคารสำนักงานจึงตามมาและส่งผลต่อเนื่องไปสู่เศรษฐกิจส่วนรวม จากตารางในช่วง 6 เดือนแรกของปี พ.ศ. 2532 พื้นที่รับอนุญาตก่อสร้างในเขตเทศบาลทั่วประเทศเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 25.8 ในจำนวนนี้เป็น การขยายตัวของที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนประมาณร้อยละ 19.8 ในส่วนพาณิชย์กรรมมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 47.7 อุตสาหกรรม 24.9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1 ตารางแสดงพื้นที่รับอนุญาตก่อสร้าง เขตเทศบาล

ปี	ทั้งประเทศ			รวม
	ที่อยู่อาศัย	พาณิชยกรรม	อุตสาหกรรม	
2529	5.6	3.2	0.8	9.6
	(15.8)	(-20.6)	(23.0)	(-3.0)
2530	7.6	3.9	1.1	12.6
	(34.5)	(22.9)	(35.1)	(30.7)
2531	12.1	5.7	2.2	20.0
	(60.0)	(45.0)	(102.0)	(59.0)
2532	6.6	4.1	0.9	11.6
(6 เดือน)	(19.8)	(47.7)	(24.9)	(28.8)

ที่มา : สำนักงานเทศบาล

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บเป็นอัตราเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า

3) สภาพทางการเงินในประเทศ

ปัจจัยที่มีความสำคัญในการส่งเสริมให้ภาวะธุรกิจการก่อสร้างมีความเปลี่ยนแปลงอีก สภาพความคล่องตัวทางการเงินการธนาคาร ย่อมส่งผลดีต่อการขยายตัวของธุรกิจ และในปี 2532 ธนาคารแห่งประเทศไทยให้ธนาคารพาณิชย์ระมัดระวังในการพิจารณาสนับสนุนการลงทุนสร้างอาคารชุดโดยให้คำนึงถึงประโยชน์ด้านการเสริมสร้างที่อยู่อาศัยและสถานที่พักการให้แก่ผู้ที่มีความต้องการอย่างแท้จริงและให้บริษัทเงินทุนระมัดระวังในการให้กู้ยืมและชะลอการให้กู้ยืมแก่การเก็งกำไรเกี่ยวกับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่มิใช่เพื่อที่อยู่อาศัยและอาคารที่พักการแก่ผู้ลงทุน

4) นโยบายของรัฐบาล

จากนโยบายของรัฐบาลโดยรวมแล้วมุ่งสนับสนุนการพัฒนาที่ดินและที่อยู่อาศัยและคุ้มครองผู้ซื้อ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนกระตุ้นการขยายตัวของภาวะธุรกิจอสังหาริมทรัพย์โดยรัฐบาลบรรจุนโยบายดังกล่าวไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ในช่วงที่ผ่านมารัฐได้ออกกฎและระเบียบต่าง ๆ ในทางส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจดังกล่าว เช่นปี พ.ศ. 2515 ได้จัดตั้งการเคหะแห่งชาติเป็นรัฐวิสาหกิจเพื่อพัฒนาที่ดินและที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยและรายได้ปานกลาง ปี พ.ศ. 2522 ออกพระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ. 2522 และปีพ.ศ. 2529 อนุญาตให้นำดอกเบี้ยเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยมาหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 7,000 บาทต่อปี เพื่อเสริมสร้างสวัสดิการและกระตุ้นธุรกิจก่อสร้างปี พ.ศ. 2532 คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้สิทธิแก่ชาวต่างประเทศในการซื้ออาคารชุดได้ไม่เกินร้อยละ 40 ของราคาขายทั้งโครงการ (เต็มร้อยละ 25) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) อนุญาตให้บริษัทต่างชาติที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนที่ตั้งโรงงานอยู่ในเขตอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรม หรือตั้งโรงงานในย่านที่ใหม่พื้นที่เหลือในบริเวณโรงงานสำหรับสร้างที่พักอาศัยถือกรรมสิทธิ์ได้โดยที่ดินนั้นต้องอยู่ห่างจากโรงงานตามเส้นทางสาธารณะสายหลักไม่เกิน 50 กิโลเมตร โดยอนุญาตให้ผู้บริหารหรือผู้เชี่ยวชาญครอบครองที่ดินได้ครอบครัวยุติไม่เกิน 200 ตารางวา จากกฎและระเบียบต่าง ๆ ที่รัฐบาลได้กำหนดออกมานี้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาธุรกิจดังกล่าวให้เป็นไปตามนโยบายวัตถุประสงค์ของภาครัฐบาลในด้านของการพัฒนาที่ดินเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชากรและประเทศอย่างสูงสุด

5) ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรม

คนไทยมีความยึดมั่นในสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การแสดงออกของคนในชาติและประเพณี เกี่ยวกับบุคคลทั่วไป มีความสมัครสมานสามัคคีร่วมในการประกอบอาชีพ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความนับถือยกย่องกันและกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้มีอายุมากกว่าคน

ศาสนา ก็เป็นส่วนหนึ่งที่มีความผูกพันกับการดำรงชีวิตของประชาชนคนไทย เป็นอย่างมาก ดังเช่น

การทักขุณาในเทศกาลต่าง ๆ มีประเพณีสำคัญทางศาสนาในวันสำคัญ เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา

ไม่ว่ากันแต่เพียงเท่านั้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธและ เขตปริมณฑล มีลักษณะ ไม่แตกต่างกันมากนัก เนื่องจาก การนับถือศาสนาพุทธเป็นศาสนาหลักทำให้วัฒนธรรม และพิธีกรรมทางศาสนาที่เป็นไปบนแนวทาง เดียวกัน แต่อาจมีลักษณะพิเศษเฉพาะท้องถิ่น การนับถือศาสนาส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธควบคู่กับ ศาสนาพราหมณ์ รองลงมาคือ ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ และอื่น ๆ

6) ศาสนาและการนับถือศาสนาของประชากร

จำนวนผู้นับถือศาสนาในประเทศไทย นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2526-2528 ปรากฏว่า ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธถึงประมาณร้อยละ 95 รองลงมา ได้แก่ ศาสนาอิสลาม และศาสนาคริสต์ ตามลำดับ สำหรับศาสนาอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ ศาสนาพราหมณ์ ฮินดู ซิกข์ เป็นต้น ดังแสดงในตารางข้างล่างนี้

2 ตารางแสดงจำนวนผู้นับถือศาสนา จำนวนตามประเภทของศาสนา พ.ศ. 2526-2528

ปี	พุทธ	อิสลาม	คริสต์	อื่น ๆ	รวม
2526	47,049,223	1,896,427	267,381	64,369	49,277,400
2527	47,606,640	2,237,115	431,453	8,056	50,283,261
2528	48,926,345	2,013,472	273,537	314,810	51,528,104

ที่มา : กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ

7) การศึกษา

ประเทศไทยมีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 37,122 โรงเรียน มีนักเรียน 10,025,996 คน

ในปี มีการแบ่งของการศึกษาออกเป็น 12 เขต ทั่วประเทศ ดังนี้ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นจำเป็นต้องนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน โรงเรียน ห้องเรียน และนักเรียน (ปี พ.ศ. 2529)

ประเภท	จำนวน	จำนวน	จำนวน
จังหวัด	โรงเรียน	ห้องเรียน	นักเรียน
ทั่วราชอาณาจักร	37,122	366,067	10,025,996
กรุงเทพมหานคร	1,520	26,984	981,202
เขตการศึกษาที่ 1	นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาคร		
เขตการศึกษาที่ 2	นราธิวาส ปัตตานี ยะลา สตูล		
เขตการศึกษาที่ 3	ชุมพร นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา สุราษฎร์ธานี		
เขตการศึกษาที่ 4	กระบี่ ตรัง พังงา ภูเก็ต ระนอง		
เขตการศึกษาที่ 5	กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม		
เขตการศึกษาที่ 6	ชัยนาท อัญญา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง อุทัยธานี		
เขตการศึกษาที่ 7	กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์		
เขตการศึกษาที่ 8	เชียงราย เชียงใหม่ แพร่ น่าน แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน พะเยา		
เขตการศึกษาที่ 9	ขอนแก่น เลย สกลนคร หนองคาย อุดรธานี		
เขตการศึกษาที่ 10	กาฬสินธุ์ นครพนม มหาสารคาม ยโสธร ร้อยเอ็ด อุบลราชธานี มุกดาหาร		
เขตการศึกษาที่ 11	ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์		
เขตการศึกษาที่ 12	จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8) จำนวนประชากร ระดับประเทศ

ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 คาดว่าจะมีประชากรประมาณ 57 ล้านคนในปี 2534
 อัตราการเกิด 15.1 คน/ประชากร 1,000 คน
 อัตราการตาย 5.7 คน/ประชากร 1,000 คน
 คาดว่าสิ้นปี 2543 จะมีประชากร 67.7 ล้านคน

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนประชากรของประเทศและรายภาค พ.ศ. 2529-2531 หน่วย:คน

พื้นที่	2529	2530	2531
ทั่วราชอาณาจักร	52,969,204	53,873,172	54,961,917
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	8,031,374	8,292,009	8,509,386
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3,417,759	3,481,014	3,505,222
ภาคตะวันออก	3,146,207	3,177,276	3,217,428
ภาคกลาง	2,723,677	2,737,003	2,791,937
ภาคเหนือ	10,490,201	10,585,241	10,731,609
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	18,552,107	18,884,192	19,254,245
ภาคใต้	6,607,877	6,716,437	6,851,091

ที่มา : กองทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง

9) การปกครอง

ประเทศไทยแบ่งออกเป็น 7 ภาค คือ

1. ภาคกลาง
2. ภาคตะวันออก
3. ภาคตะวันตก
4. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
5. ภาคเหนือ
6. ภาคใต้
7. กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

2.1.3 การศึกษาข้อมูลทางเศรษฐกิจ ระดับประเทศ

- 1) งบประมาณการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-7

ภาวะการลงทุนของภาครัฐบาลและเอกชน

- 2) ภาวะการลงทุนภาครัฐบาล

การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคภาครัฐบาล

ตามราคาคงที่ปี 2523 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.1 ชะลอตัวลงจากอัตราเพิ่มร้อยละ 4.1

ในปีก่อน แม้ว่าวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2533 จะเพิ่มขึ้นมากตามการปรับโครงสร้างเงินเดือนข้าราชการก็ตาม โดยรายจ่ายเพื่อการอุปโภคจากวงเงินงบประมาณรายจ่ายปี 2533 ที่จ่ายจริง เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 11.7 ซึ่งรายจ่ายในหมวดเงินเดือนค่าจ้างเพิ่มขึ้นมากถึงร้อยละ 16.8 ระยะเวลาที่รายจ่ายซื้อสินค้าและบริการ (รวมรายจ่ายด้านทหาร) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนเพียงร้อยละ 0.8 นอกจากนี้ รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคจากเงินช่วยเหลือและวงเงินกู้ (ด้านทหาร) จากต่างประเทศ (ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 2.2 ของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคภาครัฐบาล) ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 45.6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เครื่องใช้ด้านอุปโภคบริโภคภาครัฐบาล

(หน่วย : ล้านบาท)

	2531	2532	2533P
รายจ่ายจากงบประมาณ	128,777	149,251	166,690
	(7.8)	(15.9)	(11.7)
1. เงินเดือนและบำเหน็จบำนาญ	82,144	101,772	113,835
	(5.1)	(23.9)	(16.8)
1.2 ซื้อมือถือและบริการและรายจ่าย	46,633	47,749	47,855
ด้านทหาร	(13.0)	(1.8)	(0.8)
เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ	3,620	4,137	3,511
	(42.7)	(14.3)	(-15.1)
เงินกู้จากต่างประเทศ (ด้านทหาร)	1,162	2,655	186
	(-32.3)	(128.5)	(-93.0)
รวม	133,559	156,043	170,387
	(8.0)	(16.8)	(9.2)

หมายเหตุ ตัวเลขใน () เป็นอัตราการเปลี่ยนแปลงจากระยะเดียวกันปีก่อน

P = ตัวเลขเบื้องต้น

การใช้จ่ายเพื่อลงทุนภาครัฐบาล

การลงทุนภาครัฐบาล (รวมรัฐวิสาหกิจ) ตามราคาคงที่ในปี 2533 เพิ่มขึ้นในอัตราสูงที่สุดในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา โดยเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 44.4 เทียบกับที่เพิ่มร้อยละ 12.7 ในปีก่อนเป็นการเพิ่มขึ้นของการลงทุนของรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นร้อยละ 29.6 โดยการเบิกจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 44.2 ขณะที่รายจ่ายเพื่อการลงทุนจากเงินกู้และเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ (ซึ่งมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 8 ของการลงทุน) เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวมของรัฐบาล) ลดลงจากปีก่อนร้อยละ 12.9 ส่วนการลงทุนของรัฐวิสาหกิจที่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 59.8 เทียบกับอัตราการเพิ่มร้อยละ 13.6 ในปีก่อน โดยงบทุนของรัฐวิสาหกิจเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 68.8 เป็นการลงทุนมากทางด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวของระบบ เศรษฐกิจ รัฐวิสาหกิจที่มีการทุนเพิ่มขึ้นมาก ได้แก่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

ภาวะการลงทุนของ เอกชน

ในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมาการขยายตัวทางด้านการลงทุนนับเป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้น การเติบโตทาง เศรษฐกิจในเกณฑ์สูง โดยจำนวนโครงการที่ขอรับการส่งเสริมในปี 2530 มี จำนวนถึง 1,056 ราย เงินลงทุนกว่า 2 แสนล้านบาท และได้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะในปี 2531 ถือได้ว่าเป็นปีทองของการลงทุน เพราะมีผู้มาขอรับการส่งเสริมการลงทุนถึง 2,218 ราย เงินลงทุนกว่า 5 แสนล้านบาท ส่วนในปี 2532 และ 2533 แม้ว่าจำนวน โครงการที่มาขอรับการส่งเสริมจะลดลงจากปี 2531 แต่ก็ยังอยู่ในเกณฑ์ที่สูง คือ มีจำนวนมากกว่า 1,000 รายในแต่ละปี

สำหรับในช่วงไตรมาสแรกของปี 2534 ภาวะการลงทุนก็ยังคงขยายตัว แต่เป็นไปใน ลักษณะที่ชะลอตัวลง ทั้งนี้ อาจพิจารณาจากจำนวนโครงการที่มาขอรับการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งมีจำนวนเพียง 142 ราย เทียบกับจำนวน 251 ราย ในระยะเวลาเดียวกันของปีก่อนแล้ว ลดลงถึงร้อยละ 43.4 ส่วนเงินลงทุน ทุนจดทะเบียนและการจ้างงานต่างก็ลดลงจากระยะเวลา เดียวกันของปีก่อนเช่นกัน คือ ลดลงร้อยละ 29.8, 48.9 และ 55.8 ตามลำดับ ทั้งนี้เป็น ผลสืบเนื่องมาจากวิกฤตการณ์สงครามในอ่าวเบอ์เซีย ตลอดจนอุปสรรคในด้านการศึกษาและ สาธารณูปโภคพื้นฐาน กำลังคนและช่างฝีมือ รวมทั้งการเพิ่มสูงขึ้นของราคาที่ดิน จึงทำให้ภาวะ การลงทุนในช่วงนี้ขยายตัวในอัตราที่ลดลง

ทางด้านกิจการที่ได้รับอนุมัติให้มีการส่งเสริมการลงทุนนั้นปรากฏว่า ในช่วงไตรมาส แรกของปี 2534 มีจำนวนโครงการทั้งสิ้น 135 ราย เงินลงทุน 41,477 ล้านบาท ลดลงจาก ช่วงระยะเวลาเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 46.6 และ 57.4 ตามลำดับ โดยโครงการส่วนใหญ่

เป็นโครงการที่มีขนาดเงินทุนประมาณ 20-100 ล้านบาท มีแหล่งที่ตั้งอยู่ใน 10 จังหวัดภาคกลาง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ในเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใช้ได้พิมพ์เผยแพร่เป็นการค้า ไม่ว่าจะวิธีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่เมื่อพิจารณาจากการที่สามารถเปิดดำเนินการได้นั้นกลับพบว่า โครงการมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากช่วง
ระยะเวลาเดียวกันของปีก่อนถึงร้อยละ 9.6 ทั้งนี้ เนื่องจากโครงการที่ขอรับการส่งเสริมในช่วง
2-3 ปีผ่านมามีได้เริ่มเปิดดำเนินการ

การส่งเสริมการลงทุน

	2530	2531	2532	2533	ม.ค. - มี.ค.		
					2533	2534	
การขอรับการส่งเสริม							
จำนวน(ราย)	1,056	2,128	1,284	1,009	251	142	-43.4
เงินลงทุน (ล้านบาท)	208,780	530,826	461,052	523,807	73,671	51,738	-29.8
ทุนจดทะเบียน							
(ล้านบาท)	57,013	139,447	131,832	112,390	29,357	15,012	-48.9
การจ้างงาน (คน)	332,200	532,602	409,329	312,649	76,658	33,863	-55.8
การอนุมัติให้การ							
ส่งเสริมจำนวน(ราย)	625	1,464	1,178	906	253	135	-46.6
เงินลงทุน (ล้านบาท)	67,636	201,842	290,114	474,880	97,308	41,477	-57.4
ทุนจดทะเบียน							
(ล้านบาท)	18,785	60,358	71,202	96,196	29,747	11,599	-61.0
การจ้างงาน(คน)	206,235	352,964	334,283	282,804	98,198	53,800	-45.2
การออกบัตรส่งเสริม							
จำนวน(ราย)	378	911	852	725	201	167	-16.9
เงินลงทุน(ล้านบาท)	50,686	86,952	187,120	187,709	39,344	42,529	8.1
ทุนจดทะเบียน							
(ล้านบาท)	12,478	29,565	61,227	61,227	13,312	14,036	5.4
การจ้างงาน(คน)	104,624	245,214	212,883	212,883	55,872	48,633	-13.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ในการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเปิดดำเนินการ

จำนวน(ราย)	168	223	278	414	94	103	9.6
เงินลงทุน (ล้านบาท)	19,434	21,450	26,501	74,818	18,977	13,977	-27.4
ทุนจดทะเบียน							
(ล้านบาท)	5,301	8,628	10,432	30,403	4,098	6,310	54.0
การจ้างงาน(คน)	41,290	51,601	52,987	86,436	17,691	18,695	5.7

หมายเหตุ : เงินลงทุนในขั้นการขอรับฯและการอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนในปี 2533 สูงขึ้นมากเนื่องจากโครงการของบริษัท Hopwell Thailand จำกัด ที่จะทำระบบคมนาคมรถไฟความเร็วสูงและทางด่วนโดยมีเงินลงทุน 156,000 ล้านบาท

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
สำหรับประเภทกิจการที่ยื่นขอรับการส่งเสริมในช่วงไตรมาสแรกของปี 2534 นั้น พบว่าผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นกิจการที่มีผู้สนใจลงทุนสูงถึง 28 ราย แต่มีวงเงินลงทุนไม่มากนักเพียง 3,982 ล้านบาทเท่านั้น ทั้งนี้ เนื่องจากผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้เงินลงทุนไม่มากนักในการผลิต และสามารถผลิตเพื่อป้อนอุตสาหกรรมได้หลายประเภท ทำให้อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ได้รับความสนใจจากนักลงทุนค่อนข้างมาก

สถิติผลิตภัณฑ์ที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนในช่วงไตรมาสแรกของปี 2534

ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์	28	3,982	1,114	5,551
โรงแรม	16	4,613	2,710	4,527
ผลิตภัณฑ์เคมี	11	7,867	2,698	1,125
ผลิตภัณฑ์จากพืช ฝัก ผลไม้	9	940	162	3,796
ผลิตภัณฑ์พลาสติก (ยกเว้นถุงพลาสติก)	8	1,314	1,116	817
โรงพยาบาล	8	2,417	1,054	4,161
การทำเหมืองแร่และถลุงแร่	6	7,175	2,042	1,213
ผลิตภัณฑ์เครื่องจักรกลและผลิตภัณฑ์ ชิ้นส่วนอุปกรณ์	5	3,394	455	2,296
ของเล่นเด็ก	5	185	33	1,408
อัญมณี	4	86	40	340
ผลิตภัณฑ์ยาง (ยกเว้นถุงมือยาง)	4	156	80	270
อื่น ๆ	38	19,555	3,508	7,709
รวม	142	51,738	15,012	33,213

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

3) การศึกษารายได้ประชาชาติ

รายได้ประชาชาติระดับประเทศ

ตารางที่ 5 แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งประเทศ จำแนกแต่ละประเภท ปี 2531

พื้นที่	ประชากร(คน)	ความหนาแน่น (คน/ตร.กม.)	มูลค่าผลิตภัณฑ์ มวลรวม(ล้านบาท)	รายได้ประชากร เฉลี่ย (บาท)
รวมทั้งประเทศ	54,538,000	106	1,506,977	27,632
กรุงเทพ,ปริมณฑล	8,671,000	1,117	754,651	87,032
ภาคเหนือ	10,634,000	63	171,798	16,155
ภาคใต้	7,173,000	101	146,196	20,381
ภาคตะวันออก	3,234,000	90	117,716	35,846
ภาคตะวันตก	3,206,000	75	72,130	22,499
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	18,408,000	112	176,500	9,493
ภาคกลาง	2,662,000	267	64,984	24,412

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากตาราง 5 รายได้เฉลี่ยต่อบุคคลระดับประเทศและภาค แสดงรายได้หัวเฉลี่ยของบุคคลของประเทศไทย มีค่าเท่ากับ 27,632 บาท รายได้เฉลี่ยต่อบุคคลสูงกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ คือ ราคากรุงเทพมหานคร,ปริมณฑล เท่ากับ 87,032 บาท รองลงมาได้แก่ ภาคตะวันออกเท่ากับ 35,846 บาท และภาคกลางเท่ากับ 24,412 บาท ส่วนภาคตะวันตกมาเป็นอันดับ 4 เท่ากับ 22,499 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง ก เปรียบเทียบรายได้รายปีของครัวเรือน พ.ศ. 2529 และ พ.ศ. 2531

ภาคละ เขตการปกครอง	รายได้รายปีต่อครัวเรือน		อัตราส่วนร้อยละ ที่เพิ่มขึ้น	ความแตกต่างของ รายได้รายปี	
	(บาท)			2529	2531
	2529	2531		2529	2531
ทั่วราชอาณาจักร	43,572	49,272	13.1	-	-
กรุงเทพมหานครและ 3 จังหวัดรอบกรุงเทพ	83,388	94,524	13.4	100	100
ภาคกลาง	48,072	50,640	5.3	58	54
ภาคเหนือ	37,272	40,800	9.5	45	43
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	30,660	36,804	20.0	37	39
ภาคใต้	43,893	47,508	8.3	53	50

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง ข. เปรียบเทียบรายได้ต่อคนต่อเดือนและรายจ่ายต่อคนต่อเดือน เรียงลำดับตามค่าใช้จ่าย
เพื่อการอุปโภคบริโภคต่อคนต่อเดือน จำแนกตามภาคและ เขตการปกครอง

ที่	ภาค	เขตการปกครอง	ค่าใช้จ่าย		รายได้	รายจ่าย	อัตราส่วน	อัตราส่วนร้อยละ
			เพื่อการอุปโภคบริโภคต่อคน	สถานะการปกครอง	ทั้งสิ้นต่อคน (บาท)	ทั้งสิ้นต่อคน (บาท)	ร้อยละรายได้นี้ไม่เป็นตัวเงิน	ของค่าอาหารต่อค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค
1	กทม. และ							
	3 จว.							
	รอบกท.	-	2033	100	2251	2249	19.2	36.1
2	ภาคใต้							
	ในเขตเทศบาล		1653	81	1931	1862	18.1	37.2
3	ภาคเหนือ	-	1627	80	2059	1831	16.3	32.6
4	ภาคกลาง	-	1430	70	1707	1598	16.4	38.9
	ทั่วราชอาณาจักร	-	951	-	1026	1040	24.7	39.9
1	กทม. และ							
	3 จว.							
	รอบกทม.	-	2033	100	2251	2249	19.2	36.1
2	ในเขต							
	เทศบาล	ทั่วปท.	1521	75	1801	1713	16.8	35.7
3	ในเขต							
	สุขาภิบาล	ทั่วปท.	1000	49	1129	1122	20.8	40.1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่	ภาค	เขตการปกครอง	ค่าใช้จ่าย		รายได้	รายจ่าย	อัตราส่วน	อัตราส่วนร้อยละ
			เพื่อการอุปโภคบริโภค	สถานะการปกครอง	ทั้งสิ้น	ทั้งสิ้น	ร้อยละ	ของค่าอาหาร
					ต่อคน (บาท)	ต่อคน (บาท)	รายได้ที่นับเป็น	ต่อค่าใช้จ่าย
							รายได้นี้	เพื่อการอุป
							ตัวเงิน	โภคบริโภค
4	นอกเขต							
	เทศบาล-							
	สุขาภิบาล	-	711	35	736	765	30.1	42.5
1	กท.และ							
	3 จว.							
	รอบกทม.	-	2033	100	2251	2249	19.2	36.1
2	ภาคกลาง	รวมภาค	1001	49	1082	1094	21.0	41.7
3	ภาคใต้	-	957	47	900	1038	22.7	43.5
4	ภาคเหนือ	-	849	42	919	918	27.6	38.8
5	ภาคตะวันออก/เหนือ	-	629	31	682	600	12.0	41.5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.4 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านกายภาพ ระดับประเทศ

1) สภาพทางภูมิศาสตร์

ที่ตั้ง

ประเทศไทยตั้งอยู่ในทวีปเอเชียทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้เขตร้อนชื้น ระหว่างเส้นรุ้งที่ 5-21 องศาเหนือกับเส้นแวงที่ 90-106 องศาตะวันออก

พื้นที่

ประเทศไทยมีพื้นที่โดยประมาณ 518,000 ตารางกิโลเมตร โดยมีส่วนกว้างที่สุด 730 กม. ส่วนยาวที่สุด 1,620 กม. ส่วนที่แคบที่สุดของประเทศอยู่ที่จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 10.6 กม. และส่วนที่แคบที่สุดของคอคอดกระ 64 กม.

อาณาเขต

พื้นที่ประเทศไทยแบ่งออกเป็น 6 ภาค และแบ่งจังหวัดออกเป็น 73 จังหวัด โดยมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศข้างเคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับประเทศพม่าและลาว
ทิศใต้	ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับประเทศกัมพูชาและอ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับประเทศพม่าและมหาสมุทรอินเดีย

2) ลักษณะภูมิประเทศ

โครงสร้างและลักษณะภูมิประเทศของไทย แบ่งออกเป็น 5 เขตใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ที่ราบลุ่มน้ำตอนล่าง แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนคือ

- ก. ที่ราบลุ่มตอนกลาง
- ข. ที่ราบลุ่มตอนบนและบริเวณชายฝั่งของตอนล่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภายในเขตบริเวณลุ่มน้ำนี้ ได้รับอิทธิพลจากแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งนำพาโคลนตมมาทับถมในบริเวณนี้

2. บริเวณชายฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ของอ่าวไทย

พื้นดินบริเวณนี้มีลักษณะ เป็นลูกคลื่น หรือลูกทูก เป็นเขาเตี้ย ๆ ชายฝั่งทะเลที่มีลักษณะเว้าแหว่ง เต็มไปด้วยเกาะน้อยใหญ่

3. ที่สูงภาคพื้นทวีป

ก. ทิวเขาและหุบเขาทางเหนือ

ข. ทิวเขาและหุบเขาทางตะวันตก

บริเวณที่สูงภาคเหนือ มีลักษณะ เป็นหุบเขาและภูเขาสลับกันเป็นแนวยาวจากเหนือมาใต้ นับว่าเป็นบริเวณพื้นดินที่เฉลี่ยแล้วสูงสุดของประเทศส่วนบริเวณเทือกเขาทางตะวันตกประกอบด้วยทิวเขายาวต่อเนื่องซ้อนกันเป็นหลายทิวกันพรมแดนระหว่างไทยกับพม่าไปตลอดแนวถึงแนวทิวเขาของคาบสมุทรภาคใต้

4. คาบสมุทรภาคใต้

มีลักษณะยาวและแคบ ยื่นลงไปนคาบสมุทรอินเดีย และอ่าวไทยแบ่งออกได้เป็น

2 ส่วนดังนี้

ก. บริเวณชายฝั่งตะวันตก

ข. บริเวณชายฝั่งตะวันออก

ชายฝั่งตะวันตกมีทิวเขาติดชายฝั่งกว้าง และมีธารยาวกว่าชายฝั่งตะวันออกมีลักษณะเป็นทะเลคลื่นและมีทะเลภายใน คือ ทะเลสาบสงขลา

5. ที่ราบสูงโคราช

อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของไทย มีภูเขาที่ยกสูงขึ้นมาเปรียบเหมือนช่องเขาที่ราบสูง โดยหันด้านชันไปทางที่ราบภาคกลาง ส่วนทางด้านทิศใต้หันด้านชันไปทางที่ราบต่ำเขมรที่ราบสูงนี้ลาดเอียงไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้บริเวณลุ่มแม่น้ำโขง

3) ลักษณะภูมิอากาศ

ประเทศไทยมีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ พัดผ่านในเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ทําให้อากาศเย็นและแห้ง

สำหรับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ในระหว่างกลางเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคมลมมรสุมนี้จะนำกระแสอากาศอุ่นและชื้นจากมหาสมุทรอินเดียเข้ามาทําให้ฝนตกชุก นอกจากนี้ยังมีกระแสลมที่พัดจากทะเลจีนใต้เข้าสู่ลาวไทยทางทิศใต้หรือตะวันออกเฉียงใต้ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์จนถึงเดือนเมษายน ซึ่งมีระยะที่มีอากาศร้อนและแห้งแล้งทั่วประเทศ

จากสภาพอากาศดังกล่าว จึงแบ่งลักษณะสภาพอากาศของประเทศออกเป็น 3 ฤดู

1. ฤดูร้อน เกิดขึ้นประมาณเดือนกุมภาพันธ์ถึง เมษายน เป็นระยะที่ประเทศไทยมีอากาศร้อนอบอ้าวมาก
2. ฤดูฝน เริ่มประมาณเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม โดยเฉพาะภาคกลางฝนจะตกชุกในเดือนสิงหาคมและกันยายน ส่วนภาคใต้ฝนจะตกชุกในเดือนตุลาคม สำหรับประเทศไทยมีค่าเฉลี่ยประมาณ 1,551 มิลลิเมตร
3. ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงมกราคม ฤดูหนาวในประเทศไทยมีลักษณะแตกต่างกันแต่ละภาค เพราะรูปร่างของประเทศมีความยาวทางเมอริเดียนภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะได้รับอิทธิพลอากาศหนาวจากประเทศจีน

ส่วนภาคกลางและภาคใต้ไม่ค่อยหนาวมากนัก เพราะอากาศเย็นถูกพัดผ่านมาจากที่ความหนาวเย็นเบาบางลงไปบ้าง

4) ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทย ที่สำคัญ ๆ ได้แก่ แม่น้ำ - ลำธาร ป่าไม้ แร่ธาตุ ซึ่งนับได้ว่ามีผลต่อการพัฒนาประเทศไทยเป็นอย่างมาก แต่ปัจจุบันทรัพยากรเหล่านั้นได้พัฒนาให้เกิดผลทางด้านเศรษฐกิจ อันได้แก่ การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวและประกอบกับประเทศไทยเป็นประเทศที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน และมีการลือทอดประเพณี

เอกสารวัฒนธรรมต้องสงวน มกักรมัยกับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5) การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประเทศไทยนับได้ว่าเป็นประเทศเกษตรกรรม เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม อาชีพส่วนใหญ่ของประชากร คือ การประกอบอาชีพทางการเกษตร ลักษณะการใช้ที่ดินขึ้นอยู่กับลักษณะของภูมิประเทศ

ภาคกลางของประเทศเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นพื้นที่ ๆ ที่มีความอุดมสมบูรณ์มากที่สุด ประชาชนมีอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด

ภาคเหนือ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา มีที่ราบลุ่มเล็กน้อย ผลผลิตทางการเกษตรที่เด่นชัดได้แก่ ผลผลิตของพืชเมืองหนาว

ภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นอาณาเขตที่ติดกับชายทะเล ซึ่งลักษณะการใช้ที่ดินเป็นเกษตรกรรมส่วนหนึ่งของประชากรในท้องถิ่นแต่ประชากรอีกส่วนหนึ่งประกอบอาชีพประมง ซึ่งเป็นการส่งเสริมทางด้านอุตสาหกรรม

6) การคมนาคม

ลักษณะการคมนาคมแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. การคมนาคมทางบก

จากการที่ได้มีการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่และวิวัฒนาการทางการคมนาคมขนส่ง จึงก่อให้เกิดการสัญจรทางบกโดยพาหนะต่าง ๆ ปัจจุบันการสร้างถนนเชื่อมต่อจังหวัดต่าง ๆ นั้น สมบูรณ์มาก คือ สามารถทำได้อย่างทั่วถึงและยังได้มีการพัฒนายิ่งขึ้นคือ การสร้างทางสายพิเศษเส้นต่าง ๆ เพื่อแบ่งเบาภาระการสัญจรของรถยนต์อันส่งผลให้เกิดความสมบูรณ์ในการคมนาคมขนส่งทางบกขั้นสูงสุด

นอกจากนี้การคมนาคมทางบกที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การคมนาคมทางรถไฟซึ่งเป็นบริการของรัฐ อีกทั้งยังมีการวางแผนระบบรถไฟเข้ามาให้บริการในขนาดอันใกล้นี้อีกประเภทหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การคมนาคมทางน้ำ

เนื่องจากลักษณะทางภูมิประเทศของประเทศไทย จำแนกได้ 2 ลักษณะ คือส่วนที่ติดทะเลและส่วนที่ไม่ติดทะเล การคมนาคมทางน้ำจึงแยกได้ 2 ลักษณะอีกเช่นกัน ซึ่งได้แก่การคมนาคมโดยชายฝั่งแม่น้ำ ลำคลอง ในส่วนที่ไม่ติดทะเล โดยมีแม่น้ำที่สำคัญหลายสาย ไหลมาบรรจบกันบริเวณภาคกลางของประเทศ จึงส่งผลให้ภาคกลางเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางน้ำ ซึ่งในปัจจุบันนี้ก็ยังมีการใช้กันอยู่แม้ว่าบทบาทจะลดน้อยลงไปบ้างจากการพัฒนาทางหลวงและถนนสายต่าง ๆ

นอกจากนี้แล้วพื้นที่ที่ติดทะเล ก็มีการคมนาคมขนส่งทางทะเลอีกต่างหาก ทั้งด้านอ่าวไทยและมหาสมุทรอินเดีย ปัจจุบันประเทศไทยมีท่าเรือที่สำคัญ 2 แห่ง คือ ท่าเรือคลองเตยและท่าลาดทิพย์ และในอนาคตอันใกล้นี้ได้มีนโยบายสร้างท่าเรือนี้อีกที่ภาคใต้ ซึ่งได้แก่ สงขลาและกระบี่ อันจะส่งผลให้การขนส่งสินค้ารวดเร็ว พร้อมกับสามารถรองรับเรือเดินสมุทรที่เข้ามาเทียบท่าได้มากขึ้น

3. การคมนาคมทางอากาศ

จากสภาพที่ตั้งประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการบินในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงทำให้มีการส่งเสริมและพัฒนาการคมนาคมขนส่งทางอากาศเพิ่มมากขึ้น เช่น การจัดสร้างและขยายสนามบินต่าง ๆ ให้เป็นสนามบินนานาชาติ ตั้งอาจแยกรายละเอียดได้ดังนี้ คือ

ภาคกลาง	ดอนเมือง (กรุงเทพ)
ภาคเหนือ	เชียงใหม่
ภาคใต้	สงขลาและภูเก็ต
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	อุบลราชธานี
ภาคตะวันออก	อู่ตะเภา (ชลบุรี)

นอกจากนี้ยังมีโครงการพัฒนาสนามบินอื่น ๆ อีก เพื่อให้ได้มาตรฐานทางการบริการเพิ่มมากขึ้น ตามความต้องการในอนาคต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7) สถานที่ท่องเที่ยว

ประเทศไทย เป็นประเทศที่อุดมไปด้วยทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบไปด้วย สถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมและวัฒนธรรม ประเพณีที่สะท้อนให้เห็นถึงอารยธรรมท้องถิ่นที่ดี ลักษณะเด่นดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว โดยแบ่งแยกตามลักษณะและความต้องการของ นักท่องเที่ยวได้ 3 ประเภท คือ

1. ประเภทธรรมชาติ

ได้แก่ น้ำตก ภูเขา ถ้ำ น้ำพุร้อน เขตสงวนพันธุ์สัตว์ สวนสัตว์ อุทยานแห่งชาติ ทะเล หาดทราย ทะเลสาบ เกาะ เขื่อน แหล่งน้ำจืด และอ่างเก็บน้ำ

2. ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศาสนา

ได้แก่ วัด โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑ์ ศาสนสถาน กวนเพงเมือง คูเมือง และอนุสาวรีย์

3. ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม

ได้แก่ งานเทศกาลประจำปี งานประเพณี ศูนย์วัฒนธรรม

2.2 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านนโยบาย สังคม เศรษฐกิจกายภาพ ระดับภาคตะวันออกเฉียง

2.2.1 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านนโยบายระดับภาคตะวันออกเฉียง

1) นโยบายการพัฒนาเมืองและระบบชุมชน

บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก มีศักยภาพการพัฒนาอุตสาหกรรมอยู่หลายประการกล่าวคือ ก๊าซธรรมชาติที่จะใช้เป็นวัตถุดิบ สำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมในขั้นแรกนั้นได้มีการพัฒนาและวางท่อใต้ทะเลจากหลุมก๊าซในอ่าวไทย มาขึ้นฝั่งที่บริเวณฉะเชิงเทราแล้ว ประกอบกับลักษณะ

ภูมิประเทศเอื้ออำนวยให้ออกสร้างท่าเรือนี้ถึงขนาดใหญ่น่าได้ มีที่ดินติดทะเล ไลขนาคำใหญ่เพียงพอน่าที่จะ
 เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนไว้สำหรับอ้างอิง ไม่พอกำหนดให้ผู้อื่นนำข้อมูลไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
 ขยายเป็นแหล่งอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ต่อไปได้อีกแน่นอน มีแหล่งน้ำจืดเพียงพอและสามารถควบคุมน้ำ

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมได้ นอกจากนี้ปัจจุบันยังมีโครงสร้างพื้นฐานหลัก ซึ่งค่อนข้างสมบูรณ์อยู่แล้ว ทั้งระบบถนน ระบบไฟฟ้า มีท่าเรือพาณิชย์ที่ลัดทียบและสนามบินผู้ตะ เกาที่สามารถใช้งานได้ทันที อันนี้จะช่วยสนับสนุนการขนส่งวัสดุ อุปกรณ์ในช่วงระหว่างการก่อสร้าง เพื่อพัฒนาพื้นที่เป้าหมาย ทั้งบริเวณแหลมฉบัง และบริเวณมาบตาพุดรวมทั้งสามารถพัฒนาระบบสื่อสารโทรคมนาคมได้ง่าย และประการสำคัญ คือ อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานครมากเกินไปจนอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาในระยะแรก

จากศักยภาพการพัฒนาอุตสาหกรรม ในบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกที่มีอยู่ค่อนข้างสูง จึงได้มีการกำหนดนโยบายหลักการพัฒนาไว้ 3 ประการ คือ

- เพื่อกระจายความเจริญและกิจกรรมทาง เศรษฐกิจออกจากกรุงเทพมหานครสู่ภูมิภาค อย่าง เป็นระบบ
- เพื่อปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมของประเทศเข้าสู่โฉมหน้าอุตสาหกรรมสมัยใหม่ โดยในระยะแรกกำหนดจะใช้ทรัพยากรภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกำลังคน แรงงาน และตลาดภายในประเทศเป็นหลัก
- เพื่อเป็นศูนย์กลาง ที่จะสร้างความเชื่อมโยงระหว่างการพัฒนาที่ภาคตะวันออก เฉียงเหนือและ เป็นการ เปิดประตูใหม่ สำหรับการพัฒนาประเทศ

ในการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนานั้นจะอาศัยอุตสาหกรรมเป็นจุดเริ่มต้นการพัฒนา โดยภาคเอกชนเป็นผู้นำการลงทุนด้านอุตสาหกรรม ส่วนรัฐบาลเป็นผู้นำการพัฒนาในด้านโครงสร้างพื้นฐาน มาสนับสนุนควบคู่กับการจัดแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรม การพัฒนาชุมชน การส่งเสริมการลงทุน การควบคุม ด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้อุตสาหกรรมต่าง ๆ สามารถเกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว และสามารถแข่งขัน กับตลาดโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในระยะแรกรัฐบาลจะลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหลักาก่อน เพื่อชักนำการลงทุนภาคอุตสาหกรรมให้เกิดขึ้นตามแผน ทั้งนี้ ได้กำหนดพื้นที่เป้าหมายไว้คือ บริเวณ แหล่งอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง และบริเวณแหล่งอุตสาหกรรมแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี

บริเวณแหล่งอุตสาหกรรมเบา แหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี กำหนดให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก โดยรัฐจะก่อสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่อุตสาหกรรมที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้ การใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ทำเรือพาณิชย์แหลมฉบังที่สามารถรับเรือขนาด 120,000 ตัน เทียบทำได้
- นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง และ เขตอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก
- ท่อส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำหนองค้อมายังแหลมฉบัง
- ทางรถไฟแยกจากสายละ เซิง เตรา-ลัดทีบ ไปยังแหลมฉบัง
- เคหะชุมชนสำหรับแรงงานอุตสาหกรรมและบริการต่อเนื่องอื่น ๆ
- ปรับปรุงระบบถนนให้สมบูรณ์ขึ้น
- ระบบสื่อสารโทรคมนาคมต่าง ๆ ที่สามารถติดต่อเชื่อมโยงภายในประเทศได้

บริเวณแหล่งอุตสาหกรรมหลักมาบตาพุด จังหวัดระยอง กำหนดให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรมหลักที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นวัตถุดิบในการผลิตรวมถึงอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ โดยรัฐจะจัดระบบบริการโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่อุตสาหกรรมที่จะเกิดขึ้น ได้แก่

- ทำเรือนี้ล็กสำหรับอุตสาหกรรมมาบตาพุด สามารถรับเรือขนาด 120,000 ตัน เทียบทำได้
- นิคมอุตสาหกรรมหลักมาบตาพุด
- ท่อส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำตอกรายมายังแหล่งอุตสาหกรรมมาบตาพุด
- ทางรถไฟแยกจากสายละ เซิง เตรา-ลัดทีบไปยังมาบตาพุด
- เคหะชุมชนสำหรับแรงงานอุตสาหกรรมและบริการต่อเนื่อง
- ระบบถนน
- ระบบสื่อสารโทรคมนาคมต่าง ๆ ที่สามารถติดต่อเชื่อมโยงภายใน

ประเทศกับประเทศต่าง ๆ ได้

- การควบคุมและป้องกันด้านมลภาวะสิ่งแวดล้อม

นอกจากพื้นที่เป้าหมายข้างต้นก็ยังได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาแหล่งชุมชนใกล้เคียง เพื่อสนับสนุนพื้นที่เป้าหมายดังกล่าวด้วย เช่น ปรับปรุงเมืองพัทยา ให้เป็นศูนย์กลางธุรกิจ และพาณิชย์ สำหรับสนับสนุนการพัฒนาด้วยแผนงานการพัฒนาระยะแรกนี้ คาดว่าจะก่อให้เกิดการจ้าง

ถึงแรงงานที่จะเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากกิจกรรมต่อเนื่องทางด้านพาณิชย์ และบริการอื่น ๆ ที่จะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญัตินำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ติดตามมวอิก อุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้นมานี้ในระยะแรกจะเป็นอุตสาหกรรมทดแทนการนำเข้า
ไม่วารณใดๆทางสน ยกทั้งที่มีเหตุเปลี่ยนแปลงเงื่อนไข และต้องอ้างอิงถึงนโยบายอุตสาหกรรมแห่งชาติ

เป็นส่วนาใหญ่ และ จะช่วยประหยัดเงินตราต่างประเทศได้ ประมาณปีละ 40,000 ล้านบาทสำหรับ
ชุมชนในอนาคตที่จะ เป็นผลผลิตตามมาจากแผนพัฒนานี้ อาจคาดการณ์ได้ว่า

- เมืองชลบุรี จะ เป็นศูนย์กลางของภูมิภาคที่ทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นทั้งในเชิงธุรกิจ
การค้าและการบริหารงานภาครัฐบาล
- แหลมฉบัง จะ เป็นเมืองท่าสมัยใหม่ของประเทศ
- พัทยา จะ เป็นเมืองท่องเที่ยวควบคู่ไปกับศูนย์พาณิชย์ และธุรกิจการค้า
- มาบตาพุด จะ เป็นเมืองอุตสาหกรรมสมัยใหม่ของประเทศ
- เมืองระยอง จะ เป็นศูนย์บริการ และฐานการศึกษาและวิจัยด้านเทคโนโลยี

การพัฒนาที่สำคัญของภาคเอกชน

โครงการนิคมอุตสาหกรรม

สืบเนื่องจากโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกของรัฐดังกล่าวข้างต้น พื้นที่
ศึกษาจึงมีศักยภาพในการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างยิ่ง ทำให้เกิดการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมของ
ภาคเอกชน โดยร่วมมือกับการนิคมอุตสาหกรรม (กนอ.) ขึ้น 5 แห่ง พื้นที่รวม 11,700 ไร่
หรือประมาณ 19 ตารางกิโลเมตร ส่วนใหญ่อยู่ในเขตจังหวัดชลบุรี (ตารางที่

ในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมดังกล่าว มีทั้งเขตอุตสาหกรรมส่งออก อุตสาหกรรมทั่วไป
ย่านพาณิชย์กรรม ย่านพักอาศัย และสวนสาธารณะ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจสมบูรณ์ในตัว การพัฒนา
นิคมอุตสาหกรรมจะก่อให้เกิดการจ้างงานโดยตรงและทางอ้อม ดึงดูดให้มีประชากรย้ายเข้ามาอยู่
ในบริเวณนิคมอุตสาหกรรมหรือชุมชนข้างเคียง หรือชุมชนข้างเคียง แรงงานที่ทำงานในภาค
อุตสาหกรรมนี้จะ เป็นแหล่งอุปสงค์ที่สำคัญของการท่องเที่ยวไปในอนาคต

โครงการท่าเรือลิเกะเกาะสีชัง

โครงการนี้ดำเนินการโดย บริษัทสีชังทอง เทอมินัล จำกัด บนพื้นที่ 900 ไร่ ทางด้านใต้
ของเกาะสีชัง ประกอบด้วยท่าเรือทางด้านทิศตะวันออก สามารถรับเรือสินค้าขนาด 100,000 ตัน

เข้าเทียบท่าได้คราวละ 5 ลำ ส่วนทางด้านทิศตะวันตกเป็นท่าเรือสินค้าเหลว สามารถรับเรือ
เอกลำนี้เป็นอีกลำที่สร้างในเวลาเดียวกันเพื่อให้บริการขนถ่ายสินค้าในเรือสินค้า
ไม่มากบรรทุกน้ำหนัก 240,000 ตัน ภาวการณ์ท่าเรือมีโรงขนของของบริษัท สยามเคมี ผลิตภัณฑ์ละลาย

โพลีเอทิลีน ที่ใช้อุตสาหกรรมเคมี คือ พอลิเอทิลีน จำนวน 25,000 ตันต่อปี แอลกอฮอล์ จำนวน 46,000 ตันต่อปี นิกซ์โซลีน จำนวน 5,000 ตันต่อปี และยังสามารถผลิตแอมโมเนียได้ จำนวน 175,000 ตันต่อปี เคโรซีน จำนวน 49,000 ตันต่อปี น้ำมันดีเซล จำนวน 75,000 ตันต่อปี และน้ำมันเตา จำนวน 40,000 ตันต่อปี พร้อมทั้งคลังน้ำมันขนาดบรรจุถังละ 100,000 บาเรล จำนวน 9 ถัง ความจุรวม 900,000 บาเรล ได้รับบัตรส่งเสริมจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนแล้ว

2) แผนพัฒนาโครงสร้างระบบชุมชนในอนาคต

การพัฒนาเมือง นอกจากจะส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแล้วยัง เป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการท่องเที่ยวอีกด้วย แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในระยะเวลาที่ผ่านมา มุ่งที่จะพัฒนาเมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาค เพื่อช่วยส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจให้ต่อเนื่อง และถ่ายทอดความเจริญไปสู่ภูมิภาค พื้นที่ศึกษาส่วนหนึ่ง เป็นพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ซึ่งประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง และพื้นที่ชายแดนภาคตะวันออกเฉียงใต้แก่จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด จึงนับว่ามีโอกาสในการพัฒนาค่อนข้างสูง

ในระยะแผนพัฒนาฉบับที่ 7 พ.ศ. 2535 - 2539 ได้กำหนดบทบาทให้ชลบุรี และระยอง เป็นศูนย์กลางหลักของพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ ทางด้านอุตสาหกรรมหลักที่สำคัญของประเทศโดยชลบุรีเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมีบทบาททางด้านการค้า บริการและการจัดการ และอุตสาหกรรมการผลิตที่เกิดขึ้น ระยองมุ่งเน้นพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางบริการ การศึกษาอบรม และการวิจัย ๑ให้กับภาคอุตสาหกรรมของพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก

ส่วนชายแดนภาคตะวันออกของประเทศ ซึ่งต่อเนื่องกับประเทศสาธารณรัฐกัมพูชา ประชาธิปไตยนั้น จะพัฒนาบทบาทเมืองชายแดนอรุณประเทศและปราจีนบุรีให้เป็นศูนย์กลางบริการ การค้า และการท่องเที่ยว

3) แนวทางการพัฒนา

เอกสารนี้เป็นเอกสาร ที่วางผังเมืองอย่างกว้าง ๆ ตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 คำว่า "การวางผังเมือง" หมายความว่า การกำหนดพื้นที่ของเมือง และของท้องถิ่นซึ่งมีลักษณะหรือวัตถุประสงค์ที่การวางผังเมืองไว้

ในจังหวัดระยอง บริเวณอำเภอเมืองจันทบุรี อำเภอท่าใหม่ และอำเภอขลุง ในจังหวัดจันทบุรี บริเวณอำเภอเมืองตราดในจังหวัดตราด อำเภอเหล่านี้จะเป็นอำเภอที่มีขนาดประชากรมากกว่า 50,000 คนขึ้นไป

ความหนาแน่นของประชากรรวมเฉลี่ยทั้ง 4 จังหวัด ใน พ.ศ. 2532 เท่ากับ 115 คนต่อตารางกิโลเมตร จังหวัดที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี 205 คนต่อตารางกิโลเมตร รองลงมา ได้แก่ จังหวัดระยอง 125 คนต่อตารางกิโลเมตร จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด 68 คนต่อตารางกิโลเมตรเท่า ๆ กัน อำเภอที่มีความหนาแน่นประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองชลบุรี 887 คนต่อตารางกิโลเมตร รองลงมาได้แก่ อำเภอเมืองจันทบุรี 409 คนต่อตารางกิโลเมตร อำเภอสัตหีบ 302 คนต่อตารางกิโลเมตร และอำเภอเมืองระยอง 279 คนต่อตารางกิโลเมตร

3) การเปลี่ยนแปลงประชากร

การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรของพื้นที่ศึกษาระหว่าง พ.ศ. 2527-2532 เพิ่มขึ้นรวม 244,829 คน คิดเป็นอัตราเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 2.70 ต่อปี จังหวัดที่มีส่วนแบ่งการเพิ่มประชากรสูง ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ไปจนถึงอำเภอสัตหีบ รองลงมาได้แก่ จังหวัดจันทบุรี 56,848 คน คิดเป็นร้อยละ 23.2 เพิ่มมากในอำเภอท่าใหม่และอำเภอเมืองจันทบุรี ส่วนจังหวัดระยองและจังหวัดตราดมีการเพิ่มประมาณ 30,000 - 40,000 คน เพิ่มมากในบริเวณอำเภอเมืองเป็นส่วนใหญ่ (ตารางที่ 4)

2.2.3 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1) ลักษณะทั่วไปทางเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวม

ใน พ.ศ. 2531 พื้นที่ศึกษามีผลิตภัณฑ์มวลรวม ณ ราคาปัจจุบัน รวมทั้งสิ้น 84,105.711 ล้านบาท จังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงที่สุด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี

55,567.547 ล้านบาท รองลงมาได้แก่ จังหวัดระยอง 16,658.013 ล้านบาท จังหวัดจันทบุรี

7,708.543 ล้านบาท และจังหวัดตราด 4,171.608 ล้านบาทของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ระหว่าง พ.ศ. 2527 - 2531 พื้นที่ศึกษามีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจโดยเฉลี่ยร้อยละ 5.9 ต่อปี ต่ำกว่าอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจรวมทั้งประเทศ ในช่วงเวลาเดียวกัน ซึ่งเติบโตในอัตราร้อยละ 7.7 ต่อปี เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายจังหวัดมีเพียงจังหวัดระยอง เท่านั้น ซึ่งมีอัตราการเติบโตสูงถึงร้อยละ 8.4 ส่วนจังหวัดอื่น ๆ นอกนั้นมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจในอัตราต่ำกว่าประเทศ (ตารางที่ 5)

3) โครงสร้างทางเศรษฐกิจ

สาขาการผลิตที่สำคัญที่สุดของพื้นที่ศึกษา ได้แก่ อุตสาหกรรมการผลิตใน พ.ศ. 2531 มีส่วนแบ่งในผลิตภัณฑ์มวลรวม ณ ราคาคงที่ พ.ศ. 2525 เท่ากับร้อยละ 22.8 รองลงมา ได้แก่ สาขาการบริการ ร้อยละ 18.8 สาขาเกษตรกรรม ร้อยละ 18.2 และสาขาการค้าส่งและค้าปลีก ร้อยละ 16.4 เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายจังหวัดจะพบว่าโครงสร้างการผลิตของแต่ละจังหวัดมีสาขาการผลิตหลักแตกต่างกัน คือ จังหวัดชลบุรี มีอุตสาหกรรมการผลิต การบริการ การค้าส่ง และค้าปลีก เป็นสาขาการผลิตหลัก ส่วนจังหวัดระยองนั้น มีสาขาเกษตรกรรม การค้าส่งและค้าปลีก และอุตสาหกรรมเป็นสาขาการผลิตหลัก สำหรับจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดตราดนั้น มีโครงสร้างการผลิตคล้ายคลึงกัน คือ มีสาขาเกษตรกรรม การค้าส่งและค้าปลีกและการบริการ เป็นสาขาการผลิตหลัก (ตารางที่ 5)

4) รายได้ต่อหัวประชากร

ใน พ.ศ. 2531 พื้นที่ศึกษามีรายได้เฉลี่ยต่อหัวคนละ 47,357 บาท ณ ราคابัจจุบัน สูงกว่ารายได้เฉลี่ยต่อหัวรวมทั้งประเทศในปีเดียวกันที่ 27,632 บาท เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายจังหวัดจะพบว่ามีเพียงจังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยองที่มีรายได้เฉลี่ยสูงกว่ารายได้เฉลี่ยต่อหัวรวมทั้งประเทศ คือ 68,433 และ 41,030 บาท ตามลำดับ ส่วนจังหวัดตราดนั้นมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวเพียง 24,254 บาท โดยมีจังหวัดจันทบุรี มีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 19,970 บาท น้อยที่สุดตามพื้นที่ศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.4 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางด้านกายภาพระดับภาคตะวันออกเฉียง

1) ที่ตั้งและ เขตการปกครอง

พื้นที่ศึกษาตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกเฉียง ประมาณเส้นรุ้งที่ 11 30 - 13 45 เหนือ และ เส้นแวงที่ 100 30 - 103 ตะวันออก พื้นที่รวมทั้งสิ้น ประมาณ 17,072 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดละโว้ เชียงเทรา และปราจีนบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย
ทิศใต้	ติดต่อกับทะเลจีนใต้
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดสมุทรปราการและอ่าวไทย

จังหวัดชลบุรี อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครมากที่สุดด้วยระยะทางประมาณ 81 กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 34 (บางนา-ตราด) พื้นที่ประมาณ 4,363.0 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 25.6 ของพื้นที่ศึกษา แบ่งการปกครอง ตามระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น รวม 22 แห่ง ประกอบด้วยรูปแบบเทศบาลเมือง 2 แห่ง คือ เทศบาลเมืองชลบุรี และเทศบาลเมืองพนัสนิคม เทศบาลตำบล 2 แห่ง คือ เทศบาลตำบลศรีราชา และเทศบาลตำบลบ้านบึง รูปแบบพิเศษ 1 แห่ง คือ เมืองพัทยา และสุขาภิบาลอีก 16 แห่ง

จังหวัดระยอง ตั้งอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 179 กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 34 (บางนา-ตราด) พื้นที่ประมาณ 3,552.0 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 20.8 ของพื้นที่ศึกษา แบ่งการปกครองตามระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคออกเป็น 5 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 48 ตำบล มีการปกครอง ตามระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรวม 10 แห่ง ประกอบด้วยรูปแบบเทศบาลเมือง 1 แห่ง คือ เทศบาลเมืองระยอง รูปแบบเทศบาลตำบล 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลทางเกวียน และสุขาภิบาลอีก 8 แห่ง

จังหวัดจันทบุรี ตั้งอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ 245 กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 34 (บางนา-ตราด) พื้นที่ประมาณ 6,338.0 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 37.2 ของพื้นที่ศึกษา แบ่งการปกครองตามระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรวม 10 แห่ง ประกอบด้วยรูปแบบเทศบาลเมือง 1 แห่ง คือ เทศบาลเมืองจันทบุรี รูปแบบเทศบาลตำบล 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลท่าใหม่ และสุขาภิบาลอีก 8 แห่ง

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

37.1 ของพื้นที่ศึกษา แบ่งการปกครองตามระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นออกเป็น 6 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ 64 ตำบล มีการปกครองตามระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรวม 12 แห่ง ประกอบด้วยรูปแบบเทศบาลเมือง 1 แห่ง คือ เทศบาลเมืองจันทบุรี เทศบาลตำบล 2 แห่ง คือ เทศบาลตำบลขลุง และเทศบาลตำบลท่าใหม่ และสุขาภิบาลอีก 9 แห่ง จังหวัดตราดอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครมากที่สุด ด้วยระยะทางประมาณ 315 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 34 (บางนา-ตราด) พื้นที่ประมาณ 2,819.0 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 16.5 ของพื้นที่ศึกษา แบ่งการปกครองตามระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค 5 อำเภอ ตำบล มีการปกครองตามระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น รวม 5 แห่ง ประกอบด้วย เทศบาลเมืองตราด และสุขาภิบาลอีก 4 แห่ง

2) ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ศึกษาแบ่งออกตามภูมิประเทศได้เป็น 5 ลักษณะ มีรายละเอียดดังนี้

1. ที่ราบลุ่มแม่น้ำ

ได้แก่ พื้นที่ตอนบนของจังหวัดชลบุรี ส่วนที่ต่อเนื่องกับจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นส่วนหนึ่งของที่ราบลุ่มแม่น้ำบริเวณดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำเจ้าพระยา และแม่น้ำบางปะกง เกิดจากดินตะกอนที่แม่น้ำเหล่านี้พัดมาทับถม

2. ที่ราบชายฝั่งทะเล

จากที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและบางปะกง ขนานไปกับฝั่งทะเลไปสิ้นสุดที่จังหวัดตราด ประกอบด้วยที่ราบแคบ ๆ ชายฝั่งทะเล เกิดจากตะกอนน้ำเค็มและน้ำกร่อย มีภูเขาสูงเล็ก ๆ สลับอยู่บางตอน ชายฝั่งทะเลมีลักษณะเว้าแหว่ง บางแห่งเป็นปากแม่น้ำ หรือที่ลุ่มตื้น้ำทะเลท่วมถึง มีป่าชายเลน หรือ โกงกางขึ้น เช่น บริเวณปากแม่น้ำระยอง แม่น้ำประแส บางแห่งเป็นหาดทรายที่สวยงาม อาทิเช่น หาดบางแสน หาดพัทยา หาดนาจอมเทียน ในจังหวัดชลบุรี หาดแม่รำพึง หาดบ้านเพ และหาดแม่พิมพ์ ในจังหวัดระยอง หาดเสด็จ และหาดเจ้าหลาวในจังหวัดจันทบุรี หาดนาอ่าวคลองใหญ่ จังหวัดตราด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ที่ราบลูกคลื่นและเนินเขา

เป็นส่วนที่อยู่สูงถัดจากที่ราบลุ่มแม่น้ำและที่ราบชายฝั่งทะเลชั้นใน เป็นที่ราบลูกคลื่นและเนินเขาเตี้ย ๆ สลับกันเกิดจากตะกอนของน้ำที่น้ำทะเลพัดมาทับถมกันอยู่ ได้แก่ พื้นที่ด้านทิศตะวันออกของจังหวัดชลบุรี และตอนบนของจังหวัดระยอง จันทบุรี และจังหวัดตราด

4. ที่สูงชันและภูเขา

เป็นเขตที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเลตั้งแต่ 200 เมตรขึ้นไป ครอบคลุมอาณาบริเวณส่วนใหญ่ของพื้นที่ศึกษา มักจะทอดตัวในแนวเหนือใต้สลับกับที่ราบ ยอดเขาที่สูงที่สุด ได้แก่ เขาสอยดาววัด 1,633 เมตร ภูเขาส่วนใหญ่เป็นภูเขาหินแกรนิต หินควอร์ทซ์ โซพิลโลท์ และหินปูน นอกจากนี้หินเหล่านี้ยังพบหินบะซอลท์ยุคเทอร์เชียรีเกิดขึ้น มีลักษณะเป็นที่ราบสูงในเขตจังหวัดจันทบุรี และที่อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด

5. เกาะต่าง ๆ

ประกอบด้วยเกาะใหญ่น้อย อยู่ห่างจากชายฝั่งตั้งแต่ 2-40 กิโลเมตร เป็นจำนวนมากกว่า 80 เกาะ เกาะขนาดใหญ่ และที่สำคัญมีจำนวน 26 เกาะ เกาะใหญ่ที่สุด คือ เกาะช้าง รองลงมาได้แก่ เกาะกูด ทั้งสองเกาะนี้อยู่ในจังหวัดตราด

3) ภูมิอากาศ

พื้นที่ศึกษามีประเภทยากาศ 2 แบบ คือ แบบฝนเมืองร้อน หรือแบบทุ่งหญ้าเมืองร้อน ซึ่งในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงใต้จะมีอากาศชุ่มชื้น และฝนตกตลอดฤดู แต่ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ หรือฤดูหนาวนั้น จะมีอากาศแห้งแล้ง ได้แก่ พื้นที่จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง ส่วนพื้นที่จังหวัดจันทบุรี และตราดนั้น จัดอยู่ในแบบฝนเมืองร้อนเกือบตลอดปี หรืออากาศแบบมรสุมเมืองร้อน เนื่องจากบริเวณนี้มีแนวภูเขาตั้งหน้ารับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้มีฝนตกในฤดูนี้มากพอ ๆ กับชายฝั่งตะวันตกของภาคใต้

1. อุณหภูมิ

อุณหภูมิเฉลี่ยของพื้นที่ศึกษาอยู่ระหว่าง 24.08 - 29.7 องศาเซลเซียส เมื่อเปรียบ

เทียบกับระดับอุณหภูมิที่สบาย (Comfort Zone) ซึ่งอยู่ระหว่าง 22-27 องศาเซลเซียสแล้ว เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น เมื่ออนุญาตเห็นไปใช้ประโยชน์อื่นใด กรุณาแจ้งเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีเพียงช่วงระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนมกราคม เป็นเวลา 3 เดือน ที่มีอากาศเย็นสบาย
เดือนอื่น ๆ นอกนั้นอากาศค่อนข้างร้อน

2. ความชื้นสัมพัทธ์

โดยเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 66.0 - 89.0 เฉพาะจังหวัดชลบุรีและจังหวัดระยอง
เท่านั้น ที่มีความชื้นสัมพัทธ์ต่ำกว่าร้อยละ 75.0 เป็นเวลาประมาณ 3-5 เดือนระหว่างเดือน
พฤศจิกายน ถึง เดือนเมษายน ส่วนจังหวัดจันทบุรีและตราดนั้น มีความชื้นสัมพัทธ์ต่ำกว่าร้อยละ
75.0 เป็นเวลาเพียง 2 เดือน ระหว่างเดือนธันวาคม กับเดือนมกราคม เท่านั้นเดือนอื่น ๆ
นอกนั้นจะมีความชื้นสัมพัทธ์สูงกว่า ร้อยละ 75 เมื่อเปรียบเทียบกับระดับความชื้นที่สบาย
ซึ่งอยู่ระหว่างร้อยละ 20-75

3. ปริมาณน้ำฝน

เฉพาะจังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยองนั้น มีฝนตกระหว่าง 1,300-1,400 มิลลิเมตร
ต่อปี จัดอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนจังหวัดจันทบุรีและตราดนั้น มีฝนตกมากกว่า 3,000 มิลลิเมตร
ต่อปีขึ้นไป ฤดูฝนของจังหวัดจันทบุรีและตราดนั้น จะเริ่มต้นฤดูฝนก่อน จังหวัดชลบุรี และระยอง
1 เดือน และสิ้นสุดฤดูฝนล่ากว่า 1 เดือน

4. ลม

ความเร็วลมโดยเฉลี่ยในพื้นที่ศึกษาระหว่าง 2.2-9.8 น็อต จัดอยู่ในระดับลมสงบ
ถึงลมโชย (Calm - Gentle Breeze) ความเร็วลมที่บันทึกได้สูงสุด 73 น็อต ที่ลัดทิว จังหวัด
ชลบุรี จัดอยู่ในระดับพายุเกล (Gale) ทากที่กิ่งไม้หัก ด้านการเดิน ทศทางลมหลักของพื้นที่ศึกษา
แบ่งออกเป็นทิศทางลมประจำฤดู และลมประจำถิ่น มีรายละเอียดดังนี้

ลมประจำฤดูที่สำคัญ ได้แก่ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดอยู่ระหว่าง เดือน
พฤศจิกายน ถึง เดือนกุมภาพันธ์ และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดอยู่ระหว่าง เดือนพฤษภาคมถึง
เดือนกันยายน นอกจากนั้นยังมีกระแสลมที่พัดจากทะเลจีนใต้ เข้าสู่อ่าวไทยทางทิศใต้ หรือ
ตะวันออกเฉียงใต้ ในระหว่าง เดือนกุมภาพันธ์ถึง เดือนเมษายน

ตามบริเวณชายฝั่งยังมีลมประจำถิ่นที่เรียกว่า ลมเฉื่อยบก และลมเฉื่อยทะเล (ลมบก
ลมทะเล) เกิดขึ้นตลอดทั้งปี ลมทั้งสองชนิดนี้ มีสาเหตุเกิดขึ้นมาจากความแตกต่างกันทางความ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร้อนของพื้นดิน และพื้นน้ำ ลมทะเลพัดลึกเข้าไปในแผ่นดินได้ถึง 30 กิโลเมตร โดยปกติแล้วลมทะเลในเวลากลางคืน จากนั้นจะสิ้นสุดลงเมื่อดวงอาทิตย์ตกแล้ว ส่วนลมบกจะเริ่มหลังจากดวงอาทิตย์ตกแล้ว และคงอยู่ตลอดคืนไปจนถึงเวลาเช้าตรู่

พื้นที่ศึกษาไม่ค่อยจะได้รับภัยจากพายุหมุน พายุดีเปรสชัน ซึ่งก่อตัวในมหาสมุทรแปซิฟิก และทะเลจีนใต้ เนื่องจากพายุที่เคลื่อนตัวเข้ามามีที่กั้นเขาในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวกั้นไว้ ทำให้พายุอ่อนกำลังลงก่อนถึงประเทศไทย

4) ลักษณะทางสมุทรศาสตร์ของบริเวณชายฝั่งทะเล

1. ลักษณะของฝั่งทะเล

ฝั่งทะเลของพื้นที่ศึกษาจากปากแม่น้ำบางปะกง จนถึงจังหวัดตราด ยาวประมาณ 505 กิโลเมตร ฝั่งทะเลจากปากแม่น้ำบางปะกงจะเป็นแนวเกือบเส้นตรงไปทางทิศใต้จนถึงแหลมปู่เฒ่า อำเภอสังขละบุรี จังหวัดชลบุรี ยาวประมาณ 100 กิโลเมตร จากแหลมปู่เฒ่าฝั่งทะเลจะเปลี่ยนไปในแนวทิศประมาณตะวันออกเฉียงเหนือจนถึงแหลมทอระพิม ยาวประมาณ 100 กิโลเมตรจากแหลมทอระพิม จะเป็นอ่าวขึ้นไปทางเหนือเล็กน้อย แล้วฝั่งทะเลจะเปลี่ยนไปในแนวประมาณทิศตะวันออกเฉียงใต้ จนถึงเขตแดน ณ บริเวณบ้านหาดเล็ก จังหวัดตราด

2. น้ำขึ้น/ลง

อาการน้ำขึ้นลงตามฝั่งทะเลด้านนี้เป็นแบบน้ำขึ้น/ลง ผลต่างระหว่างความสูงของน้ำขึ้นเต็มที่กับน้ำลงเต็มที่ตัดกัน ที่เรียกว่า พิสัยของน้ำ (Range) นั้นระหว่างปากแม่น้ำบางปะกง ถึงสังขละบุรี โดยเฉลี่ยประมาณ 3 เมตร ระหว่างสังขละบุรีถึงแหลมงอบ โดยเฉลี่ยประมาณ 1.8 เมตร และระหว่างแหลมงอบ ถึง เกาะกูด โดยเฉลี่ยประมาณ 2.2 เมตร

3. กระแสน้ำ

กระแสน้ำในอ่าวไทยมีทิศทางไหลไม่แน่นอน เปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาล ระดับความลึกและตำแหน่งพื้นที่ช่วงเวลาน้ำขึ้น/ลง และทิศทางของลมมรสุม จะมีอิทธิพลต่อการกำหนดทิศทางของกระแสน้ำ ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ กระแสน้ำในอ่าวไทยตอนบนจะมีทิศทาง

ไหลทวนเข็มนาฬิกา ส่วนในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะกลับกัน กล่าวคือกระแสน้ำในเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อ่าวไทยตอนใน จะมีทิศทางการไหลตามเข็มนาฬิกา ขณะที่กระแสน้ำในอ่าวไทยตอนล่างมีทิศทาง
ทวนเข็มนาฬิกา

4. อุณหภูมิและความเค็มของน้ำทะเล

คุณสมบัติของมวลน้ำในอ่าวไทยมีลักษณะ เป็น 2 ชั้น คือ ชั้นบนจะมีความเค็มต่ำกว่า
ชั้นล่าง เนื่องจากการที่ปริมาณน้ำจืดจำนวนมาก จากแม่น้ำต่าง ๆ และปริมาณน้ำฝนที่ลงสู่อ่าวไทย
ทำให้บริเวณผิวน้ำมีความเค็มต่ำ จึงลอยตัวอยู่ข้างบน ส่วนน้ำทะเลในระดับลึกเป็นน้ำที่ไหลมาจาก
ทะเลจีนใต้ และมีคุณสมบัติที่ตรงจพบคือ มีความเค็มสูง มีอุณหภูมิต่ำ ทำให้มีความหนาแน่นสูง จึง
จมตัวอยู่ในระดับต่ำกว่า

5. ทรัพยากรธรรมชาติ

5.1 ดิน

5.2 แหล่งน้ำ

5.3 ป่าไม้

5.4 ทรัพยากรธรณี

ดิน

ดินในพื้นที่ศึกษาจัดอยู่ใน 2 กลุ่ม คือ ดินหลัก ประกอบด้วย ดินเกิดบนที่ราบชั้นบันได
ชั้นสูงที่เก่า ๆ ของลุ่มน้ำ ใต้แก่ ดินในจังหวัดชลบุรี ส่วนใหญ่ของจังหวัดระยอง และบางส่วนของ
จังหวัดจันทบุรี โดยจะมีดินนาข้าวที่อาศัยน้ำฝนที่กักไว้ในนาข้าวร่วมกับดินพืชไร่ที่มีระดับสูงกว่า
เล็กน้อย เนื้อดินมีลักษณะ ไม่แน่นอนแล้วแต่แหล่งกำเนิด ความอุดมสมบูรณ์ของดินค่อนข้างต่ำ จึงให้
ผลผลิตไม่ดีนัก มักจะใช้ทำไร่เลื่อนลอย

ดินอีกประเภทหนึ่ง ได้แก่ ดินเกิดบนภูเขา และที่ลาดเชิงเขาทั่วไป ได้แก่ ดินส่วน
ใหญ่ของจังหวัดจันทบุรี และตราด ดินในหน่วยนี้มีคุณสมบัติตามหินต้นกำเนิด มีปฏิกิริยาเป็นกรดถึง
เป็นด่าง ปกคลุมบริเวณนี้มักจะปกคลุมด้วยป่าไม้ ถ้าไม่ปกคลุมด้วยป่าไม้มักจะถูกหักล้างล้างพังเพื่อ
ใช้ในการเพาะปลูก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ที่ดินของพื้นที่ศึกษา ประกอบด้วยพื้นที่ป่า 2,000,374 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 18.8 พื้นที่ถือครองทำนุการเกษตร 6,055,990 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 56.8 และพื้นที่ไม่ได้จำแนก 2,611,636 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24.4 พื้นที่ถือครองทำนุการเกษตร ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดชลบุรี ระยอง และจันทบุรี การใช้ที่ดินในพื้นที่ถือครองทำนุการเกษตร ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ไม้ผลและไม้ยืนต้น 2,214,984 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 36.6 รองลงมาได้แก่ พื้นที่พืชไร่ 2,213,337 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 36.5 และพื้นที่ 938,551 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.5 ตามลำดับ พื้นที่ไม้ผลและ ไม้ยืนต้น ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดระยองและจันทบุรี พื้นที่พืชไร่ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดชลบุรีและระยอง สำหรับพื้นที่นาขั้นส่วนใหญ่อยู่นในจังหวัดชลบุรี และจันทบุรี

แหล่งน้ำ

นอกจากนี้แล้ว พื้นที่ศึกษายังมีแหล่งน้ำที่สำคัญ ได้แก่ น้ำท่า หรือน้ำผิวดิน และแหล่งน้ำใต้ดิน แหล่งน้ำผิวดินที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำบางปะกง ไหลผ่านจังหวัดชลบุรีทางด้านเหนือ ลงสู่อ่าวไทย แม่น้ำจันทบุรี และคลองวังตะเภาไหลผ่านจังหวัดระยองลงสู่อ่าวไทย แม่น้ำ วพุและ แม่น้ำตราด ไหลผ่านจังหวัดตราดลงสู่อ่าวไทย

น้ำบาดาลในพื้นที่ศึกษาหาได้ยากมาก เนื่องจากพื้นที่ทั้งหมดรองรับด้วยชั้นหินแกรนิต นอกจากแถบบางแสน ศรีราชา และพัทยาในจังหวัดชลบุรี ความลึกประมาณ 6 เมตร ลึกกว่านั้น จะเป็นน้ำเค็ม

ป่าไม้

จากการสำรวจพื้นที่ป่าไม้ของพื้นที่ศึกษาด้วยภาพถ่ายดาวเทียม ในพ.ศ. 2531 ปรากฏว่าพื้นที่ป่าคงเหลือเพียง 2,002,374 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 18.8 พื้นที่ป่าคงเหลือส่วนใหญ่ อยู่ในจังหวัดจันทบุรี 1,198,145 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 59.8 และจังหวัดตราด 493,698 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24.6 (ตารางที่)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะวิธีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทรัพยากรธรณี

ทั้งสี่จังหวัดในพื้นที่ศึกษานับเป็นแหล่งแร่ที่สำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กล่าว คือ จังหวัด ชลบุรี มีการสำรวจพบแร่เหล็ก พลวง ทองคำ แบไรท์ ฟลูออไรท์ วุลแฟรม แมงกานีส แกรไฟต์ ดีบุก และทรายแก้ว จังหวัดระยองมีการสำรวจพบแร่เหล็ก พลวง แมงกานีส ดีบุก แทนทาลัม ไรโมนาไซต์ เฟลด์สปาร์ ควอทซ์ ทรายแก้ว และดินขาว จังหวัดจันทบุรี สำรวจพบแร่เหล็ก พลวง แมงกานีส ไรโมนาไซต์ ควอทซ์ และทรายแก้ว ส่วนจังหวัดตราดนั้น สำรวจพบเพียงรัตนชาติ และ ทรายแก้วเท่านั้น

6. โครงสร้างพื้นฐาน

ระบบทาง

เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งที่สำคัญที่สุดของพื้นที่ศึกษา ประกอบด้วยทางหลวงแผ่นดิน และทางหลวงจังหวัดซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวง และทางหลวงชนบท ซึ่งอยู่ในการรับผิดชอบของกรมโยธาธิการ ทางหลวงแผ่นดินสายสำคัญ มีดังนี้

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) เป็นทางหลวงแผ่นดินสายแรกของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เริ่มต้นจากกรุงเทพมหานคร ผ่านจังหวัดสมุทรปราการ เข้าสู่พื้นที่ศึกษาจังหวัดชลบุรี ผ่านจังหวัดระยอง จันทบุรี ไปสิ้นสุดที่จังหวัดตราด เป็นเส้นทางหลวงแผ่นดินสายประธานเชื่อมโยงระหว่างกรุงเทพมหานคร กับจังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมทางหลวงมีโครงการจะเพิ่มมาตรฐานทางเดิมจากพิกัดถึงระยอง จาก 2 ช่องจราจรเป็น 4 ช่องจราจร ระยะทาง 73 กิโลเมตร

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 36 แยกออกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 ที่อำเภอ บางละมุง จังหวัดชลบุรี ไปบรรจบกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 อีกเช่นกันที่อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ช่วยย่นระยะเวลาการเดินทางตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 โดยไม่ต้องผ่านสี่ดง และเป็นเส้นทางสำคัญที่เชื่อมโยงระหว่างบริเวณท่าเทียบเรือนี้ลิก และย่านอุตสาหกรรมมาบตาพุด กับเมืองระยอง ในจังหวัดระยอง

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 317 เชื่อมต่อระหว่างทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 33

เอกสารนี้เพื่อทราบสาระสำคัญของจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 เชื่อมต่อระหว่างท่าเทียบเรือนี้-ลี้กส์ตีบ และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 กับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 ที่อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับระยะทางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กรมทางหลวงมีโครงการที่จะบูรณะทางเดิม 2 ช่องจราจร

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 344 แยกออกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 ที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง ช่วยย่นระยะเวลาการเดินทางจากจังหวัดชลบุรี ไปยังจังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราดโดยไม่ต้องผ่านลี้กส์ตีบ

เส้นทางรถไฟ

พื้นที่ศึกษามีเส้นทางรถไฟขาดผ่านเพียงสายเดียว คือ เส้นทางรถไฟสายฉะเชิงเทรา-ลี้กส์ตีบ แยกออกจากทางรถไฟสายกรุงเทพ-อรัญประเทศที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ผ่านจังหวัดฉะเชิงเทรา ผ่านจังหวัดชลบุรี เพียงจังหวัดเดียว ไปสิ้นสุดที่ท่าเรือนี้-ลี้กส์ตีบ ขณะนี้การรถไฟแห่งประเทศไทย กำลังดำเนินการสร้างทางรถไฟแยกออกจากรถไฟสายดังกล่าวเข้าสู่ท่าเรือนี้-ลี้กส์ตีบ ระยะทาง 11 กิโลเมตร

ในอนาคตอันใกล้ การรถไฟแห่งประเทศไทย จะขยายเส้นทางรถไฟสายนี้ไปยังท่าเรือนี้-ลี้กส์ตีบมาตาดูด และเทศบาลเมืองระยอง จังหวัดระยอง ระยะทาง 32 กิโลเมตร และสร้างทางรถไฟสายคลองสิบเก้า - แก่งคอย ระยะทาง 85 กิโลเมตร เพื่อเชื่อมโยงทางรถไฟในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเข้ากับทางรถไฟสายเหนือและสายตะวันออกเฉียงเหนือ และย่นระยะทางเดินทางระหว่างภาคดังกล่าวลง โดยไม่ต้องผ่านกรุงเทพมหานคร

ท่าเทียบเรือ

ด้วยสภาพทางภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมแก่การพัฒนาการขนส่งทางทะเล พื้นที่ศึกษา จึงมีท่าเรือชายฝั่งทะเล ทั้งท่าเทียบเรือประมง ท่าเทียบเรือสินค้าและท่าเรือพาณิชย์ ท่าเรือที่สำคัญได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริเวณอ่าวศรีราชาและอ่าวอุดม กรมเจ้าท่าได้ประกาศเป็นเขตท่าเรือกรุงเทพฯ ให้เรือสินค้าขนาดใหญ่ที่ไม่สามารถเข้าท่าเทียบเรือกรุงเทพฯได้ จอดทอดสมอแล้วขนถ่ายสินค้าลงสู่เรือเล็กเพื่อลำเลียงเข้ากรุงเทพฯ

ท่าเรือพาณิชย์สัตหีบ กองทัพเรืออนุมัติให้การทำเรือแห่งประเทศไทย ใช้เป็นท่าเรือพาณิชย์ โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2523 รับเรือสินค้าขนาด 30,000 - 50,000 ตัน เป็นสินค้าประเภทหีบห่อและสินค้ากองมีท่าเรือทั้งหมด 5 ท่า ขณะนี้ให้เอกชนเช่า 4 ท่า และการทำเรือแห่งประเทศไทยควบคุมเอง 1 ท่า สินค้าที่ส่งเป็นประเภทผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง เครื่องจักร อุปกรณ์ในการขุดเจาะก๊าซธรรมชาติ และเครื่องจักรของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

ในอนาคตที่นักศึกษาจะมีท่าเทียบเรือที่สำคัญเพิ่มขึ้นอีก 2 ท่า คือ ท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบังจังหวัดชลบุรี และท่าเรือน้ำลึกมาบตาพุด จังหวัดระยอง ซึ่งสามารถรองรับเรือขนาด 120,000 ตัน เข้าเทียบท่าได้ทั้งสองแห่ง

ท่าเรือส่วนที่เหลือเป็นท่าเทียบเรือประมงที่สำคัญ ได้แก่ ท่าเรือประมงบ้านเพและท่าเรือแกลง จังหวัดระยอง ท่าเรือแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี ท่าเรือเทศบาลเมืองตราด ท่าเรือแหลมงอบ ท่าเรือคลองใหญ่ และท่าเรืออุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง จังหวัดตราด มีเพียงท่าเรือแกลง ท่าเรือแหลมสิงห์และท่าเรือเทศบาลเมืองตราดเท่านั้น ที่เป็นท่าเรือปากแม่น้ำ หรือในแม่น้ำ ส่วนที่เหลือเป็นท่าเรือชายฝั่ง

สนามบิน

ปัจจุบันพื้นที่ศึกษามีสนามบินเพียงแห่งเดียว คือ สนามบินอู่ตะเภา ตั้งอยู่อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง เป็นสนามบินทหารและมีฐานะเป็นสนามบินพาณิชย์สำรอง หากทำอากาศยานนานาชาติกรุงเทพฯ เกิดขัดข้องสามารถใช้รับส่งผู้โดยสารในภาวะฉุกเฉินได้ นอกจากนั้นแล้วยังใช้รับส่งผู้โดยสารเที่ยวบินเช่าเหมาลำ ซึ่งมีข้อตกลงล่วงหน้าในการนำนักท่องเที่ยว เมืองพัทยา

จากข้อจำกัดด้านพื้นที่ของท่าอากาศยานนานาชาติกรุงเทพฯมหานคร ในอนาคต รัฐบาลไทยได้เตรียมจากการสร้างท่าอากาศยานนานาชาติแห่งใหม่ ที่หนองจุกเห่า ในพื้นที่คาบเกี่ยวระหว่าง

อำเภอบางพลี และอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อรองรับปริมาณการจราจรทางอากาศที่เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าเพิ่มขึ้น และบรรเทาความแออัดของท่าอากาศยานกรุงเทพฯมหานคร
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมีเหตุดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างไรก็ตามการก่อสร้างท่าอากาศยานนานาชาติที่หนองจุกแห่งนี้จะต้องใช้เงินลงทุนเป็นจำนวนมาก ในระหว่างที่ยังไม่มีการสร้างท่าอากาศยานแห่งนี้ มีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาสนามบินพาณิชย์สำรองขึ้น จากการศึกษาแผนแม่บทการพัฒนาสนามบินนานาชาติ ระยะยง-อุตะ เกาของสำนักงานพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (สพอ.) พบว่า สนามบินอุตะ เกามีศักยภาพสูงที่จะพัฒนาให้เป็นสนามบินที่ให้บริการขนถ่ายสินค้าในเชิงพาณิชย์ได้ เพราะสภาพโครงสร้างพื้นฐานด้านการบินที่มีอยู่ในปัจจุบัน สามารถรองรับเครื่องบินพาณิชย์ได้ทุกประเภท ประกอบกับการจราจรทางอากาศยังไม่คับคั่ง และสภาพแวดล้อมที่ไม่มีข้อจำกัด ด้านปฏิบัติการบินรวมถึงการมีพื้นที่กว้างขวาง เพียงพอที่จะรองรับการพัฒนาด้านการพาณิชย์ในอนาคตได้ โดยในระยะสั้นจะเป็นการสร้างทางเข้าสนามบินใหม่ เพื่อจะได้ไม่ต้องผ่านทางของฐานทัพเรือ สร้างอาคารใหม่ สำหรับผู้โดยสารและสร้างอาคารคลังสินค้าต้องใช้เงินลงทุนประมาณ 800 - 1,000 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินการ 2-3 ปี ส่วนในระยะยาวก็มีศักยภาพที่จะพัฒนาและขยายอาคารผู้โดยสารสามารถรับผู้โดยสารถึง 1,200 คนต่อชั่วโมง

ระบบไฟฟ้า

ระบบไฟฟ้าของพื้นที่ศึกษาอยู่ในความรับผิดชอบของ 2 หน่วยงาน คือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย รับผิดชอบในการผลิตและจัดหาพลังงานไฟฟ้าขนาดใหญ่ และจัดส่งเข้าพื้นที่ด้วยสายส่งแรงดันสูง รวมทั้งรับผิดชอบสถานีไฟฟ้าย่อยที่แปลงแรงดันสูงให้เป็นแรงดันปานกลาง เพื่อจ่ายกระแสให้กับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งรับผิดชอบในการให้บริการจำหน่ายกระแสไฟฟ้าให้กับประชาชนในเขตจังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด

ระบบการผลิตไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิต มีแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ อยู่ทั่วประเทศ เฉพาะภายในพื้นที่ศึกษาซึ่งไม่มีโรงไฟฟ้าที่เปิด ดำเนินการผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้า โครงการไฟฟ้าที่กำลังอยู่ระหว่างการก่อสร้าง ได้แก่ โครงการไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมระยอง หน่วยที่ 1-3 โดยใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง กำลังผลิตรวม 924 เมกะวัตต์ และโครงการโรงไฟฟ้าพลังความร้อนร่วมหน่วยที่ 4 โดยใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงเช่นเดียวกัน

กำลังผลิต 300 เมกะวัตต์ นอกจากนี้ยังมีโครงการโรงไฟฟ้าพลังน้ำห้วยสะพานหิน อำเภอลอง จังหวัดจันทบุรี กำลังผลิตรวม 12.2 เมกะวัตต์ ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตส่งพลังงานไฟฟ้ามายังพื้นที่ศึกษา โดยระบบสายส่งแรงดันสูง 2 ระบบ ที่มีการต่อเชื่อมเรียงถึงกัน คือ ระบบแรงดันสูง 230 กิโลโวลต์ เชื่อมโยงระหว่างสถานีไฟฟ้าย่อย บางกะปิ บางพลี บางปะกง และอ่าวไผ่ ซึ่งจะขยายต่อไปยังสถานีไฟฟ้าย่อย ระยอง 2 ระยอง 3 และ แกลง ส่วนระบบสายส่งแรงดันสูง 115 กิโลโวลต์ เริ่มต้นที่สถานีไฟฟ้าย่อยบางกะปิ ผ่านทาง สถานีไฟฟ้าย่อยละเหิงเทรา บางปะกง ศรีราชา อ่าวไผ่ บางละมุง สัตหีบ 1 สัตหีบ 2 ระยอง 1 จันทบุรี และตราด ซึ่งจะลดแรงดันเป็น 22 กิโลโวลต์ เพื่อให้การไฟฟ้าภูมิภาคทำการจำหน่าย กระแสไฟฟ้าสู่ผู้ใช้ไฟต่อไป

ระบบประปา

การให้บริการน้ำประปาในพื้นที่ศึกษา เคยชุมชนที่อาศัยอยู่ในความรับผิดชอบของ การประปาส่วนภูมิภาค ชุมชนอื่น ๆ นั้น เป็นการประปาที่ดำเนินการโดยท้องถิ่น ซึ่งรัฐบาลมี นโยบายที่จะให้การประปาส่วนภูมิภาครับผิดชอบดำเนินการต่อไป

เนื่องจากลักษณะทางธรณีวิทยาของภาคตะวันออกเฉียงเหนืออันวนต่อการกักเก็บน้ำใต้ดิน ดังนั้น แหล่งน้ำดิบเพื่อใช้ในการผลิตน้ำประปาจึงเป็นน้ำท่าและอ่างเก็บน้ำที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้ กักเก็บน้ำฝน และน้ำไหลบ่า (Surface Runoff) เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแปรผันตามปริมาณน้ำฝนที่ ตกกลงสู่พื้นดิน านปีที่ฝนแล้งมักจะทำให้ปริมาณน้ำท่าและน้ำในอ่างลดน้อยลง จนไม่เพียงพอสำหรับการผลิตน้ำประปา ขณะที่ความต้องการน้ำประปาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการเติบโตของ ชุมชนและโครงการขนาดใหญ่ที่เกิดขึ้นบนพื้นที่นี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดชลบุรี ซึ่งมีแหล่ง น้ำตามธรรมชาติน้อย

การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำของจังหวัดชลบุรีในระยะสั้น กรมชลประทานจะ ปรับปรุงอ่างเก็บน้ำ 4 แห่ง คือ อ่างเก็บน้ำห้วยซากนอก และอ่างเก็บน้ำห้วยขุนจิตตอนบน อ่างเก็บน้ำบางละมุง อ่างเก็บน้ำหนองกลางดง และอ่างเก็บน้ำห้วยสะพาน อ่างเก็บน้ำศรีราชา จะสามารถ เพิ่มปริมาณน้ำได้อีก 20.9 ล้านลูกบาศก์เมตร ส่วนการแก้ไขปัญหาในระยะยาว จะต้องจัดหา แหล่งน้ำขนาดใหญ่จากลุ่มน้ำอื่น ต่อท่อส่งน้ำเชื่อมเรียงถึงกัน ได้แก่ อ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล อ่างเก็บน้ำแดง จังหวัดระยอง 102 ล้านลูกบาศก์เมตร อ่างเก็บน้ำคลองหลวง อ่างเก็บน้ำสนธิคม จังหวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใช้เห็นชอบไปใช้ประโยชน์ในการศึกษา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชลบุรี 125 ล้านลูกบาศก์เมตร อ่างเก็บน้ำบ้านบึงขยาย อ่างเก็บน้ำบึง จังหวัดชลบุรี 10 ล้านลูกบาศก์เมตร

พื้นที่บริเวณแหล่งอุตสาหกรรมเขตจังหวัดชลบุรีนั้น ได้รับน้ำจากอ่างเก็บน้ำหนองค้อ อ่างเก็บน้ำศรีราชา จังหวัดชลบุรี ความจุ 21.4 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยก่อสร้างท่อเหล็กส่งน้ำขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.90 เมตร ระยะทาง 14.0 กิโลเมตร สามารถส่งน้ำดิบได้ 16 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี ส่วนพื้นที่บริเวณแหล่งอุตสาหกรรมหลักมาตาพูด จังหวัดระยองนั้น ได้รับน้ำจากอ่างเก็บน้ำดอกกราย อ่างเก็บน้ำลาวแดง จังหวัดระยอง ความจุ 50.8 ล้านลูกบาศก์เมตร โดยก่อสร้างท่อเหล็กส่งน้ำขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.35 เมตร ระยะทาง 24.0 กิโลเมตร สามารถส่งน้ำได้ 17 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี

ระบบการสื่อสารและโทรคมนาคม

โดยทั่วไปบริการสื่อสารและโทรคมนาคมแบ่งออกเป็นบริการหลัก (BASIC SERVICES) ได้แก่ ระบบโทรศัพท์ ส่วนบริการอื่น ๆ นั้น ถือเป็นบริการเสริม (ENHANCED SERVICES) ได้แก่ ระบบสื่อสารข้อมูล และระบบวิทยุบริการ (บริการสื่อสารโดยไม่ใช้สาย) ระบบโทรศัพท์ทั่วไปภายในประเทศอยู่ในความรับผิดชอบขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) ส่วนโทรศัพท์ทางไกลระหว่างประเทศและโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น มีทั้งที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) สำหรับระบบสื่อสารข้อมูลและวิทยุบริการนั้นอยู่ในความรับผิดชอบของ กสท.

ระบบโทรศัพท์ทั่วไปในพื้นที่ศึกษานั้น ประกอบด้วย ชุมสาย 19 แห่ง จำนวนเลขหมายรวมทั้งสิ้น 55,432 เลขหมาย ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดชลบุรีและระยอง (ตารางที่ 9) และเพื่อสนับสนุนโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ทศท.มีโครงการที่จะก่อสร้างชุมสายโทรศัพท์ที่แหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี ขนาด 5,120 เลขหมาย และที่มาตาพูด จังหวัดระยอง ขนาด 4,096 เลขหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 การใช้ที่ดินจังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2523 - 2529

การใช้ที่ดิน	จังหวัด				รวม
	ชลบุรี	ระยอง	จันทบุรี	ตราด	
ที่อยู่อาศัย	37,322	26,156	38,630	10,000	112,908
ที่นา	385,524	183,166	240,130	129,731	938,551
ที่พืชไร่	838,183	799,100	476,433	99,621	2,213,337
ที่ไม้ผลและ ไม้ยืนต้น	312,787	760,188	819,498	322,511	2,214,984
ที่สวนผักและ ไม้ดอก	7,505	5,745	3,314	-	16,564
ที่ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	217,755	19,841	18,861	8,190	264,647
ที่รกร้างว่างเปล่า	13,330	9,012	142,379	74,768	239,489
ที่อื่น ๆ	11,771	9,641	3,696	30,402	55,510
รวม	1,824,177	1,812,849	1742,941	676,023	6,055,990

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ตารางที่ 7 พื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่ศึกษา พ.ศ. 2531

จังหวัด	พื้นที่		พื้นที่ป่าไม้	
	รวม	ร้อยละ	รวม	ร้อยละ
ชลบุรี	2,726,875	25.5	160,609	8.0
ระยอง	2,220,000	20.8	149,922	7.5
จันทบุรี	3,961,250	37.1	1,198,145	59.8
ตราด	1,761,875	16.5	493,698	24.7
รวม	10,670,000	100.0	2002,374	100.0

ที่มา : กรมป่าไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8 การประชาภายใต้การดำเนินงานของการประปาส่วนภูมิภาค

พ.ศ. 2531

การประปา	แหล่งน้ำ	กำลังผลิต (ลบ.ม./วัน)
1. จังหวัดชลบุรี		
1.1 ชลบุรี	อ่างเก็บน้ำบางพระ	71,040
1.2 บ้านบึง	อ่างช้างน้ำ	1,000
1.3 พนัสนิคม	ห้วยสาริกา	2,640
1.4 พัทยา-นาเกลือ	อ่างเก็บน้ำมาบประชัน	25,920
2. จังหวัดระยอง		
2.1 ระยอง	ฝายน้ำล้นชลประทานบ้านค่าย	19,680
2.2 ปากน้ำประแส	คลองโพล์	2,400
3. จังหวัดจันทบุรี		
3.1 จันทบุรี	แม่น้ำจันทบุรี	10,800
3.2 ชลุม	คลองซึ้งและคลองครอกนอง	1,440
4. จังหวัดตราด		
4.1 ตราด	คลองบางพระ	9,120
4.2 คลองใหญ่	อ่างเก็บน้ำบางอินและ อ่างเก็บน้ำเขาวง	1,680

ที่มา : กองประมวลข้อมูล ฝ่ายวิเคราะห์และติดตามผล กบก.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ๑ สถิติโทรศัพท์ พ.ศ. 2531

จังหวัด	ชุมสาย	เลขหมาย
ชลบุรี	11	36,752
ระยอง	4	8,680
จันทบุรี	3	6,000
ตราด	1	2,000
รวม	19	55,432

ที่มา : กองสถิติและรายงาน ส่วนวางแผนการเงิน ทศท.

ตารางที่ 10 โครงสร้างการผลิต พ.ศ. 2531 ณ ราคาคงที่ พ.ศ. 2525

จังหวัด	ชลบุรี		ระยอง	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
สาขาการผลิต				
เกษตรกรรม	1,732.860	10.7	1,548.194	34.1
เหมืองแร่	233.664	1.4	231.381	5.1
อุตสาหกรรมการผลิต	4,854.119	29.9	454.412	10.0
ก่อสร้าง	423.677	2.6	155.079	3.4
ไฟฟ้าและประปา	456.633	2.8	234.300	5.2
คมนาคมและขนส่ง	927.964	5.7	143.019	3.1
การค้าส่งและค้าปลีก	2,676.650	15.9	937.696	20.7
การธนาคารและ	421.744	2.6	153.110	3.4
การประกันภัย				
อสังหาริมทรัพย์	432.430	2.1	163.150	3.6
การบริหารและ	606.623	3.7	132.379	2.9
ป้องกันประเทศ				
การบริหาร	3,664.610	22.6	384.382	8.5
รวม	16,238.874	100.0	4,537.552	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จังหวัด	จันทบุรี		ตราด		รวม	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
สาขาการผลิต						
เกษตรกรรม	860.626	34.0	342.263	26.5	4,483.843	18.2
เหมืองแร่	3.667	0.1	12.010	0.9	480.722	2.0
อุตสาหกรรม						
การผลิต	183.822	7.3	124.845	9.7	5,617.198	22.8
ก่อสร้าง	90.428	3.6	39.809	3.1	708.993	2.9
ไฟฟ้าและประปา	97.021	3.8	40.967	3.2	827.821	3.4
คมนาคมและขนส่ง	105.295	4.2	166.101	12.9	1,342.379	5.4
การค้าส่งและ						
ค้าปลีก	339.563	13.4	186.571	14.5	4,039.480	16.4
การธนาคารและ	139.081	5.5	44.244	3.4	756.179	3.1
การประกันภัย						
อสังหาริมทรัพย์	169.602	6.7	77.888	6.0	753.070	3.1
การบริหารและ	153.619	6.1	75.126	5.8	967.747	8.9
ป้องกันประเทศ						
การบริการ	387.568	15.3	180.020	14.0	4,617.030	18.8
รวม	2,530.292	100.0	1289.744	100	24,596.462	100

ที่มา : กองบัญชีประชาชาติ, สศช.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. การท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมทาง เศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อ เศรษฐกิจส่วนรวมของ ประเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และการจะรักษาไว้ซึ่งการเติบโตดังกล่าวภายในสถานการณ์การ แข่งขันที่ค่อนข้างสูงนี้ นับได้ว่าเป็นสิ่งที่จะต้องใช้ความสามารถและความพยายามในการดำเนินงาน โดยอาศัยความร่วมมือและประสานงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและ เอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อ ผลการปฏิบัติงานจะนำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ คือ การเพิ่มรายได้เงินตราต่างประเทศ การเพิ่มปริมาณนักท่องเที่ยวภายในประเทศ และการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวสู่ภูมิภาคและ ประชาชนให้มากยิ่งขึ้น การวางแผนการตลาดที่มีประสิทธิภาพจะทาให้การดำเนินงานภารกิจบรรลุ วัตถุประสงค์และ เป้าหมายโดยรวดเร็ว

พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียง เมืองพัทยา ระยอง ชลบุรี และตราด จัดเป็น กลุ่มพื้นที่ซึ่งมีศักยภาพของการท่องเที่ยวสูง โดยมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ สำหรับตลาดนักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศและชาวไทย ได้แก่ พัทยา ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาดที่มีชื่อเสียง ในระดับประเทศ และเป็นที่ยูจิกทั่วโลก และแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในพื้นที่ ได้แก่ เกาะเสม็ด อุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ หมู่เกาะตราด สวนผลไม้และตลาดพลอย จันทบุรี โครงการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ และการพัฒนา ระบบโครงสร้างพื้นฐานและคมนาคมติดต่อที่สะดวกระหว่างจังหวัดภายในภาคและกรุง เทพมหานคร ประกอบกับการลงทุนพัฒนาทรัพยากรทางการท่องเที่ยวต่าง ๆ ในพื้นที่ ทาให้แนวโน้มนักท่องเที่ยว ชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทาง เข้ามาสู่พื้นที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น นับเป็นตลาดการท่องเที่ยวที่ สำคัญของประเทศ

การศึกษาตลาดการท่องเที่ยว เมืองพัทยา ระยอง จันทบุรี และตราด ประกอบด้วย การศึกษาตลาดนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศในประเด็นหลักที่สำคัญ ได้แก่ โครงสร้าง ลักษณะและการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว แบบแผนการเดินทางของนักท่องเที่ยว พฤติกรรม ความสนใจ ความคิดเห็นและความต้องการของนักท่องเที่ยว ตลอดจนพยากรณ์จำนวนและการ กระจายนักท่องเที่ยวในอนาคต อันจะเป็นข้อพิจารณาต่อการวิเคราะห์ความต้องการและผล

กระทบที่จะเกิดขึ้น และการวางแผนทางการท่องเที่ยวในอนาคตได้ เหมาะสมกับตลาด เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ การค้า ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสภาวะแวดล้อม ไม่วารณใดๆทางสน อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกกับตลาดท่องเที่ยวโลก

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ซึ่งเป็นตลาดท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลกและมีแนวโน้มการขยายตัวของนักท่องเที่ยวสูง โดยในช่วง พ.ศ. 2526-2528 ภูมิภาคนี้มีการขยายตัวทางการท่องเที่ยวในอัตราที่ไม่สูงนักและในช่วง พ.ศ. 2530-2531 เมื่อการขยายตัวของตลาดการท่องเที่ยวของโลกสูงถึงอัตราร้อยละ 7.7 และร้อยละ 8.8 ในปีดังกล่าว ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกจึงได้มีการขยายตัวทางการท่องเที่ยวสูงสุดคืออัตราร้อยละ 17.8 ประกอบกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและธุรกิจการบินในภูมิภาคนี้เพิ่มสูงในอัตราร้อยละ 6 และร้อยละ 11.2 ตามลำดับ จึงส่งผลให้มีการเดินทางในภูมิภาคนี้เพิ่มขึ้นทั้งในด้านธุรกิจและการท่องเที่ยว

การคาดการณ์การเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ใน พ.ศ. 2531-2543 พบว่า การเติบโตของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางสู่ประเทศท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้มีอัตราร้อยละ 7 ต่อปี ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการขยายตัวของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคนี้ได้แก่ อัตราการเติบโตของรายได้ในประเทศต่าง ๆ การเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายในการเดินทางและการขึ้นลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ระบบการเดินทางที่มีแนวโน้มเพื่อการไปพักผ่อนขึ้นสูงกว่าการเดินทางเพื่อธุรกิจหรือการไปเยี่ยมญาติและเพื่อน ทำให้มีการเดินทางท่องเที่ยวตามชายหาดและแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในภูมิภาคนี้มากขึ้น เป็นผลให้อัตราการเติบโตที่ขึ้นลงตามฤดูกาลเพิ่มขึ้น การเดินทางไปหลาย ๆ ประเทศในครั้งเดียวจะน้อยลง และระยะเวลาพักผ่อนเฉลี่ยในประเทศที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปจะเพิ่มขึ้น

การคาดการณ์การเติบโตของนักท่องเที่ยวของประเทศปลายทางในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก จากรายงานประจำปี 1989 ของ PATA พบว่า ประเทศไทยจะมีอัตราการเติบโตของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาประมาณร้อยละ 9 ต่อปี โดยใน พ.ศ. 2543 จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาประมาณ 12 ล้านคน หรือเฉลี่ยเดือนละ 1 ล้านคน จะมีผลต่อการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวและการขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยวต่าง ๆ

ภาวะการท้องเหี่ยวของประเทศไทย

ตลาดนักท้องเหี่ยวต่างประเทศ

ในช่วง พ.ศ. 2528-2532 ตลาดนักท้องเหี่ยวต่างประเทศของประเทศไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 24.31 หรือเพิ่มขึ้นประมาณเท่าตัวในช่วง 4 ปีและรายได้จากการท้องเหี่ยวเพิ่มขึ้นในอัตราประมาณร้อยละ 50 ซึ่งมีผลต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ จากข้อมูลใน พ.ศ. 2532 ของการท้องเหี่ยวแห่งประเทศไทย พบว่า ตลาดนักท้องเหี่ยวต่างประเทศ ส่วนใหญ่ ได้แก่ ตลาดเอเชียแปซิฟิก ซึ่งมีนักท้องเหี่ยวเข้ามาร้อยละ 59.1 รองลงมาคือตลาดยุโรป ซึ่งมีนักท้องเหี่ยวเข้ามาในสัดส่วนร้อยละ 25.1 และตลาดที่มีความสำคัญในระดับรองลงมาตามลำดับ คือ ตลาดอเมริกาเหนือร้อยละ 7.6 ตลาดเอเชียใต้ร้อยละ 5.2 ตลาดตะวันออกกลางร้อยละ 2.3 และตลาดแอฟริการ้อยละ 0.56

ทั้งนี้ตลาดที่มีอัตราการขยายตัวสูง ได้แก่ ตลาดยุโรป ตลาดเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก และตลาดอเมริกา (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางมาประเทศไทย

พ.ศ. 2528-2532

กลุ่มประเทศ	นักท่องเที่ยว : ล้านคน		อัตราการเพิ่ม (ร้อยละ)
	2527	2532	
อเมริกา	0.19	0.37	14.3
ยุโรป	0.48	1.21	20.3
แอฟริกา	0.02	0.03	8.5
ตะวันออกกลาง	0.10	0.11	1.9
เอเชียตะวันออกเฉียงและแปซิฟิก	1.35	2.84	16.0
เอเชียใต้	0.21	0.25	3.5
รวม	2.35	4.81	15.4

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ตลาดนักท่องเที่ยวชาวไทย

การเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนมากประมาณร้อยละ 40 จะเป็นการท่องเที่ยวภายในภูมิภาคของตน และนิยมเดินทางเป็นกลุ่มเพื่อนและกลุ่มครอบครัว โดยเฉพาะในช่วงปิดภาคเรียน วันหยุดสุดสัปดาห์และช่วงเทศกาลต่าง ๆ นโยบายของรัฐที่ผ่านมาในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 และ 6 ในด้านการส่งเสริมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การตื่นตัวของท้องถิ่น

ในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตน การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว การขยายตัวของธุรกิจการท่องเที่ยว และการเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วงต้น

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ที่สูงถึงร้อยละ 11 ทำให้ประชาชนมีฐานะทางเศรษฐกิจและกำลังซื้อบริการ
ท่องเที่ยวต่าง ๆ เพิ่มขึ้น แนวโน้มการเดินทางท่องเที่ยวในภูมิภาคต่าง ๆ มีจำนวนเพิ่มขึ้น
โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวชาวไทย คือ แหล่งท่องเที่ยวประเภท
ชายหาด เกาะต่าง ๆ แหล่งท่องเที่ยวในเมือง กลุ่มพื้นที่เมืองพัทยา ระยอง จันทบุรี และตราด
ซึ่งมีทรัพยากรการท่องเที่ยวดังกล่าวอยู่พร้อม จึงจัดเป็นพื้นที่การท่องเที่ยวที่สำคัญของตลาดนัก
ท่องเที่ยวชาวไทย

ส่วนแบ่งของตลาดนักท่องเที่ยว

จากการสำรวจการท่องเที่ยวภายในประเทศ พ.ศ. 2530 ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ซึ่งทำการศึกษาการท่องเที่ยวใน 68 จังหวัด ประกอบกับการประมาณจำนวน
นักท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดที่เหลือ พบว่าพื้นที่เมืองพัทยา ระยอง จันทบุรี และตราด มีส่วนแบ่ง
การตลาดของนักท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 8.27 ของนักท่องเที่ยวทั่วประเทศ โดยเป็นตลาด
นักท่องเที่ยวชาวไทยร้อยละ 80.02 และชาวต่างประเทศร้อยละ 19.98

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ธุรกิจ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว
การขยายตัวทางเศรษฐกิจในประเทศ การเพิ่มขึ้นของประชากรวัยทำงานของประเทศ ซึ่งเป็น
กลุ่มที่มีศักยภาพในการเดินทางท่องเที่ยว ประกอบกับสถานการณ์ทางการเมืองในบางประเทศที่
คลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น การเปิดเส้นทางและขยายตัวของธุรกิจการบินมาสู่ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก
และประเทศไทย นับเป็นปัจจัยสำคัญต่อการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวของประเทศ โดยเฉพาะ
เฉพาะพื้นที่พัทยา ระยอง จันทบุรี และตราด ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในระดับประเทศและ
นานาชาติ

การสำรวจข้อมูลภาคสนาม ประกอบกับข้อมูลทุติยภูมิมาประมาณการเพื่อหาส่วนแบ่ง
การตลาดของการท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยใช้วิธีการประมาณการจาก Market Segment Ratio
ของนักท่องเที่ยวที่ไม่พักแรม และนักท่องเที่ยวที่พักแรม จำแนกตามประเภทที่พัก รวมทั้งอัตราการ
เข้าพักและวันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว สรุปผลการประมาณได้ว่า พื้นที่เมืองพัทยา ระยอง

จันทบุรี และตราด มีส่วนแบ่งการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 10.98 ของการเดินทาง
เอกสารนิเทศที่กระทรวงมหาดไทยและกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2530
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ท่องเที่ยวทั้งประเทศ โดยเป็นตลาดนักท่องเที่ยวชาวไทยร้อยละ 83.14 และตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศร้อยละ 16.86

ตลาดนักท่องเที่ยวต่างประเทศของเมืองพัทยาส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มยุโรป ได้แก่ เยอรมันตะวันตก อังกฤษ และฝรั่งเศส ซึ่งสนใจแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติประเภท ชายหาด และการกีฬาต่าง ๆ และกลุ่มนักท่องเที่ยวเอเชียและแปซิฟิก ได้แก่ ฮองกง และไต้หวัน ซึ่งพัทยามีแหล่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ทั้งด้านการพักผ่อน กีฬา และอาหาร นักท่องเที่ยวต่างประเทศของจังหวัดระยอง ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มตลาดยุโรปและอเมริกา ซึ่งส่วนใหญ่จะสนใจกับแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ประเภทชายหาดและเป็นการเดินทางมาพักผ่อน ตลาดนักท่องเที่ยวของจังหวัดจันทบุรี ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอเมริกา เอเชียและแปซิฟิก และกลุ่มยุโรป ซึ่งสนใจกับการเดินทางพักผ่อน การหาความรู้ในด้านวัฒนธรรม ตลาดผลไม้ และอัญมณี และนักท่องเที่ยวต่างประเทศของจังหวัดตราด ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเอเชียแปซิฟิก ได้แก่ ฮองกง ญี่ปุ่น สำหรับกลุ่มยุโรปส่วนใหญ่เป็นชาวฝรั่งเศส ซึ่งจัดเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่สนใจการพักผ่อนและการเที่ยวชมศิลปวัฒนธรรม และสถานที่ทางประวัติศาสตร์ของไทย ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับอินโดจีน

เมื่อเปรียบเทียบส่วนแบ่งการตลาดของนักท่องเที่ยวทั้งหมดแต่ละพื้นที่สรุปได้ว่าเมืองพัทยามีส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 58.44 ของพื้นที่ศึกษา รองลงมา คือ ระยอง ร้อยละ 23.35 จันทบุรีร้อยละ 13.12 และตราคร้อยละ 5.09 (ตารางที่ 12 และ 13)

ตารางที่ 12 . ส่วนแบ่งการตลาดของผู้เยี่ยมเยือน เมืองพิทญา ระยอง จันทบุรี
และตราด พ.ศ. 2533

พื้นที่	ส่วนแบ่ง ของประเทศ	ส่วนแบ่ง ในพื้นที่ศึกษา	ผู้เยี่ยมเยือน	
			ชาวไทย	ชาวต่างประเทศ
เมืองพิทญา	6.42	58.44	63.53	36.47
ระยอง	2.56	23.35	92.50	7.50
จันทบุรี	1.44	13.12	97.40	2.60
ตราด	0.56	5.09	100.00	5.00
รวม	10.98	100.00	83.14	16.86

ที่มา : การประมาณการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 13 ส่วนแบ่งการตลาดของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ เมืองพัทยา ระยอง
จันทบุรี และตราด พ.ศ. 2533

(หน่วย : ร้อยละ)

กลุ่มทวีป	เมืองพัทยา	ระยอง	จันทบุรี	ตราด	รวม
กลุ่มทวีปอเมริกา	9.0	24.0	45.0	8.0	21.5
กลุ่มยุโรป	46.0	60.4	18.6	39.0	41.0
กลุ่มตะวันออกกลาง	5.0	1.2	-	-	1.6
กลุ่มเอเชียและแปซิฟิก	32.5	13.0	33.0	40.5	29.8
อื่น ๆ	7.5	1.4	3.4	12.5	6.2
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : การสำรวจ

ฤดูกาลท่องเที่ยว

การศึกษาฤดูกาลท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเมืองพัทยา ระยอง จันทบุรีและตราด
อาศัยผลการสำรวจภาคสนามจากการสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศ รวมทั้ง
ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวต่าง ๆ สรุปช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางในรอบปี
จำแนกเป็น
รายพื้นที่ดังนี้ คือ

ฤดูกาลท่องเที่ยวของเมืองพัทยา

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวเมืองพัทยา ส่วนมากนิยมเดินทางในช่วง

เดือนธันวาคม-พฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มีเทศกาลและวันหยุด ต่าง ๆ หลายวัน ประกอบกับ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นช่วงเวลาที่ยุโรปกำลังศึกษาประวัติศาสตร์ จึงมีการเดินทางไปท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ทั้งในรูปแบบของกลุ่มเพื่อนฝูง และครอบครัว โดยส่วนใหญ่จะเป็นการเดินทางไปในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ ส่วนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางมาเมืองพัทยาในช่วงวันหยุดและวันธรรมดามิมีความแตกต่างกันมากนัก ช่วงเวลาที่มีการเดินทางมาก ได้แก่ ช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่นักท่องเที่ยวต่างประเทศเดินทางเข้ามาประเทศไทยมาก เนื่องจากตรงกับช่วงฤดูหนาวของยุโรป ญี่ปุ่นและอเมริกาทั้งยังเป็นช่วงเทศกาลอีกด้วย ส่วนช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน มีนักท่องเที่ยวปานกลาง และช่วงเดือนมิถุนายน-ตุลาคม เป็นช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวต่างประเทศเดินทางมาเป็นสัดส่วนที่ต่ำ

ฤดูกาลท่องเที่ยวของจังหวัดระยอง

ช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมเดินทางท่องเที่ยวมายังจังหวัดระยอง ส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงเดือนมีนาคม-มิถุนายน ซึ่งเป็นช่วงเวลาฤดูร้อนที่นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมท่องเที่ยวทะเลและเป็นช่วงปิดภาคเรียน ประกอบกับมีเทศกาลประเพณีผลไม้และงานวันสุนทรภู่ ส่วนช่วงเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม ซึ่งมีวันหยุดราชการหลายวัน และเป็นช่วงที่หมดฤดูฝน จัดเป็นช่วงที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาปานกลางและจำนวนนักท่องเที่ยวจะลดน้อยลงในช่วงเดือนกรกฎาคม-ตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงฤดูฝน

นักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางมาจังหวัดระยอง ส่วนใหญ่จะมากในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน ได้แก่ กลุ่มนักท่องเที่ยวจากกลุ่มยุโรป และอเมริกา จากนั้นจำนวนนักท่องเที่ยวจะลดลง และจะเพิ่มขึ้นอีกครั้งในช่วงเดือนสิงหาคม โดยเป็นนักท่องเที่ยวจากกลุ่มตลาดเอเชียและแปซิฟิก ได้แก่ ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์

ฤดูกาลท่องเที่ยวของจังหวัดจันทบุรี

ช่วงเดือนเมษายน-มิถุนายน เป็นช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรีมาก เนื่องจากเป็นช่วงปิดภาคเรียน มีวันหยุดราชการหลายวัน และมีเทศกาลประเพณีผลไม้ โดยส่วนหนึ่งจะเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น การนำเอกสารนี้ไปใช้โดยไม่ผ่านการอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เช่น ระยอง และตราด ในการเดินทางครั้งเดียวกัน สำหรับช่วงเวลาในเดือนอื่น ๆ จะมีสัดส่วนนักท่องเที่ยวไม่แตกต่างกันมากนัก ส่วนหนึ่งจะเป็นผู้เดินทางมาติดต่อธุรกิจเกี่ยวกับอัญมณีซึ่งมีตลอดปี

ฤดูกาลท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศตามจังหวัดจันทบุรีแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงเดือนพฤศจิกายน-มกราคม ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวจากตลาดยุโรป และอเมริกาที่เดินทางมาพักผ่อนและเที่ยวชมสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และในช่วงเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวจากตลาดเอเชียและแปซิฟิกเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น ฮองกง และสิงคโปร์

ฤดูกาลท่องเที่ยวของจังหวัดตราด

ฤดูกาลท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาจังหวัดตราด มีสัดส่วนสูงในช่วงเดือนมีนาคม-มิถุนายน ซึ่งเป็นช่วงที่จังหวัดมีเทศกาลวันตรารัตติกและวันระกาหวาน ทั้งเป็นช่วงวันหยุด เทศกาล และปิดภาคเรียน ซึ่งมีการเดินทางท่องเที่ยวมาก ส่วนในเดือนอื่น ๆ นั้น มีสัดส่วนของนักท่องเที่ยวชาวไทยไม่แตกต่างกันมากนัก

จังหวัดตราดเริ่มเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มนักท่องเที่ยวที่นิยมเดินทางมาพักผ่อนในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ต้องการความเงียบสงบและความเป็นส่วนตัว โดยนักท่องเที่ยวจากตลาดยุโรป และอเมริกา ส่วนใหญ่จะเดินทางในช่วงเดือนพฤศจิกายน-มีนาคม และนักท่องเที่ยวจากกลุ่มเอเชียและแปซิฟิกนิยมเดินทางในช่วงเดือนสิงหาคม (ดูตาราง 14 และแผนภูมิที่ 3)

ลักษณะ พฤติกรรมและความสนใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย

โครงสร้างและลักษณะของนักท่องเที่ยว

1. ที่มาของนักท่องเที่ยว

แหล่งที่มาของนักท่องเที่ยวชาวไทยของจังหวัดชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด มีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ มีกรุงเทพมหานครเป็นตลาดที่สำคัญที่สุด เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้
 ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้
 ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้
 ไม่สามารถนำข้อมูลไปใช้

บริษัท จึงมีวันหยุดพักผ่อนที่แน่นอนและมีเวลาว่างที่จะไปเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ ได้รองลงมา
เป็นตลาดภายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เหลื้อมาจากภาคต่าง ๆ

มีข้อที่น่าสนใจบางประการคือ เมื่อสถานที่ท่องเที่ยวอยู่ไกลจากกรุงเทพฯ ความสำคัญ
ของกรุงเทพฯ ในการเป็นตลาดนักท่องเที่ยวจะลดความสำคัญลง ดังจะเห็นได้จากจังหวัดระยอง
มีนักท่องเที่ยวจากกรุงเทพฯ ร้อยละ 72.33 และลดลง เป็นร้อยละ 24.19 และ 21.25 ใน
จังหวัดจันทบุรี และตราด ตามลำดับ ส่วนความสำคัญของภาคที่อยู่ใกล้เคียงจะมีมากขึ้น ภาคกลาง
เป็นแหล่งที่มาของนักท่องเที่ยวของจังหวัดชลบุรี (พัทยา) ร้อยละ 9.38 และเป็นร้อยละ 2.46,
15.28, 5.63 ของจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด ตามลำดับ จังหวัดจันทบุรี มีสัดส่วนของ
นักท่องเที่ยวภาคตะวันออกเฉียงเหนือสูงกว่าจังหวัดชลบุรี (พัทยา) ระยอง และตราด เนื่องจาก
นักท่องเที่ยวจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถเดินทางมาจังหวัดจันทบุรีได้สะดวก โดยใช้
เส้นทางสายจันทบุรี-สระแก้ว (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ร้อยละของนักท่องเที่ยวเมืองพัทยา ระยอง จันทบุรี และตราด
จำนวนเป็นรายเดือน พ.ศ. 2533

เดือน	เมืองพัทยา		ระยอง		จันทบุรี		ตราด		รวม	
	ไทย	ต่าง	ไทย	ต่าง	ไทย	ต่าง	ไทย	ต่าง	ไทย	ต่าง
	ประเทศ		ประเทศ		ประเทศ		ประเทศ		ประเทศ	
มกราคม	10.0	11.0	9.4	9.6	6.8	14.6	8.0	9.8	8.6	11.3
กุมภาพันธ์	9.1	10.4	9.9	9.4	7.1	8.4	7.1	9.2	8.3	9.4
มีนาคม	10.4	8.7	10.7	11.0	7.2	7.9	11.6	10.0	10.0	9.4
เมษายน	10.4	8.2	10.8	11.1	9.8	6.6	11.1	13.4	10.8	9.6
พฤษภาคม	9.6	6.3	10.3	9.7	12.5	9.9	11.8	9.3	10.7	8.8
มิถุนายน	6.2	5.9	8.1	4.1	16.8	21.6	10.8	3.9	9.6	8.9

เอกสารนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการประเมินค่าเงินบาทและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้
ไม่ควรถูกใช้เพื่อวัตถุประสงค์อื่นใดทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เดือน	เมืองพัทยา		ระยอง		จันทบุรี		ตราด		รวม	
	ไทย	ต่าง	ไทย	ต่าง	ไทย	ต่าง	ไทย	ต่าง	ไทย	ต่าง
	ประเทศ		ประเทศ		ประเทศ		ประเทศ		ประเทศ	
กรกฎาคม	5.4	6.0	6.4	6.4	8.0	0.3	5.6	5.8	6.4	4.6
สิงหาคม	5.5	9.8	5.6	12.5	6.4	0.4	5.5	11.6	6.3	8.6
กันยายน	5.4	5.4	5.9	7.7	5.8	5.9	5.6	6.8	5.7	6.5
ตุลาคม	7.7	6.6	6.1	5.8	7.8	0.3	6.8	4.9	7.3	4.4
พฤศจิกายน	8.6	10.5	8.0	4.6	5.2	11.5	7.8	5.7	7.4	8.1
ธันวาคม	11.7	11.2	8.8	8.1	6.6	12.6	8.3	9.6	8.9	10.4
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา : การสำรวจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 15 ร้อยละของนักท่องเที่ยวชาวไทย จำแนกตามที่มาเป็นรายภาค

ภาค	เมืองพัทยา	ระยอง	จันทบุรี	ตราด	เฉลี่ยทั้งพื้นที่
กรุงเทพมหานคร	54.08	72.33	24.19	21.25	42.96
ภาคกลาง	9.38	2.46	15.28	5.63	8.19
ภาคเหนือ	8.42	5.53	2.20	7.50	5.91
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	8.34	5.94	11.57	5.00	7.71
ภาคตะวันออก	9.76	9.02	39.00	53.75	27.88
ภาคตะวันตก	6.82	2.77	7.41	3.75	5.19
ภาคใต้	3.20	1.95	0.35	3.12	2.16
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา : การสำรวจ

2. เพศและอายุ

กลุ่มตัวอย่างของตลาดนักท่องเที่ยวชาวไทย เป็นนักท่องเที่ยวเพศชาย ร้อยละ 62.21 และเพศหญิงร้อยละ 37.79 โดยส่วนใหญ่เป็นประชากรวัยแรงงานในกลุ่มอายุ 26-35 ปี ประชากรในกลุ่มอายุอื่น ๆ ส่วนใหญ่มีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ยกเว้นเมืองพัทยาและจังหวัดตราด ซึ่งมีนักท่องเที่ยวในกลุ่มอายุ 36-45 ปี เป็นสัดส่วนที่สูง ซึ่งได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนและธุรกิจ (ตารางที่ 16)

3. ระดับการศึกษา

นักท่องเที่ยวเมืองพัทยา ระยอง จันทบุรี และตราด ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ สงวนลิขสิทธิ์ สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
อาชีวศึกษาและอุดมศึกษา โดยเมืองพัทยาและจังหวัดตราดมีสัดส่วนของผู้จบอุดมศึกษาสูงกว่าไปใช้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น จึงขอให้ผู้มีสิทธิเผยแพร่ข้อมูลนี้ต้องขออนุญาตจากเจ้าของข้อมูลก่อนทุกครั้ง

จังหวัดระยองและจันทบุรี ในขณะที่เดียวกันจังหวัดระยองและจังหวัดจันทบุรี มีนักท่องเที่ยวที่มาที่มี การศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเป็นสัดส่วนที่สูง ทั้งนี้ สาเหตุหนึ่ง เนื่องจากมีนัก ท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาดและป่าเขา น้ำตก ซึ่งส่วนมากจะ เป็น ผู้ที่อยู่ในวัยศึกษา (ตารางที่)

ตารางที่ 16 ร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา

กลุ่มอาชีพ-รายได้	เมืองพัทยา	ระยอง	จันทบุรี	ตราด	เฉลี่ยทั้งพื้นที่
1. เพศ	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ชาย	56.63	66.67	68.69	56.83	62.21
หญิง	43.37	33.33	31.31	43.17	37.79
2. อายุ	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ต่ำกว่า 15 ปี	1.20	2.90	1.05	-	1.40
16 - 25 ปี	30.12	43.48	45.26	14.81	33.38
26 - 35 ปี	42.17	40.58	37.89	51.85	43.08
36 - 45 ปี	18.07	8.70	8.42	29.63	16.19
46 - 50 ปี	7.23	4.35	7.37	3.70	3.65
60 ปีขึ้นไป	1.20	-	-	-	0.30
3. ระดับการศึกษา	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ประถมศึกษา	10.25	17.19	10.87	-	9.58
มัธยมศึกษา	14.10	20.31	21.74	-	14.04
อาชีวศึกษา	23.08	26.56	27.17	11.11	21.98
อุดมศึกษา	52.56	35.94	40.22	88.89	54.40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ที่มา : การสำรวจ
ไม่วารณใดๆทั้งสน อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. สถิติและรายได้

นักท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองพัทยา ระยอง จันทบุรี และตราด ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานและลูกจ้างบริษัทร้อยละ 40.51 รองลงมาคือ กลุ่มข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 20.41 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างพื้นที่ พบว่าจังหวัดตากและ เมืองพัทยามีนักท่องเที่ยวในกลุ่มพนักงานและลูกจ้างบริษัทเป็นสัดส่วนที่สูง ส่วนกลุ่มข้าราชการมีสัดส่วนที่สูงในจังหวัด จันทบุรี และ เมืองพัทยา ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผู้ที่เดินทางไปราชการ ประชุมและสัมมนาต่าง ๆ สำหรับ กลุ่มนักเรียนและนักศึกษา มีสัดส่วนสูงในจังหวัดระยอง และจันทบุรี ซึ่งนิยมเดินทางไปท่องเที่ยว ตามชายหาด ป่าเขาและน้ำตกเป็นกลุ่มระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 3,001-6,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.30 ของนักท่องเที่ยว รองลงมาคือ กลุ่ม รายได้ 6,001-10,000 บาท และกลุ่มรายได้ 10,001-20,000 บาท ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เมืองพัทยามีการกระจายนักท่องเที่ยวในทุกกลุ่มรายได้ เนื่องจากเดินทางไปท่องเที่ยวได้สะดวก ในรูปแบบต่าง ๆ นักท่องเที่ยวของจังหวัดระยอง และจันทบุรีส่วนใหญ่จะกระจายอยู่ในกลุ่มรายได้ตั้งแต่ 3,000 บาท ไปจนถึง 10,000 บาท และนักท่องเที่ยวเดินทางไปจังหวัดตราดส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีรายได้สูงเกิน 10,000 บาทขึ้นไป (ตารางที่)

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มอาชีพและรายได้ พบว่า กลุ่มพนักงาน ลูกจ้างบริษัท และกลุ่มข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวหลักของพื้นที่มีการกระจายรายได้ค่อนข้างมาก และความแตกต่างในพฤติกรรมการท่องเที่ยวจะมีความสัมพันธ์กับระดับรายได้ ฐานะทางเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยวด้วย โดยกลุ่มข้าราชการ พนักงาน รัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ในช่วง 3,000-10,000 บาท และกลุ่มพนักงานและลูกจ้างบริษัท ส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มรายได้ 3,001-6,000 บาท และกลุ่มรายได้ 7,501-15,000 บาท การวางแผนตลาดท่องเที่ยวในอนาคตจึงต้องคำนึงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและรายได้ ซึ่งจะมีผลต่อพฤติกรรมการเดินทางและการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ร้อยละของนักท่องเที่ยว จำแนกตามกลุ่มอาชีพและรายได้

กลุ่มอาชีพ-รายได้	เมืองพัทยา	ระยอง	จันทบุรี	ตราด	เฉลี่ยทั้งพื้นที่
1. อาชีพ	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	24.39	16.42	26.04	14.81	20.41
พ่อค้า/นักธุรกิจ	13.42	13.43	12.50	-	9.84
รับจ้าง	10.97	16.42	7.29	11.12	11.45
นักเรียน/นักศึกษา	6.10	14.92	16.67	3.70	10.35
แม่บ้าน	4.88	5.97	4.17	7.41	5.61
พนักงาน/ลูกจ้างบริษัท	39.02	29.85	30.21	62.96	40.51
อื่น ๆ	1.22	2.99	3.12	-	1.83
2. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
ต่ำกว่า 3,000 บาท	12.99	36.06	24.72	4.17	19.47
3,001-6,000 บาท	32.47	37.71	34.83	4.17	27.30
6,001-10,000 บาท	16.88	16.39	25.84	25.00	21.03
10,001-20,000 บาท	20.78	6.56	11.24	41.67	20.06
20,001-30,000 บาท	9.09	3.28	3.37	8.32	6.02
มากกว่า 30,000 บาท	7.79	-	-	16.67	6.12

ที่มา : การสำรวจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.3.1 คำนิยามของโรงเรียนสารพัดช่าง

เป็นสถานศึกษาที่กรมอาชีวศึกษา มอบหมายให้จัดการศึกษาตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้นของกรมอาชีวศึกษา เพื่อเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐ โดยกระทรวงศึกษาธิการ โดยที่จัดการศึกษา ดังนี้

1. จัดการศึกษาตามหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น
2. จัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรช่างฝีมือ (ปชม.)
3. หลักสูตรการฝึกช่างฝีมือทดแทนประเภทก่อสร้าง
4. จัดการศึกษาเฉพาะวิชาแทนวิชาชีพ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

พุทธศักราช 2524 และสำหรับนักเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ทั้งสถานศึกษาของรัฐบาลและเอกชน

2.3.2 การของการศึกษาวิชาชีพสารพัดช่าง

มนุษย์รู้จักแสวงหาสิ่งที่ดีงาม เป็นต่ออากรดำรงชีวิตมาตั้งแต่สมัยโบราณก่อนคริสต์ศักราช 4,000 กว่าปีมาแล้ว การดำเนินชีวิตในยุคนั้นเป็นไปอย่างง่าย ๆ ตามความจำเป็นขั้นพื้นฐานอันได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค และมนุษย์ซึ่งมีความเฉลียวฉลาดกว่าสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ ก็ได้วิวัฒนาการความเป็นอยู่ของตนและกลุ่มสังคมให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามลำดับ การเรียนรู้จากสิ่งปรากฏในธรรมชาติ เช่น ชาวอียิปต์โบราณรู้จักการถลุงแร่ต่าง ๆ งานด้านเกษตรกรรมอุตสาหกรรม การค้าขาย งานวิทยาศาสตร์ งานด้านศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ฯลฯ

การเรียนรู้วิชาชีพเป็นขบวนการที่มนุษย์รู้จักเรียนรู้จากธรรมชาติและถ่ายทอดกันมาในครอบครัวและสังคมเรื่อยมา การให้ความรู้ที่มีระบบได้เริ่มต้นมาในยุคหลัง นักปราชญ์ในคริสต์ศตวรรษที่ 16-18 เริ่มงานฝึกฝีมือและการนำวัสดุต่าง ๆ มาใช้สอน เช่น จอห์นล๊อค หรือ รุสโซ เป็นต้น ในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 การสอนวิชาชีพหรืออาชีวศึกษาในระบบของรัสเซียทางด้านช่างอุตสาหกรรมได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในยุโรปมีการวิเคราะห์เนื้อหาวิชา

และงานภาคปฏิบัติ เพื่อนำไปจัดทำคู่มือการเรียนการสอน เป็นผลให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใช้ได้เห็นไปใช้ประโยชน์ในการค้า
ปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น คู่มือการขายหรือ วิกิเตอร์ เกลลา วอส แห่งวิทยาลัยเทคนิคใช้

เมืองมอสโคว ในปี พ.ศ. 2411 ร่วมกับคณะอาจารย์ ได้จัดสร้างบทเรียนเพื่อผลิตช่างรถไฟ สร้างทางรถไฟในประเทศรัสเซีย ซึ่งผลงานเหล่านี้ได้แพร่หลายไปสู่สหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2419 เป็นที่สนใจของนักการศึกษาวิชาชีพ โดยเฉพาะสถาบันเทคโนโลยีเมสซาชูเซตส์และ มหาวิทยาลัยวอชิงตัน ได้นำแนวความคิดของการสอนวิชาชีพอาชีวศึกษาของรัสเซียไปปรับปรุงแก้ไข และจัดทำมีรูปแบบแผนการสอนวิชาชีพในโรงเรียนซึ่งสอนวิชาชีพในสหรัฐอเมริกา และระบบ การสอนอาชีวศึกษาในสหรัฐอเมริกาได้รับการพัฒนาอยู่เรื่อย ๆ เช่น การนำระบบยุโรปของ ประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวียมาประยุกต์ใช้ในสหรัฐอเมริกา

ในประเทศไทยการศึกษาวินิจฉัยวิชาชีพได้เริ่มมานานตั้งแต่สมัยสุโขทัยเรื่อยมา สมัยสุโขทัย (พ.ศ. 1800-1921) เป็นสมัยที่การศึกษาวินิจฉัยวิชาชีพได้รับการถ่ายทอดกันภายในครอบครัว เช่น งานช่างทอง ช่างไม้ ช่างเหล็ก ฯลฯ นอกจากนั้นก็มีการฝึกฝนต่าง ๆ ซึ่งจะพบได้ตามวัดวาอาราม เป็นงานด้านจิตรกรรม ปฏิมกรรม การแกะสลักลวดลายต่าง ๆ การให้ความรู้ด้านอาชีวศึกษา ในยุคนี้ จะกระทำกันทั้งในครอบครัวและในวัด งานช่างและงานเกษตรกรรมได้รับการถ่ายทอด จากบิดามารดาไปสู่ลูกหลาน ลูกหญิงก็มักจะได้รับอบรมสั่งสอนงานเกี่ยวกับกิจการบ้านเรือน การทอผ้า การประกอบอาหาร เป็นต้น

ในสมัยอยุธยา (พ.ศ. 1893-2310) การถ่ายทอดวิชาอาชีวะมีลักษณะคล้าย ๆ สมัย สุโขทัย แต่การติดต่อค้าขายกับชาวยุโรปเริ่มมีมากขึ้น ชาวโปรตุเกส เป็นชาติแรกที่มาติดต่อทำ การค้าขายกับประเทศไทย ได้นำเทคโนโลยีหลายอย่างเข้ามาเผยแพร่ เช่น การต่อเรือ การใช้ปืนใหญ่ ตลอดจนงานคหกรรมด้านการทำขนมหวานหลายชนิด อาทิ ทองหยิบ ทองหยอด ผอยทอง สังขยา ฯลฯ

สมัยรัตนโกสินทร์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2325 เป็นต้นมา การให้การศึกษาวินิจฉัยวิชาชีพได้รับการ พัฒนาและสนับสนุนเป็นอย่างดี ตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้ทรงตั้งกรม ช่างสิบหมู่เพื่อฝึกบุคคลให้เป็นช่างหลวง คือ ช่างเขียน ช่างปั้น ช่างแกะ ช่างปูน-ช่างกลึง ช่างหิน ช่างหล่อ ช่างบุ ช่างรัก และช่างสลักเพื่อประโยชน์ในการก่อสร้างปราสาท และวัดวา อารามต่าง ๆ การฝึกสอนวิชาชีพต่าง ๆ ได้รับการถ่ายทอดและปฏิบัติสืบต่อกันมาทุก ๆ

รัชสมัยใน ช่วงสมัยรัตนโกสินทร์ เช่น เดิมผู้หญิงก็ได้รับการศึกษาด้านความรู้ เป็นแม่เรือน ซึ่งการค้า ไม่จำกัดมาจกคนในครอบครัวหรือคนในวงศ์ตระกูล หรืออาจจะ เป็นเด็กรับใช้ จำหน่ายขึ้นสูงในวัง

การศึกษาราชสีห์หรือการอาชีวศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2325 จนถึงปี พ.ศ. 2411 เป็นการศึกษาก่อนที่ถ่ายทอดจากวงศ์ตระกูลเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีโรงเรียนที่จะสอนให้กับประชาชนทั่ว ๆ ไป ลูกหลานชาวบ้านได้อาศัยวัดเป็นที่เล่าเรียนวิชาความรู้และจากพ่อแม่หรือคนมีความรู้ในชุมชนนั้น ๆ ครั้งถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งพระองค์เสด็จขึ้นครองราชย์ เมื่อ พ.ศ. 2411 ได้ทรงตระหนักถึงการศึกษาที่จะให้แก่ประชาชนอย่างกว้างขวางขึ้น ได้โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งโรงเรียนหลวงขึ้น ในพระบรมมหาราชวัง เมื่อปี พ.ศ. 2414 ขึ้นเป็นครั้งแรก และในปี พ.ศ. 2430 ได้โปรดฯ ให้ตั้งกรมศึกษาธิการ เพื่อทำหน้าที่ดูแล จัดตั้งโรงเรียนในจังหวัดต่าง ๆ ปี พ.ศ. 2411 งานการอาชีวศึกษาได้ปรับปรุง อย่างชัดเจนในโครงการศึกษา พ.ศ. 2441 หลังจากที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จกลับจากทวีปยุโรป พระองค์ได้พบเห็นความเจริญทางการศึกษาจึงทรงโปรดฯ ให้พระยาวิสุทธสุริยศักดิ์ (ม.ร.ว.เปีย มาลากุล) อัครราชทูตพิเศษประจำสถานกงกษ ฮอลแลนด์ เบลเยียมและสหรัฐอเมริกา เสนอความเห็นร่วมกับกรมศึกษาธิการประมวลเข้าเป็นโครงการศึกษา พ.ศ. 2441 ในโครงการศึกษานับนี้ ได้กำหนดให้มีการศึกษาพิเศษ คือ อาชีวศึกษา โดยระบุว่าชนิดการศึกษาพิเศษนั้นเป็นการเรียนวิชาชีพเฉพาะที่มีความชำนาญ เช่น วิชาครู วิชาข้าราชการพลเรือน วิชารังวัด วิชาศิลปกรรม วิชากฎหมาย วิชาช่าง วิชาหัตถกรรม วิชาช่างกล วิชาค้าขาย วิชาเพาะปลูก ฯลฯ

ปรากฏว่า ใน พ.ศ. 2441 มีโรงเรียนที่จัดสอนวิชาชีพอยู่บ้างแล้ว คือ

1. โรงเรียนฝึกหัดครู อยู่ที่โรงเรียนเลี้ยงเด็ก (ภายหลังได้นามว่าโรงเรียนเบญจมราชูทิศ)

2. โรงเรียนแพทย์ อยู่ในสังกัดกรมพยาบาล

3. โรงเรียนกฎหมาย อยู่ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม

4. โรงเรียนรังวัดทนายแผนที่ อยู่ในสังกัดกรมแผนที่

ต่อมาใน พ.ศ. 2452 กระทรวงธรรมการ (กระทรวงศึกษาธิการ) ได้วางแผนการศึกษาขึ้นใหม่ ตามแผนการศึกษาได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ประเภทคือ โรงเรียนสามัญศึกษา

และโรงเรียนวิสามัญศึกษา ตามแผนการศึกษาฉบับนี้ นับว่ากระทรวงธรรมการได้เริ่มจัดวิสามัญศึกษา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบให้รับใช้โรงเรียนฝึกหัดครูพิเศษเท่านั้น เมื่ออยู่ใต้เห็นโดยระเบียบที่พิมพ์ราคาขึ้นอย่างจริงจัง ซึ่งต่อมาได้คลี่คลายเป็นอาชีวศึกษาอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงเรียนวิสามนัญศึกษาตามแผนการศึกษาได้แก่ โรงเรียนภาษาอังกฤษมหาพฤฒาราม สโมสรช่าง ๗ สามัคยาจารย์ในอุปการะของกรมศึกษาธิการ โรงเรียนแพทย์นครครุฑ โรงเรียนแพทย์และโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ สำหรับสโมสรช่างนั้นทำการสอนวิชาช่างและรับทำพานช่างเขียน และแกะสลัก ซึ่งนับได้ว่าเป็นโรงเรียนอาชีวศึกษาที่จัดสอนวิชาช่างแห่งแรก

ใน พ.ศ. 2455 กระทรวงธรรมการได้จัดให้มีการแสดงศิลปหัตถกรรมเป็นครั้งแรก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแนะนำช่างให้กุลบุตรกุลธิดาหันไปนิยมศึกษาวิชาชีพและเพื่อจะกันการที่เด็กทั้งหลายพากันนิยมในการเป็นเสมียนให้น้อยลง (เข้าใจว่าคงไม่มีการแสดงละครและการแสดงกลางแจ้ง เพราะไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว)

ใน พ.ศ. 2456 กระทรวงธรรมการได้วางโครงการศึกษาขึ้นใหม่ และต่อมาใน พ.ศ. 2458 ได้ปรับปรุงแก้ไขใหม่ตามโครงการศึกษาได้แบ่งสายวิสามนัญเป็นชั้นต่ำชั้นกลาง และชั้นสูง เทียบเท่าสามัญศึกษาตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลาย

นอกจากได้ปรับปรุงแก้ไขโครงการดังกล่าวแล้วในส่วนวิชาสามัญแผนกต่าง ๆ คือ แผนกพิชชกรรม แผนกแพทย์ แผนกพฤกษศาสตร์ แผนกวิชาครู ฯลฯ กระทรวงธรรมการก็ได้ปรับปรุงแก้ไขวางระเบียบดียิ่งขึ้นทุก ๆ ประเภท ได้ตั้งผู้อำนวยการพิชชกรรมและผู้อำนวยการหัตถกรรม

บรรดาสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่มีอยู่ปัจจุบัน ปรากฏว่า โรงเรียนพิชชการ ได้ตั้งขึ้นก่อนโรงเรียนอื่นกล่าวคือ กระทรวงธรรมการได้จัดตั้งโรงเรียนพิชชการขึ้น ในพ.ศ. 2453 ที่วัดมหาพฤฒารามแห่งหนึ่ง และที่วัดราชบูรณะอีกแห่งหนึ่ง โรงเรียนเพาะช่าง เป็นโรงเรียนที่ตั้งขึ้นในลำดับต่อมา เพื่อส่งเสริมวิชาช่างต่าง ๆ ดังปรากฏข้อความตอนหนึ่งของคำกราบบังคมทูล พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการเปิดโรงเรียนเพาะช่างของ เสนาบดีกระทรวงธรรมการ เมื่อ พ.ศ. 2456ว่า "หวังด้วยเกล้าฯ ว่า วิชาช่างที่ได้เพาะปลูกขึ้นในโรงเรียน คงจะแตกดอกออกผลงอกงามให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนประจุนามโรงเรียน ซึ่งได้โปรดเกล้าฯ พระราชทานนั้น"

ใน พ.ศ. 2459 ได้มีการปรับปรุงส่วนราชการในกรมศึกษาธิการ เกี่ยวกับการควบคุมบังคับบัญชาโรงเรียนโดยแยกออกเป็น 2 กรมย่อย กรมวิสามนัญศึกษากับ กรมสามัญศึกษา หัวหน้ากรมมีตำแหน่งขึ้น เจ้ากรมโรงเรียนที่สอนวิชาอาชีพให้อยู่ในสังกัดกรมวิสามนัญศึกษา ซึ่งในเวลานั้น

มีอยู่เพียง 3-4 โรงเท่านั้น เช่น โรงเรียนพิชยการวัดแก้วฟ้าล่าง โรงเรียนพิชยการวัดมหาพดธาราม โรงเรียนฝึกหัดครูหญิง และโรงเรียนเพาะช่าง เป็นต้น

ครั้น พ.ศ. 2460 กระทรวงธรรมการได้จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรมขึ้นและรับนักเรียนซึ่งมณฑลต่าง ๆ คัดเลือกส่งเข้ามาเล่าเรียน

ก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. 2475 ปรากฏว่า มีโรงเรียนที่สอนวิชาอาชีพ อยู่ในสังกัดกรมวิสามัญศึกษา ดังนี้

1. โรงเรียนพิชยการ 2 โรง (คือโรงเรียนพิชยการวัดแก้วฟ้าล่าง และโรงเรียนพิชยการวัดสามพระยา)
2. โรงเรียนฝึกหัดครูประถมชาย 1 โรง
3. โรงเรียนเพาะช่าง 1 โรง
4. โรงเรียนฝึกหัดครูประถมหญิง 1 โรง
5. โรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรม 1 โรง
6. โรงเรียนฝึกหัดครูมูลประจํามณฑลต่าง ๆ หลายมณฑล

ใน พ.ศ. 2476 กระทรวงธรรมการได้ประกาศแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ตามแผนการศึกษาชาติฉบับนี้ ระบุว่าวิสามัญศึกษา ได้แก่ การศึกษาชาติ ซึ่งจัดให้เหมาะแก่ภูมิภาค เช่น กสิกรรม หัตถกรรม และพิชยกรรม ซึ่งเป็นพื้นฐานความรู้สำหรับประกอบการเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมต่าง ๆ

สำหรับชั้นการศึกษาสายวิสามัญศึกษา ได้กำหนดชั้นประถม 2 ปี รับช่วงจากชั้นประถมปีที่ 4 เรียกว่า ประถมปีที่ 5 และปีที่ 6 จะเรียนรวมอยู่กับประถมสามัญหรือแยกเป็นเอกเทศก็ได้ ส่วนมัธยมวิสามัญนั้นรับจากชั้นมัธยมปีที่ 4 มีกำหนดเวลาเรียน 3 หรือ 4 ปี แล้วแต่ความเหมาะสมแต่ละวิชา

เมื่อได้ประกาศแผนการศึกษาใหม่นี้แล้ว กระทรวงธรรมการได้ปรับปรุงส่วนราชการใหม่ กรมวิสามัญศึกษาซึ่งขึ้นอยู่กับกรมศึกษาธิการได้เปลี่ยนเป็นกองวิสามัญศึกษา ทั้งได้เริ่มส่งเสริมการศึกษาวชิชาชีพยิ่งขึ้น เช่น ได้จัดตั้งโรงเรียนประถมวิสามัญเกษตรกรรมตามจังหวัดต่าง ๆ ขึ้น

ได้เปิดสอนมัธยมวิสามัญพิชยกรรมขึ้นในโรงเรียนมัธยมสามัญในบางจังหวัด ตั้งโรงเรียนวิชาเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวนไวสำหรับใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นับญาติเห็นาเบใช้ประโยชน์ทางการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เลขานุการขึ้นที่วัดเทวราชกุญชร ตั้งโรงเรียนพัฒนการหญิงขึ้นที่โรงเรียนเสาวภา และได้ตั้งโรงเรียนการเรือน

ในปลายปี พ.ศ. 2479 กระทรวงธรรมการได้ประกาศแผนการศึกษาชาติใหม่ตามแผนของการศึกษาชาติฉบับนี้ ได้แบ่งชั้นอาชีวศึกษาเป็น 3 ตอน คือ

1. อาชีวศึกษาดอนต้น รับช่วงจากประถมปีที่ 4
2. อาชีวศึกษาดอนกลาง รับช่วงจากชั้นมัธยมปีที่ 3
3. อาชีวศึกษาชั้นสูง รับช่วงจากชั้นมัธยมปีที่ 6

ต่อมาใน พ.ศ. 2482 กระทรวงธรรมการได้ยุบเลิกกรมศึกษาธิการและตั้งกรมใหม่ 2 กรม คือ กรมสามัญศึกษา และกรมวิชาการ กรมวิชาการนอกจากมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการสอบไล่ การวางหลักสูตรและการแต่งแบบเรียน กับพิมพ์แบบเรียนแล้ว ยังมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดอาชีวศึกษา รวมทั้งการฝึกหัดครูด้วย กองที่มีหน้าที่ควบคุมโรงเรียนว่า "กองอาชีวศึกษา"

ในระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2480 เป็นต้นมา เป็นระยะเวลาที่การอาชีวศึกษาขยายตัวยิ่งกว่าสมัยใด ๆ ที่แล้วมาแต่ในปี พ.ศ. 2480-2481 ต้องนับว่าเป็นเพียงระยะเวลาเริ่มเท่านั้น เพราะงบประมาณที่ได้รับทั้งประเภทเงินเดือนและการจรรยาจรรยา การขยายตัวอย่างเป็นล่ำเป็นสัน เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2482 ระหว่าง พ.ศ. 2482-2484 มีการก่อสร้างสถานศึกษาตามจังหวัดต่าง ๆ อย่างชานานใหญ่มีการผลิตครูอาชีวศึกษาและบรรจุครูเป็นจำนวนมาก มีการวางระเบียบและหลักการบริหารงานทั้งในกรมและในโรงเรียนอาชีวศึกษา เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหน่วยต่าง ๆ ของกรมวิชาการต้องทำงานอย่างหนัก โรงเรียนอาชีวศึกษาที่จัดตั้งในขณะนี้ มีโรงเรียนช่างกล โรงเรียนการช่างสตรี โรงเรียนช่างเย็บเสื้อผ้า โรงเรียนช่างไม้ โรงเรียนช่างเย็บหนัง โรงเรียนช่างทอ โรงเรียนเกษตรกรรม โรงเรียนช่างโลหะ ฯลฯ ส่วนโรงเรียนฝึกหัดครูมูล โรงเรียนประถมเกษตรกรรม โรงเรียนประถมพัฒนการ โรงเรียนฝึกหัดครูประถมกสิกรรม (ที่แม่โจ้จังหวัดเชียงใหม่) ได้โอนไปให้กระทรวงเกษตรฯ เพื่อจัดเป็นโรงเรียนเตรียมอุดมเกษตรกรรม

ใน พ.ศ. 2484 กรมวิชาการได้เปลี่ยนชื่อเป็นกรมอาชีวศึกษา และกรมอาชีวศึกษา

ได้แบ่งแยกเป็นกอง ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. สำนักงานเลขาธิการกรม
2. กองวิชาการ
3. กองโรงเรียนอาชีวศึกษา

ในระยะนี้โรงเรียนฝึกหัดครูและโรงเรียนการเรือนได้ถูกโอนไปอยู่ในสังกัดกรมสามัญศึกษาโดยตั้งกองฝึกหัดครูขึ้น

เมื่อสงครามโลกครั้งที่สองได้เสร็จสิ้นลง กรมอาชีวศึกษาต้องประสบปัญหาอย่างหนัก เนื่องด้วยเด็กไม่นิยมเข้าเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาขั้นต้น ต้องคิดหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะจูงใจให้เด็กนิยมเข้าเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษา ในขณะที่เดียวกันก็ต้องปรับปรุงกิจการและโครงการอาชีวศึกษาให้ดียิ่งขึ้นด้วย ได้ปรับปรุงหลักสูตรวิชาการช่างสตรีและช่างเย็บผ้ารวมเป็นอย่างเดียวกัน เรียกว่า "การช่างสตรี" สำหรับโรงเรียนช่างทอและเย็บผ้านั้นต้องยุบเลิกเปลี่ยนเป็นโรงเรียนการช่างสตรีทั้งหมด เว้นแต่โรงเรียนช่างทอผ้าโพธาราม จังหวัดราชบุรีแห่งเดียว ปรากฏว่า ต่อมาจำนวนนักเรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาได้เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ และโรงเรียนอาชีวศึกษาก็ฟื้นตัวเป็นล่ำเป็นสันยิ่งขึ้น

อนึ่ง ตามที่กระทรวง เกษตรได้ขอโอนโรงเรียนฝึกหัดครูประถมเกษตรกรรมที่แม่โจ้ ไปนั้นได้ให้โอนกลับมาอยู่ในกรมอาชีวศึกษาอีก และกรมอาชีวศึกษาได้จัดเป็นโรงเรียนอาชีวศึกษาสูงแผนกเกษตรกรรม

ในปี พ.ศ. 2494 ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กำหนดแผนการศึกษาชาติขึ้นใหม่ ตามแผนการศึกษาชาติฉบับใหม่นี้ ได้เปลี่ยนเรียกชื่ออาชีวศึกษาขั้นต้น และอาชีวศึกษาชั้นกลาง เป็นมัธยมอาชีวศึกษาตอนต้นและมัธยมอาชีวศึกษาตอนปลายตามลำดับ เพื่อให้สอดคล้องกับสายมัธยมสามัญศึกษาและสายวิสามัญศึกษา

ใน พ.ศ. 2496 ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดแบ่งส่วนราชการในกรมอาชีวศึกษาขึ้นใหม่ ให้สอดคล้องกับการขยายตัวแห่งการอาชีวศึกษา ตามพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ ได้จัดแบ่งแยกส่วนราชการกรมอาชีวศึกษาออกเป็น 7 กอง คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้